

การกำหนดเหตุการณ์ : ศึกษาความรับผิดชอบทางแพ่งแพทย์
ที่มีความสำคัญ

พัชร์สุดา พิมพ์ไม้

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2564

**GRAVITY ON OFFENSE : FOCUSING ON THE OFFENCE
OF IMPORTANCE ARSON**

PAKSUDA PHIMMO

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2021

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การกำหนดเหตุจรรยา: ศึกษาความรับผิดชอบทางแพ่งแห่งทรัพย์
ที่มีความสำคัญ
เสนอโดย นางสาวพัทตร์สุดา พิมพ์ไม้
สาขาวิชา นิติศาสตร์
หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนชื้อสกุล
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ปภท ปรภท

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปภท ปรภท ศรีสนิท)

ดร.สมชาย รัตนชื้อสกุล

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนชื้อสกุล)

อ.จ.อรรษา ชูตินันท์

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์อรรษา ชูตินันท์)

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ รับรองแล้ว

ดร.สมชาย รัตนชื้อสกุล

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนชื้อสกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ.

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การกำหนดเหตุการณ์ : ศึกษาความรับผิดชอบทางเพลิงเผาทรัพย์ ที่มีความสำคัญ
ชื่อผู้เขียน	พัทตร์สุดา พิมพ์ไม้
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนในมาตรา 218 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เป็นเหตุจูงใจของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยศึกษาถึงแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอาญารฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเปรียบเทียบกับระบบกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตความรับผิด ลักษณะและประเภทของทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศรวมถึงการจัดทำข้อเสนอแนวทางในการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 218 ให้ทันต่อสภาวการณ์

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น ถือเป็นกรกระทำผิดที่เป็นการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนเป็นบทบัญญัติที่มีความล้าสมัย ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสภาวการณ์ในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 218 (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถานหรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

วิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนได้เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเหตุการณ์ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ให้ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านการคมนาคมขนส่งด้านพลังงาน การสื่อสาร โทรคมนาคม สาธารณูปโภคต่างๆ รวมถึงทรัพย์หรือสถานที่ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นทรัพย์ที่มีมูลค่ามาก มีคุณค่าทางวัฒนธรรมของชาติ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำ ความผิดและป้องกันการก่ออาชญากรรม รวมถึงการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของอาชญากรรมที่กระทบต่อความผาสุกของประชาชน

คำสำคัญ : เหตุการณ์, การวางเพลิงเผาทรัพย์, เศรษฐกิจ, ความมั่นคงของประเทศ

Thesis Title	Gravity on Offense : Focusing on the Offence of importance Arson
Author	Paksuda Phimmo
Thesis Advisor	Assistant professor Dr.Somchai Ratanachueskul
Department	Law
Academic Year	2020

ABSTRACT

This article provides a rationale for studying the way in which to resolve the precedent offenses caused the Section 218, which is the seriousness of the offense. Accumulated assets, respectively Section 217 of the transport law Institute by studying the theoretical concepts about the enforcement of the criminal law on the basis of the arson of important assets that affect the economy and national security compare it with the foreign legal system in order to know the extent of liability nature and types of assets that are important to affect the economy and national security, including the preparation of proposals, guidelines to amend the provisions of Section 218 to keep up with the circumstances.

The offense of setting up arson for the burning of property, a special case under Section 218 of the Criminal Code, is an offense of setting up arson to burn assets that the offender is subject to more severe punishment. It is an offense related to causing dangers to the people is a provision that is obsolete. There is no correction and change to keep up with the current situation with changes in the economy, society and technology with rapid progress. As a result, property as provided in Section 218 (1) houses, boats or rafts where people live (2) boat houses or rafts which are stored or made of goods (3) theaters or meeting places (4) buildings which are public domain (5) a train station, airport, or a public car park or boat (6) a steamboat or motorboat with a capacity of five tons or more, aircraft or trains used for public transport. It does not cover assets that are infrastructure systems of facilitating the people that affect the economy and national security.

This thesis, the author proposes to amend the serious cause of arson to cover assets that are important that affect the economy and national security, which are the infrastructure of facilitating the people that cover transportation energy, telecommunications utilities, including assets or places that are important that affect the economy and stability of the country that are valuable assets have a national cultural value. This is to

prevent serious crimes affecting the economy and national security, consistent with the theory of punishment for intimidation, deterrence and crime prevention including bringing the offender come and punish them to suit the severity of crimes affecting the well-being of the people.

Key words : aggravation, arson, economy, national security

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล ที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่าของท่านรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้กับผู้เขียน นอกจากนี้ยังได้กรุณาให้คำแนะนำ ผลักดัน ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหา ตลอดจนช่วยตรวจข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบข้อซักถาม ให้กำลังใจ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อรองศาสตราจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท ที่ให้ความกรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนชี้แนะให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตผู้ประสาทวิชาแก่ผู้เขียนทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณนายพล-นางครุณี พิมพ์ไม้ บิคามารดา และนางรุ่งรวรรณ จันทร์อ่อนที่คอยสนับสนุน ทั้งกำลังใจและกำลังใจด้วยดีตลอดมา รวมถึงนายพีรรัช จันทร์อ่อน กัลยาณมิตรผู้ร่วมศึกษาที่คอยดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนอยู่เคียงข้างคอยให้กำลังใจเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษากฎหมาย ผู้เขียนขอขอบความดีทั้งหมดแก่ผู้มีพระคุณ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ของผู้เขียนทุกท่านที่หล่อหลอมประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ความสามารถให้แก่ผู้เขียน อนึ่งหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

พัศตร์สุดา พิมพ์ไม้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	8
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	9
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอาญารัฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ.....	11
2.1 แนวคิด ทฤษฎีและหลักกฎหมายอาญา.....	11
2.2 แนวคิด ทฤษฎีและหลักการลงโทษให้ได้สัดส่วน.....	34
2.3 แนวคิดในการกำหนดเหตุฉกรรจ์.....	41
2.4 ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญกับการกระทำที่มีลักษณะ ก่อให้เกิดอันตรายและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของ ประเทศ.....	46

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิเคราะห์ขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญพิเศษกับ กฎหมายของต่างประเทศ.....	64
3.1 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	64
3.2 สหพันธรัฐรัสเซีย.....	76
3.3 สาธารณรัฐเกาหลี.....	84
3.4 สหรัฐอเมริกา.....	88
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบ หลักกฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มี ความสำคัญพิเศษตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ.....	92
4.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษ ตามมาตรา 218.....	92
4.2 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มี ความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ.....	96
4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มี ความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ.....	98
4.4 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดเหตุจรรยาความผิดฐานวางเพลิง เผาทรัพย์ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ.....	102
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 บทสรุป.....	109
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	115
ประวัติผู้เขียน.....	120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่กำหนดว่าการกระทำใดควรกระทำ การกระทำใดเป็นความผิด รวมถึงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดทางอาญา ซึ่งวิวัฒนาการของกฎหมายมาจากกฎเกณฑ์ทางสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นกฎเกณฑ์ วัชปฏิบัติของคนอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันร่วมกันกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิด รวมถึงการกระทำที่ผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมายก็ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น ในการกำหนดความผิดทางอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม มุ่งคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน ส่วนวิธีการลงโทษนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและยับยั้งไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีก เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง¹ กล่าวคือ การกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดต้องเป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 วรรคหนึ่ง² บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิก

¹ อัจฉริยา ชูตินันท์, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563), น. 227-230.

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย ที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกลบ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟัง

หรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในความมุ่งหมายของการร่างรัฐธรรมนูญในมาตรา 77 นี้³ ผู้เขียนนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญารัฐธรรมนูญที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่ด้วยเหตุจรรยาบรรณของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ซึ่งเป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น เนื่องจากเป็นทรัพย์สินพิเศษ ซึ่งบทบัญญัติมาตรานี้ในปัจจุบันไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เพราะสภาพการณ์ปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็วเกินกว่าที่กฎหมายอาญาลบปัจจุบันจะมีบทบัญญัติที่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่มีความเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ลักษณะและวิธีการที่ก้าวทันเทคโนโลยีในปัจจุบันได้ รวมไปถึงการสาธารณสุขปศุสัตว์ด้านต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้า ปะปา การสื่อสาร โทรคมนาคม สาธารณูปโภคซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่งพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นทางราง ทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ ล้วนเกิดความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดว่าบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาไม่สามารถตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญาที่มุ่งคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่เป็นโครงสร้างขั้นพื้นฐาน (infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านการคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันต่อสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ มาตรา 218⁴ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดถึงความผิด

ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสม กับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77

⁴ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ดังต่อไปนี้

- (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า

ฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีการให้ความคุ้มครองถึงทรัพย์ประเภทพิเศษให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นจากการกระทำที่เป็นความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีลักษณะเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชนได้โดยทั่วไป⁵ เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชน กล่าวคือเป็นการกระทำที่ประชาชนตื่นตระหนกตกใจ⁶ มีความเสียหายจากการวางเพลิงที่มีมูลค่าสูง การกระทำความผิดตามมาตรานี้ผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการวางเพลิงเผาทรัพย์ และก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ประชาชนหรือเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์ตามที่ระบุไว้ด้วยการใช้ไฟเผา ทั้งนี้ ศาสตราจารย์คณิต ฒ นคร⁷ ได้ให้ความเห็นว่าความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามบทบัญญัติในมาตรา 217 และมาตรา 218 เป็น “ความผิดที่เป็นการก่ออันตราย” เป็นความผิดที่คุ้มครอง “ภัยอันตรายต่อประชาชน” มิใช่การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ ดังนั้นแล้วการวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 218 เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนักขึ้นจากความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 ที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ตามธรรมดาเพราะทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ มีมูลค่ามากและส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้างที่ประชาชนได้รับผลกระทบต่อการก่ออันตรายนั้น ซึ่งขอบเขตของความรับผิดชอบตามมาตรานี้ผู้กระทำความผิดต้องรู้ข้อเท็จจริงว่าทรัพย์ที่ตนวางเพลิงเผาอันเป็นทรัพย์ตามที่มาตรานี้บัญญัติไว้ เช่น (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่ง

(3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม

(4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

(5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ

(6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี

⁵ หุศ แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิบูลกิจ, 2497), น. 840.

⁶ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535), น. 248.

⁷ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิบูลกิจ, 2563), น. 95.

สาธารณะ โทษของการกระทำความผิดคือประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี การจะพิจารณาว่าเป็นความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดสำเร็จที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนหรือไม่นั้น นอกจากจะพิจารณาถึงทรัพย์สินที่ถูกวางเพลิงต้องไหม้แล้วต้องพิจารณาถึงการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและมีความเสียหายจำนวนมากเนื่องจากราคาทรัพย์สินมีมูลค่ามาก และมีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกายของประชาชนด้วย ดังนั้น หากเป็นเพียงการเตรียมการไม่ถือว่าเป็นความผิดตามมาตรา นี้ เพราะยังไม่เกิดความเสียหายและยังไม่ถือเป็นการก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน เพราะมาตรา 218 เป็นการมุ่งคุ้มครองความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน ความเสียหายที่เกิดขึ้นต้องเป็นความเสียหายที่มีมูลค่าเป็นจำนวนมาก เป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ รวมถึงอันตรายที่เกิดขึ้นต้องเป็นอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากและสร้างความเสียหายแก่ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่ทำลายความสงบสุขของสังคม เนื่องจากทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในมาตรา 218 เป็นทรัพย์สินที่ประชาชนจำนวนมากไปรวมตัวกันเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์นั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อทำกิจกรรมหรือรวมตัวกันทั้งที่ได้นัดหมายหรือไม่ได้นัดหมายกันในสถานที่เดียวกัน เมื่อเกิดอันตรายขึ้นจึงเกิดความเสียหายต่อประชาชนจำนวนมาก และส่งผลกระทบในวงกว้าง อีกทั้งทรัพย์สินที่กล่าวมานั้นยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนจำนวนมากไปใช้ประโยชน์เพื่อการสาธารณะเมื่อมีการวางเพลิงในสถานที่ดังกล่าว จึงเป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะซึ่งขอบเขตของการวางเพลิงมีความเสียหายเพิ่มขึ้น อันตรายที่ประชาชนได้รับมีผลกระทบวงกว้าง ความเสียหายมีมูลค่าสูงถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีลักษณะร้ายแรงควรมีการลงโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศให้เป็นไปตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรม เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (deterrence) การลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่างและเป็นการป้องกันอันตรายแก่ประชาชนและเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาบทบัญญัติเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 6 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ถือเป็นการก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนที่เป็นการสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินกรณีพิเศษตามมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งถือเป็นบทเพิ่มโทษของมาตรา 217 ที่เป็นการ

กระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปหรือกล่าวอีกอย่างคือเป็นเหตุจูงใจของมาตรา 217⁸ ที่ผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น เนื่องจากการกระทำความผิดตามมาตรา 218 มีลักษณะความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากทรัพย์สินตามมาตรา 218 นี้มีมูลค่ามากจึงเกิดความเสียหายจำนวนมาก ผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา 218 ต้องรู้ในข้อเท็จจริงว่าสิ่งที่ตนวางเพลิงเผาทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในมาตรา 218 (1) – (6) ซึ่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา 217 ความว่า “ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท” เป็นการแก้ไขปรับปรุงอัตราโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณชนและความผิดอาญาที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อปัจเจกชนและต่อสาธารณชน เป็นการก่ออันตรายที่มีผู้เสียหายจำนวนมาก ไม่เจาะจงตัวผู้เสียหาย เพราะประชาชนจำนวนมากได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้น และเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ไม่อาจคำนวณเป็นมูลค่าความเสียหายได้ แต่อย่างไรก็ตามในมาตราดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างครอบคลุม ซึ่งในกรณีนี้ผู้เขียนจะศึกษาเฉพาะในกรณีที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ เพราะหากมีการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้น ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงความปลอดภัยของประชาชนจำนวนมากให้ได้รับความเสียหาย เพราะเศรษฐกิจเป็นโครงสร้างของการเจริญเติบโตของสังคมโดยรวม ตลอดจนภาพรวมของประเทศ หากเกิดการวางเพลิงที่เป็นการก่ออันตรายแก่ประชาชนโดยตรง เช่น การวางเพลิงเผาโครงสร้างพื้นฐานของการสื่อสาร โทรคมนาคม การขนส่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางรา ทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ สถานที่ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศ โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของประชาชน การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น โรงงานเก็บหรือผลิต

⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 217

วัตถุระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์หรืออาวุธยุทธโปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหารถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

ผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติในมาตรา 218 เป็นบทบัญญัติที่ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม ระบบ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านการคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม รวมถึงด้านสาธารณสุขประเภทต่าง ๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่างๆ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ สถานที่รวมตัวกันของประชาชนจำนวนมาก ส่วนด้านความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้ความคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิง โรงงานเก็บหรือผลิตวัตถุระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์หรืออาวุธยุทธโปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง มีความเสียหายจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเมื่อเกิดการวางเพลิงต่อทรัพย์สินประเภทนี้ทำให้โครงสร้างพื้นฐานในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง มูลค่าของความเสียหายประเมินค่าไม่ได้ หากเป็นสถานที่ที่ประชาชนมารวมตัวกันอยู่จำนวนมาก เป็นช่วงเวลาประชาชนออกจากสถานที่ปลอดภัยมาเผชิญอันตรายที่ร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมกับความเสียหายและความร้ายแรงที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเลือกที่จะก่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศซึ่งมีโทษที่สูงขึ้นกว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 และเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรม (deterrence) ให้ผู้ที่กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวที่ต้องรับโทษจากการกระทำความผิดที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้นและให้ตระหนักถึงความร้ายแรงของการก่ออาชญากรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา 77 วรรคหนึ่งที่เป็นบทบัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรค

ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพและสอดคล้องกับทฤษฎีของเฮร์เบิร์ต แอล แพคเกอร์ (Herbert L. Packer)⁹ ที่ได้อธิบายถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางอาญาไว้ 6 ประการ ได้แก่ (1) การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่มนุษย์ส่วนมากว่า เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่มนุษย์ส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น (2) ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้วจะไม่ใช่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการต่างๆ (3) การปราบปรามการกระทำเช่นนั้นจะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลง (4) หากเป็นความผิดอาญาแล้วจะมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน (5) การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ และ (6) ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่นๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น และเป็นการออกกฎหมายตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนและสังคม เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้อาชญากรก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ถือว่าการก่อภัยอันตรายที่ร้ายแรงตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรม เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิด (deterrence) การลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ ให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง เพราะการปกป้องคุ้มครองประชาชนจากภัยอันตรายให้มีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินถือเป็นการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและสังคมอีกด้วย เพราะฉะนั้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจในการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดเหตุบรรเทาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและการกำหนดบทนิยามความหมาย รูปแบบ วิธีการของการกระทำที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งความร้ายแรงของการกระทำความผิดจากการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศต่อไป

⁹ Herbert L. Packer, *The Limits of the Criminal Sanction*, (California : Stanford University Press, 1968),

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอาญา มาตรา 218 กรณีการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนขอบเขตความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษที่ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอันเป็นการกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นอันเป็นการข่มขู่ ยับยั้งและคุ้มครองภัยอันตรายที่กระทบต่อความผาสุกของประชาชน

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาของไทยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217¹⁰ และบทบัญญัติมาตรา 218 ได้กำหนดความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 218¹¹ (1) – (6) ซึ่งเป็นเหตุฉกรรจ์ในการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าทรัพย์นั้นเป็นทรัพย์ชนิดพิเศษตามบทบัญญัติในมาตรา 218 ได้แก่ (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นที่สาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ และ (6) เรือกลไฟ ท่าอากาศยาน หรือรถยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น เพราะเป็นทรัพย์ชนิดพิเศษ และการวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษนี้เป็นการมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ประชาชนจำนวนมาก รวมถึงมูลค่าของความเสียหายที่เป็นจำนวนมาก

¹⁰ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217

¹¹ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218

ดังนั้น เนื่องจากในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันส่งผลให้กฎหมายในปัจจุบันไม่ครอบคลุมถึงการระทำความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เท่าทันต่อยุคสมัยในปัจจุบัน โดยผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้ในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสภาพการณ์ในลำดับต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นศึกษาถึงเหตุจูงใจของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา อันเป็นการระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและมีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก โดยมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการวางเพลิงเผาทรัพย์หรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศซึ่งเป็นที่ทรัพย์ที่มีความสำคัญในการอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและเพื่อประโยชน์สาธารณะของประชาชนที่นอกเหนือจากบทบัญญัติในมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมากที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันมิใช่เพียงการทำให้เสียทรัพย์เท่านั้นแต่ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศด้วย ตลอดจนศึกษาแนวคิด วัตถุประสงค์ในการลงโทษอาชญากรรมที่กระทำความผิดรุนแรงให้ได้รับโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของความเสียหาย การกำหนดบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดจากการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญพิเศษทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ เพื่อให้มีการนำแนวทางของการระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศมาปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาให้มีความชัดเจน มีบทบัญญัติที่แน่นอน รวมถึงการกำหนดความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่มีความสำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านการคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม รวมถึงด้านสาธารณสุขูปโภคต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์หรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่างๆ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ ทั้งนี้รวมถึงสถานที่

รวมตัวกันของประชาชนจำนวนมาก ส่วนด้านความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้การคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิงเผาโรงงานเก็บหรือผลิตวัตถุระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์หรืออาวุธยุทธโศปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นการก่อกวนอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ทฤษฎีการกำหนดความผิดทางอาญาและวิเคราะห์ข้อมูลจากตำราและเอกสาร บทความทางวิชาการ คำพิพากษาของศาล วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อเท็จจริง เอกสารประกอบตำราทางกฎหมาย ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เอกสารวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ และสรุปผลการศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอาญามาตรา 218 วรรคหนึ่ง การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญเป็นพิเศษที่ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอันเป็นการกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน
3. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
4. เพื่อทราบและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาโดยการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น อันเป็นการข่มขู่ ยับยั้งและคุ้มครองภัยอันตรายที่กระทบต่อความผาสุกของประชาชน

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญ

ในบทนี้จะขอกล่าวถึงความเป็นมาของการการวางเพลิงเผาทรัพย์โดยทั่วไป การวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญ ทฤษฎีและหลักกฎหมายอาญา ทฤษฎีการลงโทษให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับการกระทำผิด แนวคิดในการกำหนดเหตุฉกรรจ์ รวมถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

2.1 แนวคิด ทฤษฎีและหลักกฎหมายอาญา

ความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ที่มีความซับซ้อน ยากแก่การนำตัวผู้กระทำผิดมารับโทษที่เหมาะสมกับการกระทำผิด ดังนั้น รัฐในฐานะที่มีหน้าที่ในการออกกฎหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเพื่อเป็นการควบคุมอาชญากรรมผ่านการออกกฎหมาย รวมถึงการออกกฎหมายเพื่อควบคุมความประพฤติของคนในสังคม ซึ่งประเทศไทยมีระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์จึงมีหลักในการกำหนดความผิดทางอาญาไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นการใช้อำนาจนิติบัญญัติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77¹ ในการจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่เป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงการกำหนดเหตุฉกรรจ์ความรับผิดทางอาญารฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 วรรคหนึ่ง

2.1.1 หลักในการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา

ด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ (Civil Law) หรือระบบกฎหมายที่ใช้ประมวลกฎหมายซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้รับการบัญญัติขึ้นโดยชอบตามแบบพิธีการบัญญัติกฎหมายที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ² โดยมีวิวัฒนาการมาจากประมวลกฎหมายอาญาลบฉบับแรก หรือ “กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127” ซึ่งเป็นการปรับปรุงระบบกฎหมายของประเทศไทยให้มีความทันสมัยทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ โดยได้มีการประกาศใช้และมีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายครั้งเพื่อให้สมกาลสมัย สอดคล้องกับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นบ่อเกิดของ “ประมวลกฎหมายอาญา” มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2500³ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ได้ให้นิยามความหมายของกฎหมายอาญาว่า “กฎหมายอาญา คือบรรดากฎหมายทั้งหลายที่ระบุถึงความผิดอาญา โทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัยและมาตรการบังคับทางอาญาอื่น และเป็นกฎหมายที่กำหนดให้ความผิดอาญาเป็นเงื่อนไขของการใช้โทษ วิธีการเพื่อความปลอดภัยและมาตรการบังคับทางอาญาอื่น”⁴ กฎหมายอาญามีที่มาคือเหตุอันแสดงถึงความสมบูรณ์ของการใช้บังคับได้ของกฎหมายอาญา หรือเป็นเรื่องอธิบายถึงปัญหา กฎเกณฑ์ว่า ในรูปลักษณะใดบ้างที่ได้รับนับถือว่าเป็นกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายอาญาของไทยเราก็เป็นเช่นเดียวกับประมวลกฎหมายอาญาสมัยใหม่ของต่างประเทศที่มีมาตรการบังคับทางอาญา (Kriminalsanktion) ที่เป็นมาตรการบังคับทางอาญาหลัก 2 มาตรการ คือ “โทษ” และ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.1.1.1 หลักในการกำหนดความผิดทางอาญา

ความผิดอาญาเกิดจากทฤษฎีสัญญาประชาคมที่ประชาชนมอบอำนาจให้รัฐออกกฎหมายเพื่อควบคุมและป้องกันสังคมให้พ้นจากการกระทำที่เป็น “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น” (harm to others) โดยการออกกฎหมายเพื่อควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม และมีการกำหนดข้อห้ามมิให้ปฏิบัติ หากผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษทางอาญา ดังนั้น จึงสอดคล้องกับทฤษฎีของเฮร์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer)⁵ ที่กำหนดทฤษฎีการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิดอาญาหรือไม่ นั่น แพ็ก

² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 75.

³ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 3

⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 53.

⁵ Herbert L. Packer, *The Limits of the Criminal Sanction*, (California: Stanford University Press, 1968),

เกอร์ได้อธิบายไว้ 6 ประการดังนี้ (1) การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่มชนส่วนมากว่า เป็นการกระทำกระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่มชนส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น (2) ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้วจะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการต่างๆ (3) การปราบปรามการกระทำเช่นนั้นจะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป (4) หากเป็นความผิดอาญาแล้วจะมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน (5) การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้ง ทางด้านคุณภาพและปริมาณ และ (6) ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่นๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

แนวคิดในการบัญญัติความผิดอาญามีขึ้นเพื่ออธิบายว่าการกระทำใดเป็นความผิดทางอาญา ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่ในการออกกฎหมายที่กำหนดบทห้ามมิให้กระทำและบทลงโทษจากการกระทำดังกล่าว โดยเมื่อฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดฐานความผิดมากขึ้นจนมีลักษณะที่มีมากเกินไปจนเป็นกฎหมายอาญาเพื่อ (over-criminalization) หรือการแปรรูปความผิดทางอาญาเพื่อนำมาใช้แก้ไข ปัญหา (administrativization)⁶ ซึ่งจะเริ่มจากวิวัฒนาการของการกำหนดความผิดทางอาญา แนวคิดในปัจจุบันและแนวโน้มของการนำหลักนิติเศรษฐศาสตร์มาช่วยในการกำหนดความผิดทางอาญา ดังนี้

1) วิวัฒนาการของการกำหนดความผิดอาญา การกำหนดความผิดทางอาญามีวิวัฒนาการ 3 ช่วง ดังนี้

(1) การใช้เกณฑ์ทางศีลธรรม สังคมดั้งเดิมกำหนดว่าพฤติกรรมใดควรเป็นความผิดทางอาญาจะใช้มาตรวัดทางศีลธรรมกำกับ กล่าวคือ การใดเป็นการผิดศีลธรรม การนั้นคือการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญาและจะถูกลงโทษ ซึ่งการใช้กฎหมายดังกล่าวสามารถใช้ได้อย่างดีกับสังคมที่มีผู้คนไม่มาก เพราะความจำเป็นในการใช้กฎหมายเทคนิคเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยยังไม่มี ความจำเป็นสรุปได้ว่าในยุคนี้การผิดศีลธรรมกับการผิดกฎหมายเป็นเรื่องเดียวกัน

เมื่อสังคมพัฒนาขึ้น มีคนจำนวนมากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายอาญาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมจึงเกิดขึ้น กฎหมายค่อยๆ เคลื่อนตัวออกจากศีลธรรม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของกฎหมายและศีลธรรม

⁶ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาชั้นสูง, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563), น. 25.

(2) การใช้เกณฑ์ทางสังคม ช่วงนี้มองว่าการกระทำความผิดคือการกระทำที่กระทบกระเทือนสังคม การจะพิจารณาว่าอะไรคืออาชญากรรมนั้นมองจากการกระทำที่ทำให้สังคมเสียหาย Durheim เสนอว่า อาชญากรรมคือ การกระทำที่ทำลายสภาพสังคมที่เข้มแข็งของการรับรู้ร่วมกัน ดังนั้น อาชญากรรมจึงเป็นสิ่งที่สังคมรับรู้ร่วมกันว่าการกระทำนั้นคืออาชญากรรม แต่แนวคิดนี้สร้างความไม่แน่นอนให้กับกฎหมายอาญา เพราะหากเกิดการกระทำความผิดขึ้นยากที่จะหาตัวแทนสังคมมาชี้ว่าการกระทำนั้นเป็นอาชญากรรมและควรถูกลงโทษ

(3) การใช้เกณฑ์ทางกฎหมาย แนวคิดเสรีนิยมประชาธิปไตยมองว่ากฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำความผิดต้องออกมาจากรัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนประชาชน ดังนั้น เมื่อรัฐสภาออกกฎหมายที่กำหนดความผิดใดแล้ว กฎหมายนั้นจะใช้บังคับได้ตามความประสงค์ของประชาชน แม้กฎหมายที่กำหนดความผิดฐานใหม่ขึ้นมาจะไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมเลยก็ตาม ดังนั้นการใช้เกณฑ์ทางกฎหมายตามความเห็นของรัฐสภาจึงเกิดปัญหากฎหมายอาญาเพื่อ ซึ่งในปัจจุบันฝ่ายนิติบัญญัติจะกำหนดให้พฤติกรรมใดเป็นความผิดอาญาจากการกระทำนั้นขัดกับความสงบเรียบร้อยของสังคมหรือไม่

2) แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาในปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดความผิดอาญาในปัจจุบันพิจารณาถึงความสงบเรียบร้อยของสังคม Bernard Bouloc กล่าวว่า ปรัชญาการอาชญากรรม คือการกระทำที่ถูกกำหนดและถูกลงโทษโดยกฎหมายอันเนื่องมาจากความเสียหายที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (order social) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความชัดเจนในการยอมรับอำนาจนิติบัญญัติที่เป็นผู้กำหนดฐานความผิดและบทลงโทษพร้อมแนวทางการลงโทษที่เป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม⁷ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวความคิดของ ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) นักปรัชญาด้านกฎหมายอาญาค้นสำคัญในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้เสนอแนวคิดที่เป็นรากฐานกฎหมายอาญาไว้ว่า การที่รัฐสามารถออกกฎหมายกำหนดการกระทำใดที่รัฐห้ามมิให้กระทำ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวมได้นั้น มาจาก “ทฤษฎีสัญญาประชาคม” (Social Contract) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมให้เกิดความสงบสุข

3) แนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์

แนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์ (economic analysis of law) เป็นแนวคิดใหม่ที่น่าหลักพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายกฎหมาย โดยกำหนดให้รัฐเป็นผู้เล่นหนึ่งในสังคม และหากรัฐจะกำหนด

⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 17, น. 27.

ความผิดอาญารัฐจะต้องคำนึงถึง “ผลประโยชน์” (benefits) และ “ต้นทุน” (costs) เช่นเดียวกับปัจเจกชนที่คำนึงถึงปัจจัยทั้งสองด้านเมื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ หากพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ การกำหนดว่าพฤติกรรมใดควรเป็นความผิดอาญาควรพิจารณาจากประโยชน์สังคม (social benefits) และต้นทุนของสังคม (social costs) เป็นสำคัญ เพราะในมุมมองของมหภาคของอาชญากรรม การพิพากษาคดีอาญาย่อมอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ต้นทุนสังคม (social cost) และประโยชน์ของสังคม (social benefits) กล่าวคือ การกระทำใดที่ได้ประโยชน์สังคมมากกว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคม การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดอาญา⁸

กล่าวโดยสรุปคือ แนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์กำหนดให้รัฐการที่รัฐจะกำหนดความผิดทางอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างต้นทุนให้มากกว่าประโยชน์สังคม และรัฐจะไม่กำหนดความผิดอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่าต้นทุนดังสมการ

$$\text{Criminalization} = \text{social costs} > \text{social benefits}^9$$

ในฐานความผิดอาญาทั่วไป เช่น การฆ่าคนตายโดยเจตนา การลักทรัพย์ สังคมไม่ได้ประโยชน์ และสังคมเสียหายอย่างมากจากการกระทำนั้น จึงถูกกำหนดเป็นความผิด

$$\text{Non-criminalization} = \text{social benefits} > \text{social costs}^{10}$$

เป็นสมการที่กล่าวถึงการกระทำใดที่สร้างประโยชน์สังคมมากกว่าต้นทุนทางสังคม การกระทำนั้นจะไม่ถูกกำหนดเป็นความผิดอาญา เช่น การประกอบอาชีพสุจริต สร้างประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่าต้นทุนของสังคม จึงไม่เป็นความผิดอาญา¹¹

Gary Becker กล่าวว่า “โทษปรับควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิด เพราะเป็นโทษที่ไม่ก่อให้เกิดต้นทุนกับสังคม (social costs) เนื่องจากเป็นเพียงการโอนทรัพย์สินจากบุคคลสู่รัฐ แต่โทษจำคุกเป็นโทษที่สร้างต้นทุนกับสังคมอย่างมาก”¹²

⁸ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 17, น. 28.

⁹ เพิ่งอ่าง, น. 28.

¹⁰ เพิ่งอ่าง, น. 29.

¹¹ เพิ่งอ่าง, น. 28-29.

¹² ปกป้อง ศรีสนิท, “หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย,” ในการสัมมนาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, โรงแรมเดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ, 2560, น. 2.

2.1.1.2 การกิจของกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือของรัฐที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการดำเนินการตามกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับย่อมมีการกิจแตกต่างกันไป โดยในส่วนของกฎหมายอาญามีการกิจที่สำคัญ ดังนี้¹³

1) การกิจในการคุ้มครองสังคม

มนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในสังคม การกระทบกระทั่งกัน การเกิดความขัดแย้งกันในทางใดทางหนึ่งจะต้องเกิดขึ้นเป็นธรรมดา กฎหมายอาญาในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อย และความเป็นระเบียบของบ้านเมืองจึงมีความสำคัญมาก การใช้กฎหมายอาญาเพื่อเป็นเครื่องมือคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมต้องกระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็น ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น เพราะหากมีการบัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นอย่างพร่ำเพรื่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลจะถูกกระทบกระทั่งเกินความจำเป็นอันไม่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย กฎหมายอาญาต้องเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลด้วย การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้¹⁴

ศาสตราจารย์ ดร. เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์ ได้กล่าวไว้ว่า “หากรัฐมุ่งแต่จะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม โดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือโดยไม่พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของกลไกของรัฐที่จะใช้บังคับกฎหมายอาญาแล้ว กฎหมายก็จะไร้ความหมาย ขาดความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐที่ประพฤติมิชอบมีโอกาสและแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองจากกฎหมายเหล่านี้ หรือหากมีการใช้กฎหมายเลือกปฏิบัติซึ่งจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้กฎหมายและชุมชนเสื่อมเสียได้” กฎหมายอาญาใดที่บัญญัติโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลของความจำเป็นอย่างแท้จริง กฎหมายอาญานั้นย่อมไม่อาจอ้างความชอบธรรมใด ๆ ได้¹⁵

2) การกิจในการปราบปรามและในการป้องกันการทำคามผิด

เมื่อมีการกระทำความผิดใดเกิดขึ้นก็จะต้องใช้กฎหมายอาญาในการปราบปรามการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้นและการใช้กฎหมายอาญาในการปราบปรามการกระทำความผิดนั้นยังเป็นการกระทำเพื่อป้องกันมิให้การกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นอีกในอนาคตด้วย การกิจในการคุ้มครองสังคมของกฎหมายอาญาทั้ง “การกิจในการปราบปราม” (Repressive Function) และ “การกิจในการป้องกัน”

¹³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 67.

¹⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 68.

¹⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 67-68.

(Prevention Function) ดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การลงโทษหรือการใช้กฎหมายอาญาในการปราบปรามกระทำความผิดจะต้องกระทำเพื่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกต่อผู้กระทำความผิดและบุคคลทั่วไปว่า สังคมไม่ยอมรับการกระทำของเขา และในขณะเดียวกันก็ต้องกระทำเพื่อเตือนบุคคลทั่วไปด้วยว่าหากมีการกระทำเช่นนั้นอีกก็จะต้องมีการลงโทษเช่นเดียวกัน ดังนั้น หากการใช้กฎหมายอาญาในการปราบปรามการกระทำความผิดเป็นไปโดยถูกต้องแล้ว การใช้กฎหมายอาญาก็ย่อมบรรลุวัตถุประสงค์

3) ภารกิจในการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและในการคุ้มครองคุณภาพของการกระทำ

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมมีปัญหาเกิดขึ้นมากมายและมีความหลากหลายทางปัญหา การที่จะใช้กฎหมายอาญาเข้าจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหาย่อมเป็นเรื่องไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง เพราะปัญหาหลายปัญหาเป็นปัญหาที่เล็กน้อยที่ยังไม่จำเป็นที่ต้องใช้การลงโทษทางอาญา ในการบัญญัติความผิดอาญาไม่ว่าผู้บัญญัติจะได้คำนึงถึงคุณธรรมทางกฎหมายโดยตรงหรือไม่ แต่การบัญญัตินั้นแสดงให้เห็นถึงการยอมรับเอาคุณธรรมทางกฎหมายเข้าไว้โดยอัตโนมัติ¹⁶ อาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล เช่น เสรีภาพ กรรมสิทธิ์ และคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม ได้แก่ คุณธรรมในเรื่องการจราจร บทบัญญัติกฎหมายอาญาของความผิดฐานต่างๆ เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) การที่ใช้กฎหมายอาญาจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหาเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เพราะปัญหาบางอย่างเป็นปัญหาเล็กน้อยซึ่งยังไม่สมควรที่จะต้องใช้กฎหมายอาญาเข้าจัดการกับสิ่งเหล่านี้ กฎหมายอาญาควรจำกัดอยู่กับการคุ้มครองคุณธรรมขั้นพื้นฐานของระเบียบสังคมเท่านั้น¹⁷

2.1.1.3 วัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญา

จากภารกิจของกฎหมายอาญาดังที่กล่าวไปแล้วในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือภารกิจของกฎหมายอาญา กฎหมายอาญาควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

(1) เพื่อป้องกันบุคคลและสัตว์จากการกระทำโดยเจตนาอันเป็นการกระทำที่มีลักษณะโหดร้ายทารุณด้วยวิธีการอันไม่พึงไม่ประสงค์ต่างๆ หรือจากการกระทำโดยไม่เจตนา ตัวอย่างเช่น การขับรถเร็วบนท้องถนน การใช้สารพิษใส่ลงในอาหาร เป็นต้น รวมถึงการคุ้มครองป้องกันบุคคลที่

¹⁶ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 6, น. 67.

¹⁷ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 6, น. 68-73.

อาจถูกชักจูงให้หลงผิดได้โดยง่าย เช่น ผู้เยาว์หรือบุคคลผู้มีจิตใจไม่สมประกอบจากการทำร้ายกดขี่อันจะเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้นด้วย

(2) เพื่อป้องกันสภาพจิตใจของสมาชิกในสังคมจากการกระทำที่อาจกระทบกระเทือนจิตใจ แม้ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคล และยินยอมต่อการกระทำนั้นแล้วแต่ก็ถือว่าการกระทำนั้นมีลักษณะที่ผิดธรรมชาติ เช่น การร่วมประเวณีระหว่างพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือเพื่อป้องกันการกระทำบางประเภทซึ่งเมื่อได้กระทำต่อสาธารณชนแล้วจะกระทบกระเทือนจิตใจบุคคลอื่นในสังคมเป็นอย่างมาก เช่น การกระทำอนาจาร รวมทั้งพฤติกรรมบางประเภทที่อาจช่วยให้เกิดความไม่สงบขึ้นในสังคม

(3) เพื่อป้องกันซึ่งทรัพย์สินของบุคคลจากการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

(4) เพื่อป้องกันสาธารณชนจากความสะดักสะบายต่างๆ เช่น การกีดขวางทางสัญจร การปิดกั้นทางสาธารณะ รวมทั้งใช้สภาพบังคับทางอาญาเพื่อเก็บรวบรวมภาษีอากร เช่น ห้ามมิรถยนต์หรือทรัพย์สินบางอย่างไว้ในครอบครองโดยไม่มีทะเบียน

(5) เพื่อป้องกันรักษาไว้ซึ่งสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันศาสนา รวมทั้งเพื่อบังคับให้เกิดความเมตตา กรุณา ที่จำเป็น เช่น ไม่ส่งเด็กไปโรงเรียนเมื่ออยู่ในวัยบังคับเรียน ไม่ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในภยันตราย

(6) เพื่อบังคับใช้วิธีการต่างๆ ที่จะทำให้วัตถุประสงค์ทั้งหลายเหล่านี้บรรลุผล เช่น การขจัดคำสั่งเจ้าพนักงาน การให้การเท็จ เป็นต้น

2.1.1.4 หน้าที่ของกฎหมายอาญา

หน้าที่ของกฎหมายอาญาคือการพิจารณาว่าการกระทำนั้นกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมหรือไม่ การกระทำใดควรเป็นความผิดทางอาญาให้พิจารณาว่าการกระทำนั้นสอดคล้องกับหน้าที่ของกฎหมายอาญาหรือไม่ หากการกระทำนั้นสอดคล้องกับกฎหมายอาญา การกระทำนั้นก็สมควรที่จะเป็นความผิดอาญา ซึ่งหน้าที่ของกฎหมายอาญามี 3 ประการดังนี้

1) หน้าที่ในการลงโทษ มีขึ้นเพื่อลงโทษการกระทำที่เป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (order public) หรือการกระทำที่ขัดขวางความต้องการของผู้คนในสังคม หากกฎหมายใดไม่มีหน้าที่ในการลงโทษกฎหมายนั้นก็ไม่อาจเป็นกฎหมายอาญาได้ ซึ่งมีการพัฒนามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยในปี 1954 Marc Ancel สำนักป้องกันสังคมรูปแบบใหม่ได้ให้หลักว่า การลงโทษทางอาญาไม่ได้มีขึ้นเพื่อแก้แค้น หรือตัดบุคคลจากสังคมแต่เป็นไปเพื่อการฟื้นฟูแก้ไขและนำผู้กระทำผิดกลับสู่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและวัตถุประสงค์ของการลงโทษในปัจจุบัน

2) หน้าที่ในการแสดงออก เป็นหน้าที่ที่แสดงออกถึงคุณค่าที่จำเป็นของสังคม การละเมิดกฎหมายอาญาคือการละเมิดคุณค่าที่จำเป็นของสังคมที่สังคมพึงรักษาไว้ ตัวอย่างเช่น การเพิ่มโทษให้กับการกระทำกับผู้เสียหายที่เป็นผู้บอบบาง แม้จะมีการลดโทษการกระทำความผิดกับผู้เสียหายทั้งปวงเหมือนกันแล้วก็ตาม แต่บทเพิ่มโทษสำหรับการกระทำกับผู้เสียหายที่บอบบางเป็นหน้าที่ในการแสดงออกของกฎหมายอาญาที่มุ่งคุ้มครองผู้ที่อยู่ในสถานะบอบบางของสังคม กล่าวโดยสรุปคือหน้าที่ในการแสดงออกถึงคุณค่าในสังคมอาจสะท้อนให้เห็นถึงความสมควรถูกลงโทษเป็นเพียงปัจจัยที่ต้องพิจารณาในแต่ละกรณี

3) หน้าที่ในการปกป้อง เนื่องจากกฎหมายอาญามีหน้าที่ในการปกป้องสังคมในมุมสร้างความปลอดภัยให้กับสังคม หากไม่มีกฎหมายอาญา เสรีภาพของบุคคลจะไม่สามารถที่จะถูกใช้ได้อย่างบริบูรณ์รวมถึง สิทธิในร่างกายของประชาชนทุกคนอาจไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นประชาชนจะไม่ถูกลงโทษถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และกฎหมายอาญาในอนาคตจะไม่ย้อนหลังมาเป็นผลร้ายให้ลงโทษประชาชนที่ใช้เสรีภาพอย่างถูกต้อง¹⁸

2.1.1.5 หลักในการกำหนดโทษทางอาญา

การจะลงโทษผู้ใดต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำการใดนั้นถือว่าเป็นความผิด ดังนั้น การจะกำหนดหรือพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิด และจะลงโทษหนักเบาสถานใดนั้นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ด้วย ดังนั้น การกำหนดโทษทางอาญาจึงมีเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษ (Punitive) เพราะการลงโทษหมายถึง การกระทำที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ที่ต้องรับโทษซึ่งอาจเป็นผลร้ายต่อร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน¹⁹ ซึ่งการลงโทษเป็นเสมือนเครื่องมือสำคัญ เพราะการลงโทษเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บปวดหรือการทรมาน²⁰ ซึ่งผลมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือกฎหมายที่สังคมมุ่งให้ความคุ้มครองเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม ซึ่งมีทฤษฎีการลงโทษในปัจจุบันมี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีแก้แค้นทดแทน (Retribution theory) ที่เน้นถึงการที่ผู้กระทำความผิดจะต้องชดใช้ต่อสิ่งที่เขากระทำลง และทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utilitarian theory) อธิบายถึงวิธีการป้องกันมิให้เกิดความผิดขึ้นในอนาคตอีก ซึ่งหลักการ แนวคิดและทฤษฎีในการกำหนดโทษทางอาญา สอดคล้องกับ

¹⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 17, น. 31-33.

¹⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 1, น. 216.

²⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 1, น. 216-217.

“หลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย”²¹ ถือเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญา ถือเป็นหลักประกันในกฎหมายอาญาซึ่งได้รับการพัฒนามาจากหลักนิติรัฐที่พัฒนามาจากกฎหมายโรมันที่ใช้ในการปกครองประเทศคือกฎหมายเป็นใหญ่ ซึ่งหลักประกันในกฎหมายอาญามีเนื้อหาที่สำคัญคือการลงโทษต้องมีกฎหมาย การลงโทษต้องขึ้นอยู่กับการมีอยู่ของการกระทำและโทษที่จะลงต้องเป็นโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

Jean Etienne Marie PORTALIS กล่าวว่า “จะต้องไม่มีกฎหมายที่ไม่จำเป็น เพราะกฎหมายที่ไม่จำเป็นจะทำให้กฎหมายที่จำเป็นอ่อนแอและทำลายความแน่นอนความศักดิ์สิทธิ์ของฝ่ายนิติบัญญัติ”²²

2.1.2 หลักประกันในกฎหมายอาญา

หลักประกันในกฎหมายอาญาได้รับการเรียกขานในภาษาละตินว่า “nullum crimen, nulla poena sine lege” หรือหลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย ถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่เดิมหลักนี้พัฒนามาจากแนวคิดทางการเมืองที่ต้องการจำกัดอำนาจรัฐ หลักประกันในกฎหมายอาญานี้ได้รับการพัฒนาหลังจากหลักนิติรัฐ ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากประเทศเยอรมนีเป็นการพัฒนามาจากกฎหมายโรมันที่ถือว่าหลักนิติรัฐในการปกครองประเทศคือกฎหมายเป็นใหญ่²³ ซึ่งต่อมาหลักประกันในกฎหมายอาญานี้ได้แพร่หลายไปทั่วโลกและประเทศไทยเราก็ได้มีการปรับปรุงกฎหมายตามแบบอย่างประเทศตะวันตกและได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 (พ.ศ. 2451) จนกระทั่งเมื่อประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติหลักประกันในกฎหมายอาญานี้ไว้ในรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายอาญา จนหลักประกันในกฎหมายอาญา กลายเป็นหลักรัฐธรรมนูญด้วย²⁴ ซึ่งในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงเนื้อหาของหลักประกันในกฎหมายอาญาดังนี้

หลักประกันในกฎหมายอาญาปรากฏอยู่ในมาตรา 2 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้ “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้อง

²¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 1, น. 217-218.

²² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 23, น. 1.

²³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 1, น. 217-218.

²⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 90.

เป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย²⁵” บทบัญญัติข้างต้นหมายความว่าถึงเฉพาะกฎหมายที่เกิดจากการบัญญัติเท่านั้นที่สามารถกำหนดว่าการกระทำใดการกระทำหนึ่งเป็นการกระทำที่เป็นความผิดอาญาได้ (nullum crimen sine lege) และเฉพาะกฎหมายที่เกิดจากการบัญญัติเท่านั้นที่สามารถกำหนดโทษสำหรับการกระทำใดการกระทำหนึ่งได้ (nulla poena sine lege) ซึ่งทั้งสองประการที่กล่าวมาแล้วนั้นต้องมีอยู่แล้วก่อนการกระทำนั้นและโดยที่การลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุดของรัฐที่ใช้กับประชาชนในรัฐ²⁶ ดังนั้น รัฐจึงต้องบัญญัติกฎหมายอาญาให้ชัดเจนแน่นอนที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องยึดหลักความชัดเจนแน่นอน (Bestimmtheitsgrundsatz) ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในบทบัญญัติ เพราะฉะนั้นหลักประกันในกฎหมายอาญาจึงครอบคลุมเนื้อหา 4 ประการดังนี้

1) การห้ามใช้กฎหมายจารีตประเพณีในกฎหมายอาญา เป็นเนื้อหาประการแรกของหลักประกันในกฎหมายอาญา ซึ่งในบทบัญญัติมาตรา 2 วรรคหนึ่ง “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย²⁷” ในบทบัญญัตินี้กฎหมายใช้คำว่า “บัญญัติ” แสดงให้เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องเป็นกฎหมายที่เกิดจากการบัญญัติ (gesetzliche Rechte) ซึ่งกฎหมายที่เกิดจากการบัญญัตินี้หมายความรวมถึงกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหารที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจออกด้วย ส่วนกฎหมายจารีตประเพณี (Gewohnheitsrechte) คือกฎหมายที่เกิดจากการปฏิบัติที่ต่อเนื่องกันมาอย่างสม่ำเสมอเป็นเวลานานของประชาชนจนเป็นที่ยอมรับกัน²⁸ ดังนั้นกฎหมายจารีตประเพณีจึงไม่ได้เกิดจากการบัญญัติแต่เกิดจากการปฏิบัติ จึงต้องห้ามมิให้นำกฎหมายจารีตประเพณีมาใช้ในกฎหมายอาญา

การห้ามใช้กฎหมายจารีตประเพณี (Gewohnheitsrechtsverbot) หมายความว่า จะกำหนดการกระทำที่เป็นความผิดในทางอาญาหรือกำหนดเพิ่มโทษโดยกฎหมายจารีตประเพณีไม่ได้

²⁵ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 2

²⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 91.

²⁷ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 2

²⁸ ปรีดี เกษมทรัพย์, กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 5 (คณะกรรมการบริหารทางวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), น. 21. อ้างถึงใน คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563), น. 92.

ซึ่งปรากฏในข้อเรียกร้องที่ว่าบทบัญญัติของกฎหมายอาญาชอบที่จะต้องผ่านรัฐสภาอันเป็นสถาบันที่แสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนแท้จริงแล้วคือหลักประชาธิปไตย²⁹

2) การห้ามใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในกฎหมายอาญา เนื้อหาของหลักประกันในข้อนี้เกี่ยวข้องกับการตีความกฎหมายอาญาอย่างใกล้ชิด³⁰ กล่าวคือ ตามบทบัญญัติในมาตรา 2 นั้นห้ามใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงกันอย่างยิ่งกำหนดหรือขยายบทกฎหมายอาญาที่มีอยู่แล้ว รวมถึงการห้ามใช้บทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในการเพิ่มโทษด้วย (nulla poena sine lege stricta) : หากในกรณีที่มีกฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแล้วก็ต้องใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณนั้นเสมอ³¹ การห้ามใช้กฎหมายอาญาที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง (Analogieverbot) ในกฎหมายอาญาเป็นข้อเรียกร้องที่มีความหนักแน่นที่สุดในกฎหมายอาญาเช่นเดียวกับข้อเรียกร้องการห้ามใช้กฎหมายจารีตประเพณี กล่าวคือการจะลงโทษทางอาญาสำหรับการกระทำใดการกระทำหนึ่งชอบที่จะเป็นเรื่องของฝ่ายนิติบัญญัติที่จะตัดสินใจ และหากยอมให้มีการใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งได้แล้วผลก็จะกลายเป็นว่าการลงโทษการกระทำใดการกระทำหนึ่งหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความรู้สึก³² ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องทางอัตตะวิสัยในทางกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาและเป็นสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงซึ่งเป็นเหตุผลในทางนโยบายทางอาญา ซึ่งการห้ามใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในทางอาญาหมายความว่า การห้ามใช้กฎหมายอาญาที่เกินเลขขอบเขตของบทบัญญัติที่พึงหาได้จากการตีความกฎหมาย โดยศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยในคดีหนึ่งว่า บทบัญญัติในมาตรา 218 เป็นบทถกรรจของมาตรา 217 โดยให้ผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์ที่ระบไว้ในมาตรา 218 (1) ถึง (6) ต้องรับโทษหนักขึ้น แต่การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา 217 จะต้องเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น เมื่อบ้านที่ถูกเพลิงไหม้เป็นบ้านที่จำเลยเป็นเจ้าของร่วมกับ ร. สามิจำเลยซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรสกันแม้จะฟังได้ว่าจำเลยเป็นผู้วางเพลิง จำเลยก็ไม่มี ความผิดตามมาตรา 218 เพราะเมื่อมาตรา 217 บัญญัติว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นเป็นความผิดจะตีความคำว่า ทรัพย์ของผู้อื่น ให้รวมถึงทรัพย์ที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยหาได้ไม่ เป็นการขัดต่อหลักกฎหมายในมาตรา 2³³

²⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 92.

³⁰ หยุด แสงอุทัย, กฎหมายอาญาภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2537), น. 44-45.

³¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 93.

³² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 93-96.

³³ คำพิพากษาฎีกาที่ 3643/2526

3) กฎหมายอาญาต้องบัญญัติให้ชัดเจนแน่นอน การที่ต้องบัญญัติกฎหมายอาญาให้มีความชัดเจนแน่นอนก็เพราะว่าการลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุดของรัฐที่ใช้กับประชาชนในรัฐ ดังนั้น รัฐจึงต้องบัญญัติกฎหมายอาญาให้ชัดเจนแน่นอนที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่กำกวมไม่แน่นอนเพื่อเป็นหลักประกันว่ากฎหมายที่บัญญัติขึ้นตรงกับเจตจำนงของฝ่ายนิติบัญญัติอย่างแท้จริง และเป็นเครื่องมือในการป้องกันมิให้ศาลใช้กฎหมายตามใจชอบหรือตามอำเภอใจหรือตามความรู้สึกของตน³⁴ ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยคดีเกี่ยวกับหลักประกันของกฎหมายอาญาต้องบัญญัติให้ชัดเจนแน่นอนไว้ในกรณีมาตรา 157³⁵ คำว่าอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 วรรคสองว่าหมายรวมรวมถึง การทำให้หน้าเสียโฉมอย่างติดตัวหรือไม่นั้นยังคงเป็นปัญหาอยู่เพราะในบางกรณีเป็นเรื่องอัตตะวิสัยเพราะการที่จะลงความเห็นว่าเป็นอันตรายสาหัสในกรณีนี้ยังมีปัญหาอยู่และอีกกรณีคือคำว่า ทูพพลภาพหรือเจ็บป่วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวันหรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน เพราะเหมือนการปล่อยให้แพทย์เป็นผู้ลงความเห็นฝ่ายเดียวจนกลายเป็นอัตตะวิสัย ซึ่งหลักประกันในข้อนี้แสดงให้เห็นถึงหลักนิติรัฐซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Prof. Dr. Hans Welzel ที่กล่าวว่าอันตรายที่แท้จริงที่คุกคามหลักประกันของกฎหมายอาญาไม่ได้เกิดจากการใช้กฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่ง แต่เกิดจากความไม่ชัดเจนแน่นอนของกฎหมายอาญา³⁶

4) กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง ซึ่งปรากฏในบทบัญญัติในมาตรา 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา คำว่า กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการห้ามใช้กฎหมายย้อนหลัง หลักการห้ามใช้กฎหมายอาญาย้อนหลัง (nullum crimen sine lege praevia) เป็นเนื้อหาของหลักประกันกฎหมายข้อสุดท้าย หลักนี้แสดงให้เห็นถึงหลักนิติรัฐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง³⁷ ที่จำกัดเฉพาะในส่วนของกฎหมายอาญานั้น³⁸

³⁴ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 6, น. 97.

³⁵ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297

³⁶ Hans Welzel, Das Deutsche Strafrecht, 11. (Auflage: Berlin 1969), p. 22. อ้างถึงใน คณิต ฅ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563), น. 98-99.

³⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง

“บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

³⁸ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 6, น. 100.

การห้ามใช้กฎหมายอาญาย้อนหลัง หมายความว่า ถ้าบุคคลได้กระทำการอย่างใดลงและในขณะกระทำการนั้นการกระทำนั้น ไม่มีโทษทางอาญาแล้ว ย่อมไม่อาจจะบัญญัติให้ย้อนหลังว่าการกระทำนั้น เป็นการกระทำที่ต้องรับโทษในทางอาญาได้โดยเด็ดขาด³⁹ ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยเกี่ยวกับหลักกฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลังในคดีหนึ่งว่า ออกเช็คก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2503 ลงวันล่วงหน้าไปถึงวันที่ใช้พระราชบัญญัตินั้นแล้ว นับแต่วันนั้นจำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จำเลยย่อมไม่มีความผิด⁴⁰ พิจารณาจากการกระทำของจำเลยเกิดก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2503 ใช้บังคับ จำเลยจึงไม่มีความผิดเพราะขณะออกเช็คยังไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด และการที่จะลงโทษหนักแก่ผู้กระทำความผิดสำหรับการกระทำนั้นก็กระทำมิได้⁴¹ การห้ามย้อนหลังนี้ขยายไปถึงการเป็นผลร้ายอื่นของฐานะของผู้กระทำความผิดที่กำหนดขึ้นภายหลังด้วย เช่น ความผิดอาญาฐานใดที่เดิมเป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน เพราะฉะนั้นถ้าการกระทำความผิดฐานนั้นได้เกิดขึ้นในขณะที่ความผิดฐานนั้นยังเป็นความผิดอันยอมความได้และคดีได้ขาดอายุความร้องทุกข์แล้ว กรณีย่อมไม่มีผลย้อนหลังแม้กฎหมายใหม่จะมีเนื้อหาเป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่ด้วยก็ตาม⁴²

2.1.3 หลักการตีความกฎหมายอาญา

การตีความกฎหมาย (interpretation of law) หมายถึง การค้นหาความหมายของกฎหมายที่มีถ้อยคำไม่ชัดเจน กำกวม หรืออาจแปลได้หลายทาง เพื่อทราบความหมายของถ้อยคำนั้น⁴³ เพราะการตีความกฎหมายอาญามีหลักเกณฑ์การตีความซึ่ง ศาสตราจารย์ คณิต ฅ นคร ได้อธิบายว่าการตีความกฎหมาย หมายถึง การทำความเข้าใจความหมายในทางกฎหมายของตัวบท และได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการตีความกฎหมาย 4 หลักเกณฑ์ คือ⁴⁴

³⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 100.

⁴⁰ คำพิพากษาฎีกาที่ 1997/2500

⁴¹ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 3

⁴² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 100.

⁴³ มานิตย์ จุมปา, ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย, โครงการตำราคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทานสุทธาการพิมพ์, 2544), น. 98.

⁴⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 79-84.

1. การตีความตามหลักภาษา คือการหาความหมายของตัวบทกฎหมายของภาษาที่ใช้กันทั่วไป ความหมายของตัวบทกฎหมายย่อมเป็นแนวทางในการค้นหาความหมายที่แท้จริงของคำนั้น ๆ ได้และยังเป็นการป้องกันมิให้เกิดผลร้ายแก่บุคคลอันมาจากการตีความด้วย การตีความตามหลักภาษามีความยากตรงที่ว่าจะรู้ได้อย่างไรว่าถ้อยคำที่จะตีความนั้นมีความหมายที่ตรงกันทั้งตามที่ใช้กันทั่วไปและในทางกฎหมาย ผู้ตีความต้องดูว่าฝ่ายนิติบัญญัติมิได้มุ่งประสงค์ให้ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายนั้นมีความหมายเป็นพิเศษอย่างไร

ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ให้นิยามคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้แต่ในกฎหมายแพ่งได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ว่า หมายความถึง วัตถุมีรูปร่าง⁴⁵ ดังนั้น การตีความคำว่าทรัพย์สินในกฎหมายอาญาก็ต้องเป็นอย่างเดียวกับกฎหมายแพ่งตามหลักความเป็นหนึ่งเดียวของระบบกฎหมาย

2. การตีความตามความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบกฎหมาย ผู้ตีความต้องระลึกว่าภาษากฎหมายอาจแตกต่างกันได้ ซึ่งความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของกฎหมาย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบทกฎหมายเป็นการค้นหาสิ่งที่เป็นภาพรวมของบทบัญญัติของกฎหมาย ค้นหาเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย ซึ่งการค้นหาความหมายของคำมีความสัมพันธ์กับการค้นหาความหมายของภาษากฎหมายอันเป็นความสัมพันธ์ที่อาจมีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ ดังนั้น สิ่งบางสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในกฎหมายอาญา แต่มีอยู่ในกฎหมายอื่นเนื่องจากความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของกฎหมาย กฎหมายอาญาไม่ได้ให้นิยามคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้แต่ในกฎหมายแพ่งได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ว่า หมายความถึง วัตถุมีรูปร่าง⁴⁶ ดังนั้น การตีความคำว่าทรัพย์สินในกฎหมายอาญาก็ต้องเป็นอย่างเดียวกับกฎหมายแพ่งตามหลักความเป็นหนึ่งเดียวของระบบกฎหมายเช่นกัน

3. การตีความตามประวัติความเป็นมาของกฎหมาย เป็นการหาความหมายของตัวบทกฎหมายจากประวัติความเป็นมาของตัวบทกฎหมายนั้น โดยอาจพิจารณาจากประวัติความเป็นมาตั้งแต่การร่างบทกฎหมายนั้นๆ หรือรายงานการประชุมสภา เพื่อให้ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ของกฎหมาย

4. การตีความตามความมุ่งหมายของตัวบทกฎหมาย เป็นการตีความโดยการค้นหาความมุ่งหมายของตัวบทกฎหมาย โดยใช้คุณธรรมทางกฎหมายเป็นเครื่องช่วยในการตีความที่สามารถช่วยใน

⁴⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137

⁴⁶ เพิ่งอ้าง.

การค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ ว่าบทบัญญัติดังกล่าวมีขึ้นมีเพื่อจะปกป้องคุ้มครองสิ่งใด

กล่าวโดยสรุป การตีความกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรเกิดจากการบัญญัติกฎหมายว่าการกระทำใดเป็นความผิดและต้องรับโทษอย่างไรให้เหมาะสมกับการกระทำ ความผิดนั้น ดังนั้น การตีความกฎหมายจึงต้องตีความโดยเคร่งครัดตามลายลักษณ์อักษรเพราะกฎหมายอาญาคือการกำหนดโทษที่อาจจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ให้กระทำการใดหรือไม่กระทำการใด ในการตีความจึงต้องตีความโดยเคร่งครัดและพิจารณาไปถึง คุณธรรมทางกฎหมายตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินั้นด้วย ผู้เขียนมีความเห็นว่าเมื่อพิจารณาถึง หลักการตีความที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว พบว่ามาตรา 218 เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อ ประชาชน ธรรมชาติของความผิดฐานดังกล่าวต้องมีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อประชาชน มิฉะนั้น ความผิดฐานวางเพลิงและความผิดฐานทำให้เสียหายย่อมหาความแตกต่างไม่ได้⁴⁷ เพราะผลของการ กระทำความผิดฐานวางเพลิงคือความเสียหายของทรัพย์เช่นเดียวกับความผิดฐานทำให้เสียหาย เพียงแต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นในความผิดฐานวางเพลิงนั้นผลมาจากการวางเพลิงเท่านั้น ดังนั้น จาก หลักการตีความดังกล่าว การจะตีความหมายครอบคลุมรวมไปถึงความผิดที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศว่าเป็นทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 (1) – (6) กล่าวถึงทรัพย์ดังนี้

- (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า
- (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถานหรือเป็นที่สำหรับ

ประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

- (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ
- (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟ

ที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ

⁴⁷ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายตามกฎหมายอาญาเยอรมัน,” วารสารดุลพินิจ, ปีที่ 41, (กันยายน-ตุลาคม 2537), น. 129-149.

จึงไม่สามารถกระทำได้ เพราะไม่มีบทบัญญัติในมาตรา 218 ที่กล่าวถึงทรัพย์สินที่เป็นอันตรายที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจ สังคม รวมถึงความปลอดภัยของประชาชนจำนวนมาก ให้ได้รับความเสียหายซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ก้าวทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข ปลอดภัยต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่างๆ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรม เพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ สถานที่ที่มีการรวมตัวกันของประชาชนจำนวนมาก ส่วนด้านความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้การคุ้มครองอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิงเผาทรัพย์สินหรือสถานที่ สถานที่ที่เป็นที่ผลิตและจัดเก็บกระสุน วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ เป็นต้น ซึ่งการกระทำควมผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง มีความเสียหายจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเมื่อเกิดการวางเพลิงต่อทรัพย์สินประเภทนี้ทำให้โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของประชาชนเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง มูลค่าของความเสียหายประเมินค่าไม่ได้ หากเป็นสถานที่ที่ประชาชนมารวมตัวกันอยู่จำนวนมาก เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนออกจากสถานที่ปลอดภัยมาเผชิญอันตรายที่ร้ายแรงจึงควรมีการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมกับความเสียหายและความร้ายแรงที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเลือกที่จะก่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข ปลอดภัยต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อให้ผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศได้รับโทษที่หนักขึ้นและเหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนจักได้ทำการศึกษาในลำดับต่อไป

2.1.4 คุณธรรมทางกฎหมายกับความผิดที่เป็นการก่ออันตราย

การกระทำที่เป็นการทำอันตรายต่อคุณธรรมทางกฎหมายรู้จักกันในฐานะ “ความผิดอาญาที่เป็นการทำอันตราย” ส่วนการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายต่อคุณธรรมทางกฎหมายรู้จักกันในฐานะของ “ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย”⁴⁸ ในทางตำราเยอรมันกล่าวถึงคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) หรือ “legal interest” เป็นสภาวะความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ค้ำประกันถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม การปกป้องคุ้มครองให้คนในสังคมใช้ชีวิตอย่างสงบสุข ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร ได้ให้นิยามความหมายของ “คุณธรรมทางกฎหมาย” ว่าหมายถึงประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครอง หรือ ประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง⁴⁹ กล่าวคือคุณธรรมทางกฎหมายเป็นคุณค่าในทางอุดมคติที่อยู่เบื้องหลังของความผิดฐานต่างๆ นั่นเอง

ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร ได้ให้ความหมายของ “ความผิดที่เป็นการทำอันตราย” และ “ความผิดที่เป็นการก่ออันตราย” ว่า “ความผิดที่เป็นการทำอันตราย (Verletzungsdelikte) นั้น การกระทำจะเป็นความผิดต่อเมื่อมีการทำอันตราย “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut) เช่นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาม มาตรา 288 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นความผิดเมื่อมีการทำอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ผู้อื่น หรือเช่นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามมาตรา 358 เป็นความผิดเมื่อมีการทำอันตรายต่อ “กรรมสิทธิ์” ในทรัพย์ของผู้อื่น

ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน โดยทั่วไปแบ่งได้สองรูปแบบใหญ่ๆ คือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอย ๆ⁵⁰ และความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์ และในส่วนของอันตรายนั้น ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์จะมีระดับของอันตรายที่มากกว่า กล่าวคือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอยๆ นั้นเป็นการกระทำที่สมควรถูกลงโทษอยู่ในตัวเองเสมอ เพราะการก่ออันตรายอย่างลอยๆ เกิดจากแนวความคิดที่ว่ากระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้กระทำผิดเป็นอันตราย โดยทั่วไปอ้างคุณธรรมทางกฎหมายที่บุคคลอื่นได้รับความคุ้มครองแล้ว ซึ่งการกระทำดังกล่าวของผู้กระทำผิดไม่จำเป็นต้องปรากฏผลของอันตรายให้เป็นที่ประจักษ์ในทางองค์ประกอบของความผิดแต่อย่างใด⁵¹ เนื่องจากผลของอันตราย

⁴⁸ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ผลของการกระทำทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นการทำอันตราย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), น. 4.

⁴⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 161.

⁵⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 59, น. 5.

⁵¹ Harro Otto, Grundkurs Strafrecht : Allgemeine Strafrechtslehre, (Berlin : Walter de Gruyter, 1976),

ในกรณีของความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างล่อย ๆ เป็นเพียงมูลเหตุจูงใจของฝ่ายนิติบัญญัติที่จะกำหนดว่า การกระทำต่างๆ เป็นการกระทำที่เป็นอันตรายหรือไม่ โดยพิจารณาจากประสบการณ์ทั่วไป ซึ่งศาลไม่ต้องวินิจฉัยว่ามีผลของอันตรายเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เพราะมีการแสดงให้เห็นถึงความผิดอาญาที่ถูกระบุไว้ในกฎหมาย ดังนั้น การวินิจฉัยความรับผิดในทางอาญาในกรณีดังกล่าว จึงพิจารณาจากการกระทำที่ครบองค์ประกอบของความผิดเท่านั้น⁵² เช่น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 306 (2) แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน⁵³ ซึ่งเป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างล่อยๆ โดยคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้ คือภัยอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ และการกระทำที่ครบองค์ประกอบของความผิดฐานนี้ต้องเป็นการวางเพลิงเผาโรงเรือนที่คนอยู่อาศัย เป็นต้น จากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วนั้น ฝ่ายนิติบัญญัติเพียงพิจารณาว่าเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์จากผลของอันตรายที่ประจักษ์ในทางองค์ประกอบของความผิดเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างล่อย ๆ จึงไม่ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อลงโทษการก่อให้เกิดความเสียหายที่เห็นได้อย่างประจักษ์

เมื่อกล่าวถึงความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อปัจเจกชนและต่อสาธารณะชน อาจแบ่งได้เป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อปัจเจกชน และความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อสาธารณะชน⁵⁴ ซึ่งการกระทำความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายในกรณีที่เป็นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อคุณธรรมทางกฎหมายอันใดอันหนึ่ง เช่น ชีวิตมนุษย์ เป็นต้น กล่าวคือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายต่อสาธารณะชนแบ่งได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ⁵⁵ คือหนึ่งความเป็นอันตรายต่อผู้เสียหายจำนวนมากซึ่งไม่เจาะจงตัว เช่นความผิดฐานวางเพลิงอย่างรุนแรงตามมาตรา 306 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ซึ่งเทียบได้

p. 53. อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ผลของการกระทำทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นการก่ออันตราย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), น. 18.

⁵² Hans-Heinrich Jescheck, p. 238. อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ผลของการกระทำทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นการก่ออันตราย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), น. 17-32.

⁵³ มาตรา 306(2) แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ปี ค.ศ. 1975

⁵⁴ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, *อ้างแล้ว เจริญธรรม* ที่ 59, น. 28.

⁵⁵ Gunther Arzt und Ulrich Weber, *Strafrecht Besonderer Teil, LH2: Delikte gegen die Person* (Randbereich), *Schwerpunkt: Gefährdungsdelikte*, (Bielefeld: verlag Ernst und Werner Gieseking, 1983), p. 3.

อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ผลของการกระทำทางอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นการก่ออันตราย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), น. 28.

กับประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ซึ่งจัดอยู่ในกรณีการวางเพลิงที่เป็นอันตรายต่อผู้เสียหายจำนวนมากที่ไม่เจาะจงตัว เพราะประชาชนจำนวนมากอาจได้รับความเสียหายอันไม่อาจคำนวณได้จากการถูกลอบวางเพลิงดังกล่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ทราบว่าความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังไม่มีการบัญญัติให้ครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งบทบัญญัติในมาตรา 218 (1) – (6) ที่ได้บัญญัติถึงการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ในปัจจุบันไม่ได้ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่หากมีผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศแล้ว จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ ความสงบสุขของประชาชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในสังคมของประชาชนในสังคม เช่น การวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นการมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนจำนวนมาก มีมูลค่าของความเสียหายที่เป็นจำนวนมาก เหตุเพราะในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงการติดต่อสื่อสารช่องทางต่างๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่บทบัญญัติในมาตรา 218 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เป็นเหตุผลการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความพิเศษ ผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายในปัจจุบันไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ กล่าวคือมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลอบวางเพลิง หรือการกระทำอื่นใดที่มุ่งทำลาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตาม มาตรา 218 ที่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งหากเกิดอันตรายต่อทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ซึ่งเห็นควรให้มีการกำหนดโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศและเพิ่มโทษให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากความเสียหายที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งกฎหมายต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐเกาหลีได้กำหนดให้การวางเพลิงเผาโครงสร้างสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า เรือ เครื่องบิน หรือทุ่นระเบิดซึ่งใช้เพื่อธุรกิจของรัฐบาลหรือใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะถือเป็นความผิด

และผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสามปีหรือจำคุกตลอดชีวิต รวมถึงบทบัญญัติ ความผิดเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์ของกฎหมายต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐ เกาหลี สหพันธรัฐรัสเซียและสหรัฐอเมริกา เป็นต้น โดยผู้เขียนจักได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมทั้ง กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้ในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม และใช้เป็น แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมให้ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 สอดคล้องกับ สภาพการณ์และครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของ ประเทศ

สำหรับคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ คือ กรรมสิทธิ์ ซึ่งศาลมี ความเห็นยืนยันมาตลอดว่าทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเผา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 (1) ต้องเป็น ทรัพย์ของบุคคลอื่น⁵⁶ ไม่ใช่เป็นทรัพย์ของผู้กระทำความผิดเองหรือเป็นทรัพย์ที่ผู้กระทำความผิดเองมี ส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย⁵⁷ เพราะความเห็นศาลมีความเห็นว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ตั้งแต่ (1) – (6) เป็นบทลงโทษของมาตรา 217 ด้วยเหตุนี้ เมื่อมาตรา 217 บัญญัติว่าต้องเป็น ทรัพย์ของผู้อื่นจึงไม่อาจตีความคำว่า “ทรัพย์ของผู้อื่น” ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 ให้ขยาย ความไปถึงทรัพย์ที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยได้ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักในประมวลกฎหมาย อาญามาตรา 2 ซึ่งสนับสนุนความเห็นของศาลว่าคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดตามประมวล กฎหมายอาญามาตรา 218(1) คือ กรรมสิทธิ์

เมื่อพิจารณาถึงความผิดที่เป็นการทำอันตรายและความผิดที่เป็นการก่ออันตรายอธิบายได้ ว่าความผิดที่เป็นการทำอันตราย (Verletzungsdelikte) นั้น การกระทำจะเป็นความผิดเมื่อมีการทำ อันตรายต่อ “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut) เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 เป็นความผิดเมื่อมีการทำอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ผู้อื่นหรือความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตาม มาตรา 358 เป็นความผิดเมื่อมีการทำอันตรายต่อ “กรรมสิทธิ์” ในทรัพย์ของผู้อื่น เป็นต้น

ส่วนในความผิดที่เป็นการก่ออันตราย (Gefährdungsdelikte) นั้น กฎหมายประสงค์ที่จะ ไม่ให้อันตรายเกิดขึ้น จึงได้บัญญัติเป็นการป้องกันไว้ก่อน ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีกระทำความผิด “คุณธรรม ทางกฎหมาย” นั้น แต่หากอันตรายได้เกิดขึ้นจริงกรณีก็จะกลายเป็น “ความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ หนักขึ้นเนื่องจากผล” (erfolgsqualifiziertes Delikte)

⁵⁶ คำพิพากษาฎีกาที่ 389/2483, 747/2484, 207/2494

⁵⁷ คำพิพากษาฎีกาที่ 3643/2536

ความผิดที่เป็นการก่ออันตราย (Gefährdungsdelikte) อาจแบ่งได้เป็น

(1) ความผิดฐานก่ออันตรายที่เห็นประจักษ์ มีองค์ประกอบของความผิดที่จะแสดงให้เห็นถึงอันตรายกับสิ่งของหรือบุคคลอย่างแท้จริงจากการกระทำ เช่น ความผิดฐานทอดทิ้งเด็กตามมาตรา 306 ความผิดฐานทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ตามมาตรา 307

(2) ความผิดฐานก่ออันตรายลอยๆ ซึ่งในความผิดฐานนี้มีองค์ประกอบของความผิดที่จะกล่าวถึง การกระทำที่เป็นอันตรายโดยไม่คำนึงถึงว่าในกรณีเฉพาะนั้นอันตรายจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ เช่น ความผิดฐานเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีตามมาตรา 177 หรือความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุรา ตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43(2)⁵⁸

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภทคือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอยๆ และความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์ กล่าวคือ ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอยๆ นั้นในการวินิจฉัยความรับผิดชอบในทางอาญาจะพิจารณาเพียงว่าการกระทำความผิดเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิดหรือไม่ โดยไม่พิจารณาถึงผลที่เป็นการก่ออันตราย ส่วนความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอยๆ นั้นหากพิจารณาแล้วว่า การกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิดมีลักษณะความเป็นอันตรายโดยทั่วๆ ไปแล้ว เช่น ความผิดฐานพาอาวุธไปในเมืองหรือในชุมชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 371 ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์ การวินิจฉัยความรับผิดชอบในทางอาญาจะประกอบไปด้วย การกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิด และผลที่เป็นการก่ออันตราย เช่น ความผิดฐานทำให้เกิดระเบิด จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 221 การทำให้เกิดระเบิด จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่น ดังนั้น การทำให้เกิดระเบิดในถึงที่ห่างไกลบุคคลอื่นหรือทรัพย์ของบุคคลอื่นจึงไม่อาจเป็นความผิดฐานนี้ได้ เพราะต้องคำนึงถึงการกระทำที่เป็นการก่ออันตราย และศาลต้องเป็นผู้วินิจฉัยการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายเป็นกรณีๆ ไป เพราะการพิจารณาเป็นรายกรณีจะก่อให้เกิดความเป็นธรรม เพราะหากไม่กระทำเช่นนี้ทางฝ่ายนิติบัญญัติจะเป็นผู้กำหนดผลที่เป็นการก่ออันตรายเสียเอง⁵⁹ จึงสรุปได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานวางเพลิงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 (1) คือกัณฑ์อันตรายต่อชีวิตมนุษย์ ทรัพย์สินกรรมสิทธิ์ เพราะโดยปกติ

⁵⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 6, น. 172-173.

⁵⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 59, น. 1-2.

สถานที่นั้นคือที่ที่คนอาศัยอยู่ ก็ถือว่าการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดภัยอันตรายโดยทั่ว ๆ ไปต่อชีวิตมนุษย์แล้ว

ส่วนความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา หมวด 6 ตั้งแต่มาตรา 217 – 239 กำหนดว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ผู้เขียนขอศึกษาเพียงความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามบทบัญญัติมาตรา 218 ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ คือ กรรมสิทธิ์ซึ่งความเห็นทางศาลชั้นต้นมาตลอดว่า ทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเผาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 (1) ต้องเป็นทรัพย์ของบุคคลอื่น ไม่ใช่เป็นทรัพย์ของผู้กระทำผิดเองหรือเป็นทรัพย์ที่ผู้กระทำผิดเองมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เพราะว่าความเห็นศาลมีความเห็นว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ตั้งแต่ (1) – (6) เป็นบทลงโทษของมาตรา 217 ดังนั้น เมื่อมาตรา 217 บัญญัติว่าต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่นจึงไม่อาจตีความคำว่า “ทรัพย์ของผู้อื่น” ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 ให้ขยายความไปถึงทรัพย์ที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยได้ เพราะเป็นการขัดต่อหลักในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 2 เท่ากับว่า ศาลฎีกีมีความเห็นว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 (1) คือ กรรมสิทธิ์ แต่ถ้าหากเราพิจารณาตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะ 6 ตั้งแต่มาตรา 217 จนถึงมาตรา 239 ซึ่งกำหนดว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนในประเด็นนี้ หากพิจารณาในเชิงวิชาการ ความผิดในลักษณะดังกล่าวคือความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายและในส่วนของประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดดังกล่าวคือ ภัยอันตรายต่อประชาชนไม่ใช่กรรมสิทธิ์และในส่วนประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 (1) คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดดังกล่าวคือภัยอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ไม่ใช่กรรมสิทธิ์ เพราะมีฉะนั้นแล้วจะไม่มีควมจำเป็นที่ต้องบัญญัติมาตราเหล่านี้อีก เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองกรรมสิทธิ์ได้มีการกำหนดเป็นความผิดไว้แล้วในส่วนของความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ อีกทั้งความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์จัดว่าเป็นความผิดอาญาที่เป็นการทำอันตราย ในขณะที่ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์จัดว่าเป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย ซึ่งความเห็นทางตำราประเทศเยอรมันได้แบ่งความผิดดังกล่าวออกเป็นสองประเภทคือความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอย ๆ และความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายที่ประจักษ์⁶⁰

⁶⁰ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 59, น. 4-5.

2.2 แนวคิด ทฤษฎีและหลักการลงโทษให้ได้สัดส่วน

แนวคิดและทฤษฎีการลงโทษทางอาญาเป็นสิ่งที่มีความมาแต่โบราณและถูกพัฒนาขึ้นตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีการมุ่งเน้นการลงโทษแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้แค้นทดแทนให้เกิดความหลายจําให้ผู้กระทำความผิดเกิดความกลัวที่จะถูกลงโทษ เกิดความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษให้ไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก วิวัฒนาการการลงโทษในอดีตมีเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการป้องปรามให้คนไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก เช่น การลงโทษแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน จนในปัจจุบันวิวัฒนาการเกี่ยวกับการลงโทษมีนักวิชาการ นักอาชญาวิทยาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการคิดค้นทฤษฎีศึกษาและนำแนวทางการลงโทษที่เหมาะสมต่อวัตถุประสงค์ของกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้คนกระทำความผิดและมุ่งแก้ไขพฤติกรรมของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด การวิเคราะห์ถึงภูมิหลังของผู้กระทำความผิด รวมถึงการศึกษาถึงเหตุและภูมิหลังของการกระทำความผิดเพื่อกำหนดวิธีการลงโทษที่เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดและเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์เพราะกฎหมายในปัจจุบันคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่บัญญัติไว้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วย

การจะกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดได้ (criminalization) ต้องมีการกำหนดโทษทางอาญา (Criminal sanction) ไว้ การที่จะกำหนดโทษให้เป็นโทษทางอาญานั้น (criminal sanction) สิ่งที่ต้องพิจารณาคือในความผิดฐานนั้นควรมีการลงโทษสถานใดจึงจะมีความเหมาะสมกับความผิดซึ่งโทษหลักที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องกำหนดสัดส่วนให้สอดคล้องกับการกระทำความผิดฐานนั้น⁶¹ ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.2.1 ทฤษฎีการลงโทษ

การกำหนดบทระวางโทษโดยฝ่ายนิติบัญญัติโดยหลักแล้วควรเป็นไปตามหลักความยุติธรรมที่ได้สัดส่วน (proportional justice) ซึ่งหมายความว่า โทษทางอาญาจะต้องได้สัดส่วน (propotion) กับความร้ายแรงของความผิด (severity of the crime) ดังนั้น การกำหนดบทระวางโทษต้องคำนึงถึงฐานความผิดซึ่งเป็นการพิจารณาในด้านภาวะวิสัยเป็นหลัก (objective)⁶²

⁶¹ คณิศ เต็งสุวรรณ, “ปัญหาการจัดระบบกฎหมายที่กำหนดความผิดอาญาในประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558), น. 24.

⁶² เห่งอ้าง, น. 25.

แนวความคิดในเรื่องการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นเป็นสิ่งที่มียู่ในสังคมแต่โบราณ มีวิธีการลงโทษแตกต่างกันไป ดังนั้น แนวความคิดและทฤษฎีการลงโทษจึงได้ถูกพัฒนาขึ้นตามลำดับ เช่น การลงโทษโดยมุ่งเน้นการแก้แค้นทดแทน รวมทั้งการลงโทษโดยวิธีข่มขู่เป็นการมุ่งเน้นในการตัดความสัมพันธ์ของผู้กระทำความผิดให้ออกจากสังคมและเกรงกลัวต่อความผิดที่ตนได้กระทำขึ้น ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนไปในทางที่ดีขึ้น⁶³ โทษในระบบกฎหมายอาญาของไทยในปัจจุบันบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18⁶⁴ ซึ่งบัญญัติว่า

“โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิด มีดังนี้

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน

โทษเป็นมาตรการทางอาญา (Criminal Sanction) อาจแบ่งได้เป็น โทษทางอาญา วิธีการเพื่อความปลอดภัย และมาตรการทางอาญาอื่น อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมุ่งศึกษาเรื่องโทษทางอาญาเป็นสำคัญ ซึ่งโทษทางอาญาหมายถึง ผลร้ายซึ่งผู้กระทำความผิดได้รับเนื่องจากการฝ่าฝืนกฎหมายอาญาโดยมีวัตถุประสงค์ของการลงโทษทางอาญาในการลงโทษผู้กระทำความผิดจะต้องพิจารณาถึงทฤษฎีในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ซึ่งแต่ละทฤษฎีจะมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่แตกต่างกันไป ดังนี้

(1) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรม (Deterrence) การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรมมีขึ้นในศตวรรษที่ 18 ตามแนวความคิดของสำนักคลาสสิก (Classical School) โดย Cesare Beccaria ได้กล่าวว่า เจตนาของการลงโทษไม่ควรเป็นการทรมานผู้กระทำความผิดหรือชดเชยความผิด แต่ควรจะป้องกันบุคคลอื่นมิให้กระทำความผิดเช่นเดียวกันและการลงโทษที่ยุติธรรมควรมีอัตราความรุนแรงพอเพียงที่จะยับยั้งคนอื่น และ

⁶³ เศรษฐภัทร พรหมชนะ, “การนำมาตรการอื่นมาใช้บังคับค่าปรับนอกเหนือจากการกักขังแทนค่าปรับ,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), น. 10-11.

⁶⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18

(2) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการคุ้มครองและป้องกันสังคม (Prevention of Crime) ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษมีโอกาสกระทำความผิดซ้ำอีก โดยทำให้หมดโอกาสที่จะกระทำความผิดได้ การลงโทษเพื่อการป้องกันสังคมเริ่มเกิดขึ้นเมื่อมีการนำเอาวิธีการลงโทษจำคุกมาใช้ เพราะโทษจำคุกย่อมทำให้ผู้ที่ถูกจำคุกอยู่ไม่สามารถประกอบอาชญากรรมหรือก่อความเดือดร้อนให้สังคมอีกระหว่างที่ถูกจำคุก และได้นำวิธีการนี้มาใช้กับผู้กระทำความผิดเกือบทุกประเภท ตั้งแต่จำคุกระยะสั้น ไปจนถึงจำคุกตลอดชีวิต วิธีการลงโทษที่จะป้องกันสังคมนี้ได้ถูกนำไปใช้กับอาชญากรที่ทำผิดเป็นสันดาน (Habitual Offenders) และอาชญากรวิกลจริต (Abnormal Offenders)

ดังนั้น เมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบทางอาญาแล้วบุคคลนั้นจะถูกลงโทษทางอาญา ซึ่งโทษอาญาจะต้องมีประสิทธิภาพในการยับยั้งมิให้คนที่กระทำความผิดแล้วหันกลับไปทำผิดอีกและจะต้องมีประสิทธิภาพในการที่จะยับยั้งมิให้คนอื่นเลียนแบบการกระทำความผิดนั้น เพราะหากไม่มีโทษทางอาญาก็จะเกิดการกระทำความผิดซ้ำได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษมี 5 เรื่อง ได้แก่ การแก้แค้นทดแทน การข่มขู่ยับยั้ง การตัดความสามารถผู้กระทำความผิด การฟื้นฟูแก้ไข และการนำกลับสู่สังคม⁶⁵ การจะนำบุคคลที่กระทำความผิดมารับโทษต้องเป็นการลงโทษที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษโดยนักพัฒนาวิทยาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษผู้กระทำความผิดมี 5 ประการ⁶⁶ คือ

1) เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (Retribution) ในสมัยโบราณเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ผู้เสียหายหรือญาติของผู้เสียหายมักใช้วิธีการแก้แค้นทดแทนเพื่อตอบแทนฝ่ายตรงข้ามโดยเชื่อว่าผู้กระทำความผิดต้องได้รับผลตอบแทนอย่างเหมาะสมตามหลัก “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” ซึ่งเป็นการแก้แค้นที่ไม่มียกเว้นที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความพอใจของญาติของเหยื่อ การลงโทษที่มีความรุนแรง ทารุณโหดร้าย ปราศจากมนุษยธรรม ซึ่งในปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการการลงโทษที่ใช้การทรมานร่างกายโดยการใช้โทษจำคุกแทน

2) เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (deterrence) การลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง

⁶⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 17, น. 201.

⁶⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 1, น. 227-230.

3) เพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (Removal from Society) การลงโทษลักษณะนี้เป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมซึ่งคนทั่ว ๆ ไป ไม่คบค้าสมาคมกับผู้กระทำความผิด เพราะถือว่าเป็นภัยต่อสังคม

4) เพื่อเป็นการแก้ไขผู้กระทำความผิด (Rehabilitation and Correction) เป็นการห้ามปรามมิให้เกิดการประกอบอาชญากรรมซึ่งเป็นงานที่รัฐต้องกระทำเพื่อแก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาผู้กระทำความผิดให้เขาเคารพกฎหมายและอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างสงบสุข

5) เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม (Prevention of Crime) เป็นการป้องกันชุมชนและสังคมให้ปลอดอาชญากรรม และเพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก และได้แก้ไขฟื้นฟูในระหว่างต้องโทษให้กลับตนมาประกอบอาชีพสุจริตได้

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ของการลงโทษมีเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมซ้ำอีก และให้เกิดความเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับเมื่อกระทำความผิด รวมถึงหากมีการกระทำความผิดแล้วไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก รัฐในฐานะผู้ปกป้องและคุ้มครองสังคมมีหน้าที่ให้แก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับคืนสู่สังคมได้โดยไม่กลับไปประกอบอาชญากรรมอีก ซึ่งในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์อันเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมาก ผู้กระทำความผิดสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชน และสังคมซึ่งการจะนำตัวผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่สังคมเป็นไปได้ยาก เนื่องจากโทษของการกระทำความผิดตามมาตรา 218 นั้นทำให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษมากกว่าการกระทำความผิดทั่วไป ซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงการลงโทษให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดในลำดับต่อไป

2.2.2 ทฤษฎีและหลักการลงโทษให้ได้สัดส่วน

เมื่อผู้กระทำความผิดได้กระทำการที่กฎหมายถือว่าเป็นความผิดและต้องได้รับโทษแล้ว ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดซึ่งมีทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดในการกำหนดโทษให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับความผิดและมีหลักการดังนี้

1) ทฤษฎีเจตจำนงอิสระ ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการพิจารณาบทลงโทษผู้กระทำความผิดควรจะได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของอาชญากรรม การกำหนดบทลงโทษนั้นต้องได้สัดส่วนเหมาะสมกับลักษณะของความผิด (equal punishment for the same crime) คือการลงโทษต้องไม่มากจนมีลักษณะโหดร้ายทารุณหรือไม่น้อยเกินไปจนทำให้ผู้กระทำความผิดคิดว่าคุ้มค่าที่จะได้ผลประโยชน์จากการกระทำความผิดหรือประกอบอาชญากรรมนั้น ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีเจตจำนงอิสระ (free will) มนุษย์มีอิสระในการเลือกกระทำสิ่งใดๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ เช่นเดียวกับกร

ประกอบอาชีพเมื่อมนุษย์เห็นว่าการกระทำผิดนั้นทำให้เกิดความพอใจและตัดสินใจเลือกกระทำ ความผิดนั้น มนุษย์ย่อมต้องรับผลร้ายที่จะต้องเกิดขึ้นด้วย

สรุปได้ว่าทฤษฎีเจตจำนงอิสระเป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดสนับสนุนหลักการลงโทษทางอาญาที่ ต้องพิจารณาถึงหลักความ ได้สัดส่วนคือการกำหนดโทษทางอาญาต้องได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับ ความผิดหรือความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้น

2) ทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarian Theory) เป็นแนวคิดของ เจเรมี เบนธัม (Jereme Bentham) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการออกกฎหมายต้องให้สอดคล้องกับกฎธรรมชาติ โดยต้องคำนึงถึง มวลความสุขของคนส่วนใหญ่ในสังคมเป็นสำคัญ โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนใน รัฐ ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามีกฎธรรมชาติสองประการ คือความพึงพอใจ (pleasure) และความเจ็บปวด (pain) กฎธรรมชาตินี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์เสมอ ดังนั้น ก่อนที่มนุษย์จะตัดสินใจทำสิ่งใดก็ ต้องนำกฎธรรมชาติสองประการมาชั่งน้ำหนักก่อนเสมอ ทฤษฎีนี้จึงยึดถือความสุขของคนในสังคมเป็น เกณฑ์พื้นฐานในการตัดสินใจว่าอะไรถูกต้องเหมาะสมเพราะความถูกต้องเหมาะสมของการกระทำมี แนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความสุขของคนส่วนใหญ่ ทฤษฎีนี้จึงถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการออกกฎหมาย ของรัฐว่าต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและการกำหนดโทษทางอาญาต้องได้สัดส่วน เหมาะสมกับลักษณะความผิดหรือความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้นด้วย

3) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence Theory) ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) และเจเรมี เบนธัม เป็นผู้คิดค้นทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งขึ้นในศตวรรษที่ 18 โดยมี วัตถุประสงค์สองประการคือเพื่อลดอาชญากรรมหรือการกระทำผิดซ้ำและเพื่อข่มขู่ไม่ให้ ประชาชนเอาเยี่ยงอย่าง ซึ่งการลงโทษให้ได้สัดส่วนมีความเหมาะสมกับความร้ายแรงของอาชญากรรม ถือว่าเป็นมาตรการทางอาญาที่จำเป็นเพื่อข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัวไม่ กล้าเอาเยี่ยงอย่างอีกทั้งยังเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของการลงโทษใน ปัจจุบัน สรุปคือทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งเป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดสนับสนุนหลักการกำหนดโทษ ทางอาญาให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับลักษณะของความผิดหรือความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้น⁶⁷

นักปรัชญาชื่อซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) ได้กล่าวถึงความเสียหายต่อสังคม ในแง่ที่เกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาของอาชญากรไว้ได้กล่าวว่า “ขนาดของอาชญากรรมคือความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสังคม” (The true measure of crimes is ... the harm done to society) เป็นแนวคิด

⁶⁷ อังแล้ว เชนอรรถที่ 1, น. 218-221.

ใหม่ที่กลับความเชื่อเดิมที่ว่า ขนาดของอาชญากรรมจะพบได้จากเจตนาของผู้กระทำความผิด ดังนั้นตามแนวคิดของ Cesare Beccaria หากอาชญากรสร้างความเสียหายมาก ก็ควรถูกลงโทษหนัก หากอาชญากรสร้างความเสียหายไม่มากก็ควรลงโทษเบา โดยหากยึดทฤษฎี Cesare Beccaria ก็จะสามารถคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ (principle of proportionality) ศาลจะพิจารณาลงโทษในความผิดว่าความผิดใดได้สัดส่วนหรือไม่ ให้พิจารณาจากมาตรวัด 3 ประการ คือ

1. ความรุนแรงของการกระทำความผิด หมายถึง ให้ศาลพิจารณาว่าผู้กระทำได้กระทำความผิดที่รุนแรงเพียงใด

2. การเปรียบเทียบกับคดีอื่น หมายถึง ให้ศาลพิจารณากำหนดโทษโดยเปรียบเทียบกับคดีอื่นที่มีความรุนแรงกว่าคดีที่ตัดสินนี้ ศาลลงโทษรุนแรงเพียงใด ซึ่งศาลควรจะลงโทษไม่เกินกว่าคดีที่รุนแรงกว่าคดีที่ตัดสิน

3. การเปรียบเทียบกับศาลอื่น หมายถึง ให้ศาลพิจารณาว่าในคดีแบบนี้ในศาลอื่นลงโทษเพียงใด ซึ่งศาลควรจะลงโทษใกล้เคียงกันกับศาลอื่นลงโทษในคดีลักษณะเดียวกัน⁶⁸

2.2.2.1 หลักการกำหนดโทษ ให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิด (individualization of punishment) มีแนวคิดว่าการลงโทษต้องให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลไม่ใช่ลงโทษโดยตัดเทียบกันตามลักษณะของการกระทำความผิดนั้นเพราะหลักการลงโทษนี้ต้องพิจารณาถึงความเป็นจริงที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความรู้ความสามารถความรู้ผิดชอบไม่เท่าเทียมกันหรืออาจมีความแตกต่างจากบุคคลต่างๆ ไปจึงไม่สามารถกำหนดเจตจำนงอิสระได้ตัดเทียบกับบุคคลอื่น เช่น เด็ก เยาวชน คนวิกลจริต เป็นต้น ซึ่งบุคคลที่กล่าวมานี้ควรได้รับการลดโทษหรือยกเว้นโทษสรุปคือในความคิดนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้กระทำความผิดโดยตรงมีทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดและหลักการดังนี้

1) แนวคิดเจตจำนงประสงค์ (Determinism) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดโดยใช้เกณฑ์เดียวกัน โดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีความเหมาะสมและเป็นธรรมเพราะมนุษย์ทุกคนต่างอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอกทำให้มนุษย์ขาดเจตจำนงอิสระที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเสรีดังนั้นมนุษย์จึงไม่ควรรับผิดชอบในการกระทำของตนเองทั้งหมดสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนให้บุคคลนั้นกระทำความผิดจึงต้องเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการแก้ไขด้วย

⁶⁸ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 17, น. 70-71.

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้มนุษย์ตัดสินใจกระทำ ความผิด

2) ทฤษฎีความชั่ว (nulla poena sine culpa) ทฤษฎีนี้สนับสนุนแนวคิดหลักกฎหมายอาญาที่ เรียกว่าหลักไม่มีโทษ โดยไม่มีความชั่ว ซึ่งเป็นหลักกฎหมายอาญาที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและประเทศออสเตรียโดยหลักกฎหมายอาญานี้ถือว่าความชั่วเป็น พื้นฐานในการลงโทษ ประมวลกฎหมายอาญาของไทยเป็นกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความชั่ว พิจารณาได้จากประมวลกฎหมายอาญาระบบแรกของไทยคือกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 56 กล่าวถึง เด็กอายุไม่ถึงเจ็ดขวบกระทำความผิดว่ามันยังไม่รู้ผิดและขออย่าให้ลงอาญาแก่มันเลย ความ ไม่รู้ผิดและขอประมวลกฎหมายอาญาระบบปัจจุบันกล่าวถึงความรู้ผิดชอบซึ่งเป็นสาระสำคัญของ ความชั่วหรือความชั่วร้ายในมาตรา 73 และ 74 กำหนดถึงความสามารถในการทำชั่วโดยพิจารณาที่อายุ ขณะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าเป็นเด็กหรือเยาวชน โดยมาตรา 65 พิจารณาถึงความสามารถในการ ทำชั่วที่ความสมบูรณ์ของจิตใจในขณะที่กระทำความผิด โดยไม่ลงโทษผู้วิกลจริตเพราะเป็นบุคคลที่ ปราศจากความชั่ว ทฤษฎีความชั่วจึงนำหลักการและแนวคิดเรื่องความรู้ผิดชอบของผู้กระทำในขณะที่ กระทำความผิดมาพิจารณาเป็นเงื่อนไขในการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิด⁶⁹

2.2.2.2 หลักความจำเป็นและได้สัดส่วนแห่งการลงโทษ (Le principe de necessite et de proportionalite des peines) หลักการนี้ได้รับการรับรองไว้ในประกาศสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมือง ค.ศ. 1789 ข้อ 8⁷⁰ ที่บัญญัติว่า “กฎหมายอาญาต้องบัญญัติโทษทางอาญาที่จำเป็น” ดังนั้น โทษทางอาญา ต้องประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ จำเป็น (necessary) และได้สัดส่วน (proportionate) ซึ่งตรงกับคำกล่าว ของซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) ที่ว่าเพื่อไม่ให้โทษทางอาญาใดก็ตามเป็นการกระทำที่รุนแรง โดยคนหนึ่งหรือหลายคนต่อประชาชน โทษทางอาญาจึงต้องเปิดเผย จำเป็น และรุนแรงน้อยที่สุดตาม

⁶⁹ อังแล้ว เจริญธรรมที่ 17, น. 221-225.

⁷⁰ คำประกาศสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมือง ค.ศ. 1789 ข้อ 8 กฎหมายจะกำหนดบทลงโทษใด ๆ ได้ก็แต่เฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างถึงและเห็นเป็นที่ประจักษ์ชัดเท่านั้นผู้ใดจะถูกลงโทษได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจ ตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นและประกาศใช้ก่อนหน้าการกระทำอันเป็นความผิด และได้ใช้บทบัญญัติของกฎหมายนั้น ๆ โดยชอบแล้วเท่านั้น

สถานการณ์ที่ปรากฏและได้สัดส่วนกับความผิด และต้องเป็นโทษที่กำหนดโดยกฎหมาย⁷¹ ในประเทศไทยปรากฏหลักการดังกล่าวอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26 วรรค 1 บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้”⁷²

2.3 แนวคิดในการกำหนดเหตุจรรยา

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงแนวคิดในการกำหนดเหตุจรรยา ปัจจัยในการกำหนดเหตุจรรยา และรวมถึงการกำหนดเหตุจรรยาการวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.3.1 แนวคิดในการกำหนดเหตุจรรยา

ในประมวลกฎหมายอาญาไม่มีนิยามคำว่า “เหตุจรรยา” ivo อย่างชัดเจน ดังนั้นในการอธิบายถึงเหตุจรรยาจึงต้องพิจารณาจากความเห็นของนักนิติศาสตร์และแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ได้มีการกล่าวถึงเหตุจรรยาไว้ ซึ่งสามารถสรุปความได้ว่า เหตุจรรยาคือเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น สูงขึ้น หรือเพิ่มขึ้นเนื่องจากมิใช่เป็นการกระทำความผิดอย่างธรรมดาหรือสามัญ แต่เป็นการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงมากยิ่งขึ้น โดยประกอบด้วยพฤติการณ์และข้อเท็จจริงต่างๆ หรือลักษณะที่ร้ายแรงหรือจรรยาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้กระทำไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดโดยมีเจตนาร้ายแรงเป็นพิเศษหรือผู้กระทำได้กระทำไปโดยไม่สนใจสังคมหรือประโยชน์ส่วนรวม ถ้าพฤติการณ์หรือลักษณะของการกระทำความผิด

⁷¹ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 17, น. 145.

⁷² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 26 วรรค 1 “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้”

มีผลกระทบต่อประชาชน โทษสำหรับความผิดนั้นก็จะสูงตามไปด้วย⁷³ แนวคิดในการกำหนด ต้องได้รับโทษหนักขึ้นได้ปรากฏในกฎหมายโรมันโต๊ะที่ 8 ว่าด้วยการละเมิดโดยการลักทรัพย์ ในเวลากลางวันไม่ให้ลงโทษถึงประหารชีวิตในขณะที่ลักทรัพย์ในเวลากลางคืนให้นำตัวผู้กระทำผิดไปฆ่าเสีย จึงถือได้ว่าพฤติการณ์การกระทำความผิดในเวลากลางคืนเป็นพฤติการณ์ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดในเวลากลางคืนเป็นพฤติการณ์ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับการกระทำความผิดบางอย่าง เช่น ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น โดยใช้สารพิษหรือการฆ่าบุคคลสำคัญ เช่น พนักงานอัยการหรือผู้พิพากษาซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นบทบัญญัติที่จะต้องได้รับโทษหนักขึ้นโดยระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตและในประเทศไทยก็ได้กำหนดโทษให้หนักขึ้นเช่นกัน⁷⁴ มาตรา 335 ทวิ เป็นบททบทวนในความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 334 และมาตรา 289 เป็นบททบทวนในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตามมาตรา 288 และมาตรา 218 เป็นบททบทวนของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 เป็นต้น

2.3.2 ปัจจัยการกำหนดเหตุจรรยา

บททบทวนที่กำหนดเหตุจรรยากรณีต่างๆ กับผลของการกระทำผิดที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น มีลักษณะเหมือนกัน คือ เป็นกรณี ที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษที่หนักขึ้น หากเป็นเหตุจรรยาจะพิจารณาจากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ซึ่งมีลักษณะร้ายแรงกว่ากรณีปกติ ส่วนผลของการกระทำที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น พิจารณาจากผลลัพท์จากการกระทำครั้งนั้นๆ ว่าก่อให้เกิดความเสียหายมากน้อยเพียงใด⁷⁵ การกำหนดเหตุจรรยาตามประมวลกฎหมายไทยในความผิดฐานต่าง ๆ นั้นมีปัจจัยหลายประการที่นำมาพิจารณา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นเหตุอันมีลักษณะพฤติการณ์ที่มีความร้ายแรงของการกระทำโดยแบ่งปัจจัยในการกำหนดเหตุจรรยาได้ดังนี้⁷⁶

⁷³ เสฎฐวุฒิ ต่างท่วม, “เหตุจรรยาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น โดยเจตนาเนื่องจากคามเกลียดชังทางศาสนา,” วารสารรัชดภาคย์, ปีที่ 14, ฉบับที่ 35, น. 222 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2563).

⁷⁴ ทวีพร คงแก้ว, “เหตุจรรยาในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), น. 19.

⁷⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 84, น. 222.

⁷⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 85, น. 22-24..

1) ความชั่วร้ายในจิตใจ เป็นการกำหนดโทษโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้กระทำ หากผู้กระทำมีเจตนาที่ชั่วร้ายหรือมีจิตใจที่ชั่วร้ายมากกว่าปกติ

2) ตัวผู้กระทำความผิดดูจากบทบาทของผู้กระทำความผิด หากมีบทบาทสำคัญ เช่น หัวหน้า ผู้จัดการ หากมีการกระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น หรือพิจารณาจากการกระทำโดยดูจากลักษณะการกระทำว่ามีความร้ายแรงกว่าปกติหรือมีลักษณะโหดร้ายทารุณ กระทำโดยมีอาวุธหรือ วัตถุระเบิด กระทำโดยไตร่ตรองไว้ก่อน เป็นต้น

3) ตัวผู้กระทำความผิดหรือตัวทรัพย์สินที่ถูกกระทำความผิด โดยพิจารณาจากสถานภาพของผู้กระทำความผิดหรือพิจารณาจากความสำคัญของทรัพย์สินที่ถูกกระทำ

4) ความสัมพันธ์ของผู้กระทำความผิดกับผู้กระทำความผิด เช่น ความสัมพันธ์ในฐานะผู้บุพการี นายจ้าง ผู้สืบสันดาน กระทำการโดยอาศัยความไว้วางใจหรือโดยความใกล้ชิด

5) เหตุจูงใจหรือจุดมุ่งหมายในการก่อเกิดการกระทำความผิดเป็นเรื่องของจิตใจของผู้กระทำความผิด

6) ลักษณะของการกระทำความผิดที่มีลักษณะที่รุนแรง กระทำความผิดโดยใช้กำลังหรืออาวุธ

7) สถานที่ พิจารณาจากสถานที่ๆ มีความสำคัญหรือสาธารณสถาน เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ในสถานที่บูชาสาธารณะ ท่าอากาศยาน เรือสาธารณะ เป็นต้น

8) โอกาสในการกระทำความผิด ถือเป็นภาระเอื้อประโยชน์ต่อการกระทำความผิด สามารถกระทำความผิดได้สะดวกขึ้น

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการกำหนดเหตุลดโทษไว้ โดยแบ่งเหตุลดโทษออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เหตุลดโทษที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการกระทำและเหตุลดโทษที่เป็นจุดมุ่งหมายของอาชญากรรม⁷⁷ ดังนั้น การกำหนดเหตุลดโทษให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษที่หนักขึ้น จึงต้องพิจารณาจากพฤติการณ์และข้อเท็จจริงของการกระทำว่าเป็น

⁷⁷ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559), น. 129.

การกระทำในลักษณะกระทำไปโดยไม่สนใจสังคมหรือประโยชน์ส่วนรวม เป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อประชาชนหรือไม่ ลักษณะการกระทำมีความผิดมีความร้ายแรงกว่าปกติรวมถึงพิจารณาถึงความสำคัญของทรัพย์สินที่ถูกกระทำประกอบด้วย

2.3.3 การกำหนดเหตุจรรยาบรรณการวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ

เหตุจรรยาบรรณในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 สอดคล้องกับทฤษฎีเป็นอันตรายต่อสังคม ทฤษฎีนี้เป็นเหตุผลในการกำหนดว่าการใดถือเป็นอิสรภาพส่วนบุคคลและการใดสังคมต้องเข้ามาควบคุม สาธารณชนของทฤษฎีเป็นภัยอันตรายต่อสังคมนี้จำเป็นต้องพิจารณาถึงหลักสามประการ คือ ทฤษฎีหรือบรรณประโยชน์นิยมช่วยอธิบายว่ามนุษย์มักเลือกกระทำสิ่งที่จะนำมาซึ่งความสุขสู่คนจำนวนมากเท่านั้น การกระทำที่ไม่สร้างความสุขมีแนวโน้มเป็นการกระทำที่ผิดมนุษย์จะไม่กระทำ ประการที่สองคือเป็นอันตรายต่อสังคมไม่ใช่การกระทำที่ก่อให้เกิดความโกรธเคืองแก่ความรู้สึกของสาธารณะซึ่งเป็นลักษณะของปัจเจกบุคคล และเป็นการทำร้ายสิทธิของผู้อื่นด้วย ประการที่สุดท้ายคือทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกับคนอื่น จึงเป็นการยากที่การกระทำใดจะเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้นั้น ดังนั้น การกระทำใดที่มีผลกระทบต่อสังคม สังคมสามารถป้องกันอันตรายได้⁷⁸ การกระทำที่ถือเป็นเหตุจรรยาบรรณตามมาตรา 218 ต้องเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 217 ก่อน กล่าวคือต้องเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น และครบองค์ประกอบของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา (1) – (6) จึงจะถือว่าเป็นการกระทำผิดที่เป็นบทจรรยาบรรณที่ถือว่าผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น กล่าวคือ ต้องเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า
- (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถานหรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา
- (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ
- (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ

⁷⁸ อ่างแล้ว เชนอรรถที่ 84, น. 226.

หากมีการวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 (1) – (6) จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก มูลค่าของความเสียหายมีจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างจึงเป็นการกระทำที่กฎหมายถือว่าต้องได้รับโทษหนักขึ้น แต่ในปัจจุบันเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมที่เจริญเติบโตอย่างมาก ทำให้บทบัญญัติในมาตรา 218 ในปัจจุบันที่ไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงมีความล้าสมัยไม่ครอบคลุมถึงการกระทำ ความผิดที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ หากมีผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ แล้วผลของการกระทำความผิดย่อมก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนจำนวนมาก รวมถึงภาคเอกชนที่เป็น บริษัท หรือผู้ประกอบการด้านการพาณิชย์ต่างๆ และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ก้าวทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข โภคต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงสถานที่ที่มีความสำคัญต่างๆ เพื่อการผลิตและจัดเก็บสินค้าหรือบริการ สถานที่ที่มีการรวมตัวกันของประชาชนจำนวนมากเพื่อทำกิจกรรมหรือเป็นสถานที่สาธารณะต่างๆ ส่วนด้านความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้การคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่เป็นที่ผลิตและจัดเก็บกระสุน วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ทางการทหาร เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง กระทำไปโดยไม่สนใจสังคมหรือประโยชน์ส่วนรวมทำให้เกิดความเสียหายจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเมื่อเกิดการวางเพลิงต่อทรัพย์สินประเภทนี้ทำโครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข โภคต่างๆ เสียหายอย่างร้ายแรง ซึ่งมูลค่าของความเสียหายประเมินค่าไม่ได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงสถานที่ที่ประชาชนมารวมตัวกันอยู่จำนวนมากเพื่อใช้บริการสาธารณะหรือรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนออกจากสถานที่ปลอดภัยมาเผชิญอันตรายที่ร้ายแรงจึงควรมีการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมกับความเสียหายและความร้ายแรงที่เกิดขึ้นเพื่อเป็น

การป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเลือกที่จะก่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงระบบคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุขไปรษณีย์ต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อให้ผู้กระทำ ความผิดต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศได้รับโทษที่หนักขึ้นเหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งการก่ออาชญากรรมที่ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและความสงบสุขของสังคมทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว ซึ่งผู้เขียนได้ทำการศึกษาถึงการกระทำ ความผิดต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.4 ความผิดที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงความหมายของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ที่ถือเป็นการผิดที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและความผิดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและสังคม รวมถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันยังไม่มีครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

2.4.1 ความหมายของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตาม มาตรา 218

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงความหมาย ลักษณะของการกระทำความผิดที่ถือเป็นการผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตาม มาตรา 218 ประมวลกฎหมายอาญาซึ่งไม่ได้บัญญัติความหมาย นิยามของคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ จึงต้องนำความหมายของคำว่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งมาใช้โดยการเทียบเคียงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติความหมายของคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ใน มาตรา 137 ว่าหมายถึง วัตถุ มีรูปร่าง และได้บัญญัติความหมายของคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ใน มาตรา 138 ว่าทรัพย์สินหมายความรวมทั้งทรัพย์สิน และวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้จากบทบัญญัติ

ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คำว่า “ทรัพย์สิน” ตามความหมายในกฎหมายนั้นหมายถึง วัตถุมีรูปร่าง ซึ่งสิ่งที่จะเป็นทรัพย์สินตามกฎหมายจะต้องเป็นวัตถุที่ประกอบขึ้นด้วยอนุของโมเลกุลอันทำให้เกิดเป็นรูปลักษณะต่างๆ ที่เราสามารถเห็นหรือสัมผัสได้

ส่วนคำว่า “ทรัพย์สิน” นั้น หมายความรวมทั้งวัตถุที่มีรูปร่างและวัตถุที่ไม่มีรูปร่างที่สามารถมีราคาและถือเอาเป็นเจ้าของได้ ทรัพย์สินจึงมีความหมายกว้างกว่าคำว่าทรัพย์สิน แต่เมื่อพิจารณาทั้งสองคำประกอบกันแล้วจะเห็นได้ว่าทรัพย์สินเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินนั่นเอง ดังนั้นทรัพย์สินจึงหมายถึง วัตถุมีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้เช่นกัน ซึ่งจากนิยามความหมายของคำว่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ทำให้สามารถนำคำอธิบายของความหมายคำว่าทรัพย์สินมาประกอบการพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินในมาตรา 217 และมาตรา 218 ได้มากยิ่งขึ้นกล่าวคือ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 ที่เป็นเหตุฉกรรจ์ของมาตรา 217 นั้นจะเป็นความผิดตามมาตรา 218 ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าสิ่งที่ตนกำลังวางเพลิงเผาเป็นทรัพย์สินกรณีพิเศษตามที่ระบุไว้ในมาตรา 218 ที่เป็นความผิดที่เป็นการก่ออันตราย เป็นความผิดที่คุ้มครองภัยอันตรายต่อประชาชน มิใช่คุ้มครองกรรมสิทธิ์ ฉะนั้น การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 แม้ทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดเองผู้กระทำผิดก็ต้องรับผิดชอบ⁷⁹

ส่วนความหมายของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 นั้น “วางเพลิงเผาทรัพย์สิน” หมายถึง การนำเพลิงไปวางและเผาให้ทรัพย์สินนั้นลุกติดไฟ ไม่ใช่ไปวางอย่างเดียว และทรัพย์สินที่เผาต้องเป็นของผู้อื่น อาจเป็นสังหาริมทรัพย์⁸⁰ เช่น เสาสวนยาง สวนทุเรียน เสาไร่ข้าวโพดของผู้อื่น หรือเป็นสังหาริมทรัพย์ เช่น เสารถยนต์⁸¹ เสาป้ายรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด⁸² เสาไร่บ้านในสภาพที่เป็นไร่ไม้ ถือเป็นการผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สิน⁸³ กล่าวคือการเผาต้องเป็นการเผาในสภาพที่ยังเป็นทรัพย์สินสิ่งนั้นอยู่ เช่น เสาโรงเรือนหรือห้องแถว ต้องเผาในสภาพที่เป็นโรงเรือนหรือห้องแถว ไม่ใช่หรือไม้มาเผา⁸⁴ ความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นมีความผิดต้องระวางโทษ

⁷⁹ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 7, น. 95.

⁸⁰ สหรัญ กิติ ศุภการ, หลักและคำพิพากษากฎหมายอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2559, น. 304.

⁸¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 501/2498

⁸² คำพิพากษาฎีกาที่ 5175-5176/2543

⁸³ อ้างแล้ว เชนอรรถที่ 91, น. 304.

⁸⁴ คำพิพากษาฎีกาที่ 11118/2553

จำคุกและปรับการกระทำความผิดตามมาตรา⁸⁵ เช่น การเผารถยนต์ของผู้อื่น การเผาขางรถของบุคคลอื่น ล้วนมีความผิดและหากทรัพย์สินที่เผาเป็นทรัพย์สินตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้วางเพลิงเผาทรัพย์สินจะต้องรับโทษหนักขึ้นคือระหว่างโทษประหารชีวิตจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 1004 / 2455 เพลิงติดแล้ว แม้ดับทันไม่ลุกลามต่อไป ก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว การทำให้เกิดเพลิงลุกไหม้ย่อมเป็นความผิดที่ได้กระทำสำเร็จแล้ว ต้องลงโทษในการกระทำนั้น แม้ต่อมาจะดับไฟหรือมีคนมาดับไฟไม่ให้ลุกลามต่อไปก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว แต่หากเป็นเพียงมีรอยเกรียมดำหรือรอยเขม่าดำโดยยังไม่ติดไฟยังถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดสำเร็จคงเป็นความผิดฐานพยายามวางเพลิงเผาทรัพย์สิน

คำว่า วางเพลิง หมายถึง การเผาทรัพย์สินของบุคคลอื่นเพื่อทำลายทรัพย์สินอาคารโดยเจตนา หรือการเผาทรัพย์สินของตนเองเพื่อทุจริตเงินประกัน ในเวลาต่อมามีการกำหนดไว้ในกฎหมายคอมมอนลอว์ว่า การวางเพลิงเป็นการเผาโรงเรือน หรือบริเวณ โรงเรือนอันเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่น⁸⁵ ส่วนการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินร้ายแรง หมายถึง การวางเพลิงประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ซึ่งผู้กระทำความผิดมีความมุ่งหมายหรือคาดหวังให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ภายในหรืออยู่ในอาณาบริเวณใกล้กับทรัพย์สินนั้นถูกไฟเผา⁸⁶

Black's Law Dictionary ได้ให้นิยามความหมายคำว่าวางเพลิง (arson) หมายถึง การเผาทรัพย์สินของบุคคลอื่นเพื่อทำลายทรัพย์สิน อาคาร โดยเจตนาหรือการเผาทรัพย์สินของตนเองเพื่อทุจริตเงินประกัน⁸⁷ กล่าวคือการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 217 และมาตรา 218 บัญญัติลงโทษเฉพาะการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นเท่านั้น ดังนั้น การที่บุคคลใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของตนเอง ย่อมไม่มีความผิด เช่น เผารถยนต์ของตนเอง เผาบ้านของตนเอง เป็นต้น หรือแม้กระทั่งบ้านหลังนั้นเป็นสินสมรสระหว่างสามีหรือภรรยาที่ไม่มี ความผิด หรือตนเองกับเพื่อนเป็นเจ้าของร่วมกันก็ไม่มี ความผิด เพราะทรัพย์สินของผู้อื่นตามนิยามความหมายของประมวล

⁸⁵ วศิณ ธโนภาสร์ตัน, “แนวทางการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไปตาม มาตรา 217 และการวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตามมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา,” (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2562), น. 76.

⁸⁶ เพิ่งอ้าง, น. 77.

⁸⁷ Bryan A. Garner. Black's Law Dictionary, 2004, p. 118.

กฎหมายอาญามาตรา 217 ต้องเป็นของผู้อื่นที่ตนเองไม่มีกรรมสิทธิ์ในตัวทรัพย์สินด้วยเลย⁸⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5364/2536⁸⁹ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า นาง จ. ผู้เสียหายกับจำเลยเป็นสามีภริยากัน โดยชอบด้วยกฎหมายมีบุตรด้วยกัน 5 คน แยกกันอยู่มาเป็นเวลา 10 ปีเศษแต่ยังมีได้จดทะเบียนหย่า ตามวันเวลาเกิดเหตุ มีคนร้ายวางเพลิงเผาบ้านของผู้เสียหายซึ่งผู้เสียหายอยู่อาศัยเป็นเหตุให้บ้านและเครื่องใช้ภายในบ้านได้รับความเสียหาย คดีมีปัญหาตามฎีกาของโจทก์ข้อแรกว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ผู้เสียหายมีส่วนเป็นเจ้าของร่วมกับจำเลย เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218(1) หรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่าบทบัญญัติ มาตรา 218 เป็นเหตุลดโทษของมาตรา 217 โดยมาตรา 218⁹⁰ บัญญัติให้ผู้กระทำผิดต่อทรัพย์สินที่ระบุไว้ในมาตรา 218(1) ถึง (6) ต้องได้รับโทษหนักขึ้น ดังนั้นการกระทำอันมิได้เป็นความผิดตามมาตรา 217 แม้กระทำต่อทรัพย์สินที่ระบุในมาตรา 218 ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิดเช่นกันเมื่อมาตรา 217 บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นความผิด ไม่มี ข้อความว่า "หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย" ก็เป็นความผิดแล้ว จะตีความคำว่า "ทรัพย์สินของผู้อื่น" ให้รวมถึงทรัพย์สินที่ผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยดังที่โจทก์ฎีกาย่อมมิได้ เพราะการตีความบทกฎหมายที่มีโทษทางอาญาจะต้องตีความโดยเคร่งครัด จะขยายความออกไปถึงกรณีที่ไม่ได้ระบุไว้ในตัวบทโดยชัดแจ้งเพื่อให้เป็นผลร้ายแก่จำเลยย่อมมิได้เพราะขัดต่อหลักความรับผิดของบุคคลในทางอาญาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 2

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5544/2531⁹¹ การกระทำที่จะเป็นความผิดสำเร็จฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินนั้นไม่หมายความเพียงว่าเอาเพลิงไปวางเท่านั้น หากต้องเป็นการเผาทำให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์สินนั้นติดไฟขึ้นด้วย เพียงแต่ทรัพย์สินมีรอยเกรียม ค่าแต่ยังไม่ไหม้ไฟ ยังถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดสำเร็จคงเป็นความผิดฐานพยายามเท่านั้น การที่จำเลยโกรธผู้เสียหายเนื่องจากถูกผู้เสียหายทำร้ายต่อหน้าบุคคลอื่น จึงบุกกรุกเข้าไปในบ้านผู้เสียหาย โดยมีน้ำมันเบนซิน ไม้ขีดไฟและมิดโต้ติดตัวไปด้วยแล้วใช้มิดฟันประตูกว้านน้ำมันเบนซินใส่และจุดไฟเผาจากนั้นวิ่งขึ้นชั้นบนรูดน้ำมันเบนซินใส่พื้นบ้านจุดไม้ขีดไฟเผาอีกแล้วจำเลยวิ่งลงมาใช้มิดโต้ฟันทรัพย์สินอื่นๆ ในบ้านแตกเสียหาย ถือได้ว่าเป็นการกระทำต่อเนื่องกัน โดยมีเจตนาอันแท้จริงที่จะทำลายทรัพย์สินของผู้เสียหายในคราวเดียวกัน แม้

⁸⁸ สุวนัย ทะคำสอน, “การกระทำความผิดเกี่ยวกับวางเพลิงเผาทรัพย์สิน,” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 5, ฉบับที่ 2, น. 220 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2554).

⁸⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5364/2536

⁹⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218

⁹¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5544/2531

จำเลยจะวางเพลิงและใช้มีดโต้ฟันทำลายทรัพย์สินด้วยก็เป็นเพียงแต่การใช้วิธีการที่แตกต่างกันเท่านั้น การกระทำของจำเลยจึงเป็นกรรมเดียว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8064/2556⁹² โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยวางเพลิงเผาโรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้าของผู้เสียหายและขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 จากการนำสืบของโจทก์ที่ว่าผู้เสียหายมีอาชีพทำฟาร์มโคนั้น ข้อเท็จจริงย่อมฟังได้ว่าฟางอัดแท่งที่เก็บอยู่ในโรงเก็บดังกล่าวไม่ใช่สินค้าที่มีไว้เพื่อการค้าของผู้เสียหาย แต่น่าจะมีไว้เลี้ยงโคผู้เสียหายเองมากกว่า โรงเก็บฟางที่จำเลยวางเพลิงจึงไม่ใช่โรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้าตามความหมายของมาตรา 218 (2) แต่เป็นทรัพย์สินทั่วไปของผู้อื่นตามมาตรา 217 จำเลยจึงไม่มีความผิดตามมาตรา 218 แต่มีความผิดตามมาตรา 217

จากตัวอย่างคำพิพากษาข้างต้นพิจารณาได้ว่าการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 217 เพียงมีการจุดไฟเผาแล้วไฟติดทรัพย์สินซึ่งเป็นทรัพย์สินที่บุคคลอื่นเป็นเจ้าของอยู่ นั่นก็คือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 217 แล้ว ซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่เป็นกรณีพิเศษที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมากในลำดับต่อไป

การกระทำความผิดที่ถือเป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินชนิดพิเศษตามมาตรา 218⁹³ แห่งประมวลกฎหมายอาญามีองค์ประกอบภายนอก ดังนี้ 1) ผู้ใด 2) วางเพลิงเผา 3) ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ของผู้อื่น

(1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย คำว่าโรงเรือนนั้นหมายถึง ตัวโรงเรือนและส่วนควบด้วย เช่น ระเบียง ครัว เพราะคนอยู่อาศัยได้ แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงบริเวณซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย การเผาเล้าไก่ คอกหมู หรือรั้วบ้าน แม้จะอยู่ภายในบริเวณโรงเรือนก็ไม่ถือว่าเป็นที่อยู่อาศัย⁹⁴

(2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า เช่น พวกคลังสินค้าต่างๆ หรือโรงเก็บข้าวหรือยุ้งข้าวของโรงสีข้าว ถือเป็นโรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้า⁹⁵ ตามความหมายของมาตรานี้ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8064/2556⁹⁶ แม้ผู้เสียหายมีอาชีพทำฟาร์มโค แต่ฟางอัดแท่งที่เก็บอยู่ในโรงเก็บฟางไม่ใช่สินค้าที่มีไว้เพื่อการค้าของผู้เสียหาย แต่น่าจะมีไว้เพื่อเลี้ยงโคของผู้เสียหายเองมากกว่า โรงเก็บฟางจึงมิใช่โรงเรือนอันเป็นที่เก็บสินค้าตามมาตรา 218(2) แต่เป็นทรัพย์สินทั่วไปตามมาตรา 217 แต่หาก

⁹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8064/2556

⁹³ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218

⁹⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 91, น. 305.

⁹⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 91, น. 307.

⁹⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8064/2556

ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้เสียหายมีอาชีพทำฟางอัดแท่งขาย โรงเรือนนี้ก็น่าจะเป็นโรงเรือนอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้าซึ่งผู้กระทำต้องรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินประเภทพิเศษตามมาตรา 218⁹⁷

(3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม โรงมหรสพ เช่น โรงภาพยนตร์ โรงละคร ส่วนสถานที่ประชุมได้แก่ ศาลาประชาชน หอประชุมในสถานศึกษา

(4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถานหรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา เช่น สถานที่ราชการต่าง ๆ อาคารศาล ที่ทำการรัฐบาล เช่น เผาโรงเรียนเผาศาลากลางจังหวัด โบสถ์ มัสยิด เป็นต้น

(5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ ในส่วนของท่าอากาศยานนั้น แม้จะเป็นของเอกชน เช่น ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย ก็ถือเป็นท่าอากาศยานตามมาตรา⁹⁸

(6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ⁹⁸ อากาศยานอาจเป็นเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์ แต่ต้องใช้ในการขนส่งสาธารณะอาจเป็นการส่งคนหรือสิ่งของก็ได้ เช่นเดียวกับรถไฟที่ใช้ขนส่งสาธารณะ⁹⁹

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 นี้ องค์กรประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในมีความหมายเช่นเดียวกับมาตรา 217 กล่าวคือ เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น ฉะนั้น การวางเพลิงเผาโรงเรือนของตนเองหรือของตนเองที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยจึงไม่เป็นความผิดตามมาตรา¹⁰⁰ ศาสตราจารย์จิติ ดิงศภัทริย์ อธิบายเพิ่มเติมว่า ความผิดตามมาตรา¹⁰¹ เป็นเหตุให้ผู้กระทำ ความผิดตามมาตรา 217 มีโทษหนักขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริง ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงนั้นตามมาตรา 62 วรรคท้าย เช่น ต้องรู้ว่าเป็นโรงเรือนที่คนอยู่อาศัย¹⁰¹ หากเกิดขึ้นแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินจำนวนมากจึงบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดรวมถึงผู้เตรียมการเพื่อกระทำความผิดในการวางเพลิงเผาทรัพย์สินไว้ในมาตรา 219 ด้วย เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 1412/2504¹⁰²

⁹⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 91, น. 306-307.

⁹⁸ เกียรติจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพับลิชชิ่ง, 2557), น. 32-33.

⁹⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 91, น. 307.

¹⁰⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 91, น. 306.

¹⁰¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 91, น. 308.

¹⁰² คำพิพากษาฎีกาที่ 1412/2504

จำเลยวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น มีผู้เข้าไปช่วยดับเพลิงแล้วถูกไฟลวกถึงแก่ความตาย การเข้าไปช่วยดับเพลิงเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายเอง หาใช่การวางเพลิงของจำเลยเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายไม่ จำเลยจึงไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 224 ข้อเท็จจริงปรากฏว่าห้องที่จำเลยวางเพลิงเป็นตึกแถว จำเลยเช่าเปิดเป็นร้านขายยาและตรวจรักษาโรคในตอนกลางวัน ส่วนในตอนกลางคืนจำเลยกับครอบครัวไปนอนที่อื่น ไม่มีคนอยู่อาศัยในห้องนั้น แต่มีห้องติดกันซึ่งเป็นตึกแถวเดียวกันมีคนเช่าอยู่อาศัยหลับนอน ดังนี้ ตึกแถวที่จำเลยวางเพลิงย่อมเป็นตึกแถวที่มีคนอยู่อาศัย จำเลยย่อมมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218(1) (ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 27/2504)

กล่าวโดยสรุปคือ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 และมาตรา 218 เป็นความผิดที่เป็นการก่ออันตราย เป็นความผิดที่คุ้มครองภัยอันตรายต่อประชาชนมิใช่คุ้มครองกรรมสิทธิ์ ฉะนั้น การวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 218 แม้ทรัพย์นั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดเอง ผู้กระทำความผิดก็ยังคงต้องรับผิดชอบ¹⁰³ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวทำให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น เพราะลักษณะของทรัพย์ที่ถูกวางเพลิงเผาเป็นทรัพย์สำคัญ มีความเป็นอันตรายสูงและแม้กฎหมายจะไม่ระบุว่าต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่นก็ต้องหมายความรวมถึงวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นทั้งหมด¹⁰⁴ เป็นทรัพย์ชนิดพิเศษ และการวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษนี้เป็นการมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ประชาชนจำนวนมาก มีมูลค่าของความเสียหายที่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันส่งผลให้กฎหมายในปัจจุบันไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนจำนวนมาก รวมถึงความมั่นคงปลอดภัยของประเทศที่เท่าทันต่อยุคสมัยในปัจจุบันซึ่งไม่ครอบคลุมกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลอบวางเพลิงหรือการกระทำอื่นใดที่มุ่งทำลาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานของการขนส่งและยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญที่ใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน ซึ่งเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ซึ่งกฎหมายต่างประเทศมีการบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไว้ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้การวางเพลิงเผาโครงสร้างสาธารณะ ไม่ว่า

¹⁰³ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 7, น. 95.

¹⁰⁴ ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 14

จะเป็นรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า เรือ เครื่องบิน หรือหุ่นระเบิดซึ่งใช้เพื่อธุรกิจของรัฐบาลหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะถือเป็นความผิดและผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสามปีหรือจำคุกตลอดชีวิต การวางเพลิงเผาสถานที่ประวัติศาสตร์ถือเป็นทรัพย์สินสมบัติของชาติ เป็นต้น โดยผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับประเทศไทยและทันต่อสถานการณ์ในลำดับต่อไป

2.4.2 การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยมีเป้าหมายในการพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจให้เปลี่ยนจากประเทศที่เน้นการผลิตอุตสาหกรรมหนัก (ประเทศไทย 3.0) ไปสู่ประเทศที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy) หรือประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น การปฏิรูปดังกล่าวจึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ การขยายการค้าและการลงทุนของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจกระแสใหม่ของไทยซึ่งรัฐบาลเน้น 4 เรื่อง คือเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เศรษฐกิจดิจิทัล และเศรษฐกิจเพื่อสังคม ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนแต่เป็นนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศจากที่กล่าวมาข้างต้นพิจารณาได้ว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การกระทำความผิดในรูปแบบของการก่ออาชญากรรมก็มีการพัฒนาไปพร้อมกับเทคโนโลยีและความเจริญเติบโตเช่นเดียวกัน การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 คือการกระทำความผิดต่อทรัพย์สินชนิดพิเศษซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรมที่ทำให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนจำนวนมากและยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วย เนื่องจากประเภทและลักษณะของทรัพย์สินตามบทบัญญัติมาตรา 218 คือทรัพย์สินที่มีมูลค่า เป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน แต่กระนั้นบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวก็ยังไม่มีความครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจที่ถือเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญยิ่งเพราะมีผลต่อการเจริญเติบโตของประเทศที่จะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ก้าวทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เห็นได้จากการที่รัฐบาลมีการลงทุนเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่ถือเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน ทั้งนี้เนื่องมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐในมาตรา 56¹⁰⁵ กล่าวว่า รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อ การดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ จากบทบัญญัติมาตราข้างต้นสรุปได้ว่ารัฐบาลมีหน้าที่ในการจัดหาหรือก่อให้เกิดทรัพย์สินที่ถือเป็นระบบ โครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอันส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ด้านคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม รวมถึงด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เพราะหัวใจของการพัฒนาประเทศให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเติบโตทันต่างประเทศนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องมีการลงทุนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ ด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา โครงข่ายด้านการสื่อสาร ด้านการคมนาคมขนส่งทั้งทางราง ทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ ซึ่งหมายความรวมถึงการเกิดขึ้นของนิคมอุตสาหกรรมที่เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจไปยังพื้นที่ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้มีความพร้อมในการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 มาตรา 65¹⁰⁶ ที่กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่าง

¹⁰⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 56 รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใดๆ รัฐต้องได้รับ ประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

¹⁰⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ยั่งยืนเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและมาตรา 69¹⁰⁷ กำหนดให้รัฐจัดให้มีการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อความเข้มแข็งของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564¹⁰⁸ ในส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยรัฐบาลมีเป้าหมายในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่ปัจจุบันไทยมีพื้นฐานที่เข้มแข็งเพื่อให้ต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีก้าวหน้ามากขึ้นที่ถือเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เจริญเติบโตยิ่งขึ้น เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่พัฒนาไปสู่ยานยนต์ในอนาคต ยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์¹⁰⁹ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีรองรับอุตสาหกรรมอนาคต โดยมุ่งเน้นด้านการลงทุนเพื่อสร้างความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพทั้งด้านการคมนาคมขนส่ง การบริหารจัดการน้ำ ระบบโครงข่ายคมนาคมและการสื่อสารต่างๆ¹¹⁰ นอกจากนี้ยังมีนโยบายด้านการพัฒนาบริการและการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว บริการขนส่ง โลจิสติกส์ บริการ

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ การ

กำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

¹⁰⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

¹⁰⁸ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564. จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

¹⁰⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 119, น. 90.

¹¹⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 119, น. 92.

สาธารณูปโภค การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE)¹¹¹ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ธุรกิจให้มีความสามารถในการเติบโตของเศรษฐกิจที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างเท่าทันกับต่างประเทศ

นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560- 2564 ยุทธศาสตร์ที่ 7 เรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ โลจิสติกส์¹¹² ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของรัฐบาลในการดำเนินการพัฒนาประเทศอันเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจและสังคมให้มีการพัฒนาเมืองและพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของประชาชนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและการค้า¹¹³ ซึ่งรัฐบาลมีเป้าหมายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ โลจิสติกส์ในภาพรวม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบขนส่งเพื่อเพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าทางน้ำและทางราง เพิ่มปริมาณ การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองโดยพิจารณาจากสัดส่วนและปริมาณการขนส่งสินค้า ผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ในปี 2564 หรือการพัฒนาด้านพลังงานเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย และลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ และสร้างผู้ประกอบการธุรกิจดิจิทัลรายใหม่เพิ่มขึ้นซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการพัฒนาระบบความมั่นคง ปลอดภัยทางไซเบอร์ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานสากลจากสถิติของจำนวนหมู่บ้านที่มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้าถึงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 30 เป็นมากกว่า ร้อยละ 85 ในปี พ.ศ. 2564 รวมถึงการพัฒนาด้านสาธารณูปการเพื่อขยายกำลังการผลิตน้ำประปาและกระจายโครงข่ายการให้บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

¹¹¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 119, น. 93.

¹¹² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 119, น. 94.

¹¹³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 119, น. 144.

ตัวอย่าง โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐบาลมีการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ถือเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เช่น

1) การพัฒนาระบบขนส่งทางรางโดยพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟขนาดทาง 1 เมตร ให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศ ระบบโทรคมนาคมและอาณัติสัญญาณ รถจักรและล้อเลื่อน และเริ่มก่อสร้างทางคู่ในแนวเส้นทางรถไฟที่อยู่ภายในรัศมี 500 กิโลเมตร จากกรุงเทพมหานคร อาทิ ช่วงปากน้ำโพ - เด่นชัย ช่วงจิระ-อุบลราชธานี การก่อสร้างรถไฟสายใหม่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าในระบบรถไฟ (Feeder Line) จากพื้นที่เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของจังหวัดต่างๆ เข้ากับโครงข่ายรถไฟสายหลักของประเทศ ตลอดจนพัฒนาความร่วมมือในการให้บริการรถไฟระหว่างประเทศ เช่น โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ขนาดทาง 1 เมตร จำนวน 15 เส้นทาง ระยะทาง 2,500 กิโลเมตร ได้แก่ ช่วงฉะเชิงเทรา – คลองสิบเก้า – แก่งคอย ช่วงชุมทางถนนจิระ – ขอนแก่น ช่วงมาบตาพุด – ชุมทางถนนจิระ โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า 10 เส้นทางในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะทาง 384 กิโลเมตร

2) โครงการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง การก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่เมืองหลักในเขตภูมิภาคที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของเมือง อาทิ รถไฟฟ้าขนส่งมวลชนขนาดรอง (Light Rail) รถโดยสารด่วนพิเศษ (Bus Rapid Transit : BRT) และรถราง โดยเน้นการพัฒนาในเมืองหลักก่อน เช่น ขอนแก่น เชียงใหม่ สงขลา หาดใหญ่ และภูเก็ต

3) การขยายขีดความสามารถของท่าอากาศยานเพื่อเตรียมความพร้อมภายหลังจากที่ปริมาณความต้องการเดินทางและการขนส่งสินค้าเต็มขีดความสามารถของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมือง

4) การขยายขีดความสามารถและสนับสนุนการเดินทางและขนส่งเชื่อมโยงทางน้ำภายในประเทศ รวมทั้งสร้างโครงข่ายเชื่อมโยงการขนส่งทางน้ำระหว่างท่าเรือชายฝั่งและท่าเรือหลักภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ชัดว่าโครงสร้างพื้นฐานถือเป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของภาครัฐที่เห็นได้ชัด โดยรัฐบาลใช้งบประมาณในการลงทุนกว่า 2.4 ล้านล้านบาท¹¹⁴ ประกอบไปด้วย การพัฒนาระบบขนส่งทางราง (รถไฟทางคู่ รถไฟความเร็วสูง) การเปิดประมูลและให้บริการรถไฟฟ้าสายสีต่างๆ การพัฒนาโครงข่ายถนน เช่น การสร้าง Motorway การพัฒนาท่าเรือ รวมถึงการพัฒนาท่าอากาศยาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับผู้โดยสารและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการขับเคลื่อนระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ EEC และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หรือ SEZ ซึ่งได้มีพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ปี 2561 เพื่อรองรับการดำเนินการที่สำคัญในอนาคต เช่น เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่ออุตสาหกรรมเป้าหมาย เมืองใหม่อัจฉริยะนำอยู่ โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก เป็นต้น

ตัวอย่างการลอบวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ เช่น

กรณีการเกิดเพลิงไหม้ผู้ให้บริการคลาวด์ของฝรั่งเศส OVHcloud¹¹⁵ เป็นการทำลายศูนย์ข้อมูลคลาวด์ที่ส่งผลให้เว็บไซต์หลายล้านแห่งหยุดชะงัก Portal Web หรือเว็บไซต์ที่ถูกออกแบบมาเพื่อการเข้าถึงการบริการต่างๆ ของหน่วยงานรัฐบาล ธนาคาร ร้านค้า เว็บไซต์ข่าวต่างๆ ไม่สามารถใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ เซิร์ฟเวอร์ได้รับผลกระทบจำนวน 3.6 ล้านแห่ง โดยเฉพาะแพลตฟอร์มของรัฐบาลฝรั่งเศส อังกฤษ โปแลนด์และไอร์แลนด์ ซึ่งเหตุไฟไหม้ดังกล่าวเกิดขึ้นหลังเที่ยงคืนพบว่ามีไฟปะทุขึ้นมาจากบริษัทผู้ให้บริการคลาวด์รายที่ใหญ่ที่สุดของยุโรป

¹¹⁴ ผู้จัดการออนไลน์, “การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานกับรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2564, จาก <https://mgronline.com/mutualfund/detail/9620000052976>.

¹¹⁵ Mathieu Rosemain, Raphael Satter, “Millions of websites offline after fire at France cloud service firm,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2564, จาก <https://www.reuters.com/article/us-france-ovh-fire-idUSKBN2B20NU>.

กรณีการเผาประตูประวัติศาสตร์ศตวรรษที่ 14 Sungnyemun¹¹⁶ หรือ Gate of Exalted Ceremony หรืออีกชื่อคือ Namdaemun¹¹⁷ ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งถือเป็นสมบัติประจำชาติที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ตั้งอยู่ในกรุงโซลเมืองหลวงของเกาหลีใต้ เหตุจากการลอบวางเพลิงทำให้โครงสร้างไม้พังทลายลงเหลือเพียงฐานหินเท่านั้น ถือเป็น การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมเกาหลีใต้ที่สร้างความสูญเสียยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ มูลค่าความเสียหาย 21 ล้านดอลลาร์ในการสร้างและซ่อมแซมประตูซึ่งเป็นมูลค่าความเสียหายที่มากและเป็นการทำลายทรัพย์สินที่เป็นสมบัติของชาติที่ไม่อาจประเมินคุณค่าได้

กรณีการวางเพลิงเผารถไฟใต้ดินที่เมืองแทกู สถานี Jungangno ของ Daegu Metropolitan ประเทศเกาหลีใต้¹¹⁸ ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 เป็นการวางเพลิงจุดไฟเผารถไฟที่สร้างความเสียหายอย่างรุนแรง รถไฟเหลือเพียงเศษซากรถที่ไหม้เกรียมเหยื่อถูกเข่าจนเหลือแต่กระดูก ผลของการลอบวางเพลิงมีผู้เสียชีวิตจำนวน 192 คน และบาดเจ็บจำนวน 151 คน ซึ่งกลายเป็นโศกนาฏกรรมที่ถือเป็นความอับอายของชาติที่ส่งผลให้รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องพิจารณาถึงการปรับปรุงกฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัย และปรับปรุงมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของรถไฟใต้ดินยิ่งขึ้น ซึ่งโทษของผู้วางเพลิงคือโทษประหารชีวิต แต่เนื่องจากผู้กระทำความผิดสำนึกผิดจึงลดโทษเหลือเพียงจำคุกตลอดชีวิต หรือกรณีไฟไหม้คลังน้ำมันเครื่องที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อาคาร 4 ชั้น ครั้งจำนวน 3 คูหา¹¹⁹ สถานที่เกิดเหตุไฟไหม้เป็นคลังเก็บสินค้าขนาดใหญ่ ประเภทน้ำมันเครื่อง น้ำมันหล่อลื่น ส่งผลให้อาคารถล่ม ยุบตัวลงมากองทับหมดทั้งหลังเกิดความเสียหายมูลค่าไม่น้อยกว่า

¹¹⁶ BBCNews, “Fire ravages South Korea landmark,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564,

จาก <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7238210.stm>.

¹¹⁷ เพิ่งอ้าง.

¹¹⁸ BBCNews, “Anger mounts over Korean fire,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564,

จาก <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/2782981.stm>.

¹¹⁹ ไทยรัฐออนไลน์, “ไฟไหม้คลังน้ำมันทำเสียหายหนัก พว.จ.นครปฐมชี้ อดไม่ต่ำกว่า 200 ล้าน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/2075033>.

200 ล้านบาท และกรณีไฟไหม้บ้านสุขาวดี¹²⁰ สถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังเมืองพัทยา มูลค่าความเสียหายหลายร้อยล้านบาท

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าบทบัญญัติของมาตรา 218 ในปัจจุบันยังไม่มีการบัญญัติให้ครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่หากมีผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจกระทบต่อความสงบสุขของประชาชนในสังคม เพราะรัฐบาลได้มีการใช้งบประมาณมูลค่ามหาศาลเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงเห็นควรให้มีการกำหนดโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศและเพิ่มโทษให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นและเป็นการยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่มีมูลค่าสูงอันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้

2.4.3 การวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น การปูพื้นฐานด้านความมั่นคงจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ¹²¹ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ ลดการป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชนและมิตรประเทศในการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ การสร้างความเชื่อใจในประเทศที่จะเข้าร่วมการค้า การลงทุนต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือเพื่อ

¹²⁰ ไทยรัฐออนไลน์, “ไฟไหม้บ้านสุขาวดี เผาถล่มบิวอดหมดประเดิมเปิดวันแรก,” สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/east/1880672>.

¹²¹ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. น. 121.

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติส่งผลถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ สอดคล้องกับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 52¹²² ซึ่งในเรื่องนี้จะกล่าวถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยผู้เขียนมุ่งศึกษาถึงบทบัญญัติเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์สินในมาตรา 218 ซึ่งหมายถึงทรัพย์สินพิเศษตามที่ระบุไว้ในมาตรา 218 (1) – (6) ที่ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากการทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เป็นการก่ออันตรายต่อประชาชน และมีความเสียหายที่ร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศและความปลอดภัยของประชาชนในประเทศ ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา 218 ยังไม่มีบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ถือเป็นการมุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของประโยชน์สาธารณะการดูแลสันติภาพและความมั่นคงของรัฐในการป้องกันอาชญากรรมที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศให้ได้รับโทษที่เหมาะสมกับความผิดและเป็นการยับยั้งไม่ให้เกิดอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศที่เป็นไปเพื่อสร้างความหวาดกลัวให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการวางเพลิงเผาสถานที่หรือทรัพย์สินที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น โรงงานเก็บวัตถุดิบระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์หรืออาวุธยุทธโปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร ซึ่งหากมีการวางเพลิงเผาที่มีความสำคัญข้างต้นล้วนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง มีมูลค่าความเสียหายจำนวนมากเพราะสถานที่หรือทรัพย์สินที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น โรงงานเก็บวัตถุดิบระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์หรืออาวุธยุทธโปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหารนั้นรัฐบาลในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการจัดหา เก็บรักษาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติต้องใช้งบประมาณ

¹²² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 52 รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพ แห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ

ของประเทศจำนวนมหาศาลในการจัดซื้อจากหน่วยงานที่มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการปกป้อง คุ่มครอง รักษาความมั่นคงของประเทศในยามวิกฤติหรือมีเหตุผลความจำเป็นที่ต้องใช้เพื่อรักษาอิสรภาพของประเทศ ตัวอย่างการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

กรณีการลอบวางเพลิงเรือรบของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา¹²³ ขณะเทียบท่าในซานดิเอโก เนื่องจากเรือรบ USS Bonhomme Richard เป็นเรือโจมตีสะเทินน้ำสะเทินบกขนาดใหญ่ มีระวางขับน้ำถึง 40,500 ตัน ความยาว 257 เมตร บรรทุกกำลังพลได้ 1,800 นาย และรองรับเฮลิคอปเตอร์ 24 ลำ ซึ่งจากเหตุการณ์ลอบวางเพลิงทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 21 รายมูลค่าความเสียหายในการซ่อมแซมเรือจากการลอบวางเพลิงเพื่อให้สามารถกลับมาใช้งานในการการสู้รบโดยมีมูลค่าความเสียหายถึง 2.5 ล้านดอลลาร์ถึง 3 พันล้านเหรียญและต้องใช้เวลาถึง 7 ปีในการซ่อมแซม เพราะเรือสะเทินน้ำสะเทินบกถูกไฟไหม้เป็นเวลานาน ระบบโครงสร้างไฟฟ้าและเครื่องกลต้องใช้เวลายาวนานในการกู้คืนระบบ นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนเรือซึ่งใช้เวลาถึง 9 เดือนหรือ 1 ปี รวมค่าใช้จ่ายจำนวน 30 ล้านดอลลาร์ ซึ่งความเสียหายของเรือนี้ร้อยละ 60 ต้องเปลี่ยนระบบใหม่ทั้งหมดซึ่งในที่สุดทางกองทัพเรือก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการซ่อมแซม ฟันฟูเรือรบให้กลับมาใช้งานได้ดังเดิมเนื่องจากมูลค่าของความเสียหายมีมูลค่ามหาศาล

กรณีการลอบวางเพลิงโรงงานวัตถุระเบิดของสหพันธรัฐรัสเซีย¹²⁴ โรงงานแห่งนี้ใช้ในการผลิตและเก็บระเบิดแรงสูงสำหรับทหาร จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้โรงงานระเบิดส่งผลให้เมือง Dzerzhinsk ของรัสเซียทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 79 คน และสร้างความเสียหายให้บ้านเรือนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงถึง 180 หลัง นอกจากนี้ยังสร้างความเสียหายให้บริษัท JSC Kristall Research Institute วัตถุระเบิดทำลายทั้งหมด

¹²³ Elliot Spagat. "Navy Will Decommission Warship Damaged in Suspected Arson," สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.usnews.com/news/politics/articles/2020-11-30/navy-will-decommission-warship-damaged-in-suspected-arson>.

¹²⁴ Pacqua Le Pestrigny, "Dzerzhinsk explosion: Blast at Russian explosives factory injures 79," สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.bbc.com/news/world-europe-48484682>.

จากกรณีตัวอย่างข้างต้นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง ควรมีการกำหนดบทลงโทษให้อาชญากรรมได้รับโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิด และเป็นการข่มขู่อาชญากรรมให้เกิดความเกรงกลัวต่อโทษที่ได้รับ เป็นการป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชน และรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เพราะการวางเพลิงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเป็นการสร้างความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อทั้งเศรษฐกิจและโดยเฉพาะความมั่นคงของประเทศ รัฐต้องสืบเปลื้องทรัพย์สิน งบประมาณจำนวนมากในการจัดหา หรือซ่อมแซมหรือทำการใด ๆ เพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศจึงควรมีการเพิ่มโทษในการกระทำความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง ทรัพย์สินที่ถูกวางเพลิงเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญ อาชญากรรมมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมาก ควรได้รับโทษทางอาญาที่ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับความผิดหรือความร้ายแรงของอาชญากรรม เพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

บทที่ 3

วิเคราะห์ขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ กับกฎหมายของต่างประเทศ

การกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ที่เป็นเหตุกรรจ์ของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 217 นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าบทบัญญัติในมาตรา 218 (1) ถึง (6) นั้นยังไม่ครอบคลุมกับทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในปัจจุบันที่ผู้ก่ออาชญากรรมมุ่งกระทำความผิดโดยการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงความมั่นคงของประเทศ ซึ่งถือว่าการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรง เพราะการวางเพลิงต่อทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากเป็นการก่อภัยอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ในบทนี้จะเป็นการศึกษาถึงความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายต่างประเทศว่ามีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศว่ามีทรัพย์ชนิดใด เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมในการกำหนดความร้ายแรงของการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดนั้นต่อไป

3.1 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines) มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ (Head of State) ระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาอิสลามซึ่งเป็นศาสนาดั้งเดิมของประเทศ รวมเข้ากับระบบกฎหมายของสเปนและสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาปกครองประเทศ จนทำให้ระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีลักษณะเป็นการรวมกันของกฎหมายเอง โกลอเมริกัน กฎหมายโรมัน กฎหมายสเปน และจากกฎในคัมภีร์อัลกุรอานปรากฏในกฎหมายครอบครัว โดยระบบกฎหมายอเมริกาจะมีอิทธิพลต่อ

พระราชบัญญัติ กฎหมายพาณิชย์ กฎหมายปกครอง¹ และกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1987 ถือเป็นกฎหมายพื้นฐานของประเทศ

3.1.1 บททั่วไป

กฎหมายสาธารณรัฐฟิลิปปินส์สามารถแบ่งออกตามช่วงระยะเวลาของประวัติศาสตร์ การเมืองที่สำคัญของประเทศ² ได้เป็นช่วงอาณานิคมของนิวสเปน (พ.ศ. 2064 - 2441) และช่วงที่อยู่ ภายใต้การปกครองของอเมริกา (พ.ศ. 2441 - 2489) ช่วงอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา (พ.ศ. 2444 - 2489) สงครามระหว่างสเปนและสหรัฐอเมริกา (The Spanish – American War) จบลงด้วยการ ลงนามในสนธิสัญญาปารีส เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2441 ซึ่ง Article 3 ของสนธิสัญญาดังกล่าวมีผล ทำให้สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ตกเป็นเมืองขึ้นของสหรัฐอเมริกา ซึ่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้ทำการต่อต้าน สหรัฐอเมริกาจนนำไปสู่สงครามระหว่างสาธารณรัฐฟิลิปปินส์และสหรัฐอเมริกา (The Philippine - American War) ซึ่งจบลงเมื่อประธานาธิบดี Aguinaldo ถูกกองทัพสหรัฐจับตัวและ ประกาศยอมแพ้สหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการ เป็นอันสิ้นสุดสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ยุคแรก ในปี พ.ศ. 2444 เมื่อสหรัฐอเมริกาเข้าครอบครองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์แล้ว กฎหมาย ขนบธรรมเนียม และสิทธิในทรัพย์สินที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงถูกยกเลิก ทั้งหมดและอยู่ภายใต้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เช่น The Spooner Amendment of 1901 ซึ่งมีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จากรัฐบาลทหารสหรัฐเป็นรัฐบาลพลเรือนและ The Philippine Bill of 1902 ซึ่งเป็นกฎหมายที่จัดตั้งรัฐสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Philippine Assembly) เป็นต้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2477 ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา Franklin D. Roosevelt ได้ ลงนามในกฎหมาย Tydings – MacDuffie Law of 1934 ซึ่งเป็นการวางแผนเตรียมความพร้อมของ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์สำหรับการประกาศอิสรภาพภายในเวลาสิบปีหรือภายในปี พ.ศ. 2489 และ

¹ สำนักงาน ก.พ, “ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐสาธารณรัฐฟิลิปปินส์,”

สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2564, จาก

<https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/secretary/download/AseanKnowledge/Philippines.pdf>.

² สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการข้อมูลกฎหมายของประเทศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์และข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พฤศจิกายน 2559, น. 3.

กำหนดให้รัฐสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ดำเนินกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญของตนเอง³ หลังจากนั้นไม่นานรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ก็ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478 และได้รับการลงนามโดยประธานาธิบดี Roosevelt เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2478 ก่อนที่จะได้รับการรับรองโดยการลงประชามติเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคมในปีเดียวกัน

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ตกอยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 – 2487 ในช่วงเวลาดังกล่าวพรรคการเมือง KALIBAPI (Association for Service to the New Philippines) ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ญี่ปุ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนรัฐบาลญี่ปุ่นในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2486 เพื่อเตรียมการประกาศอิสรภาพจากสหรัฐ⁴ รัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ได้ถูกนำมาใช้เนื่องจากญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงครามในปี พ.ศ. 2488 ซึ่งพรรค KALIBAPI ก็ได้ถูกยุบไปในปีเดียวกัน หลังจากนั้นไม่นานสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงประกาศอิสรภาพเป็นรัฐเอกราชเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2489 โดยใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2478 ต่อมา

เมื่อประธานาธิบดี Ferdinand Marcos เข้ารับตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 ได้ใช้อำนาจภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2478 ยึดอำนาจจากประชาชนและกำหนดให้ใช้กฎหมายทหารภายในประเทศจนถึงปี พ.ศ. 2525⁵ ซึ่งผู้เขียนขอกล่าวถึงจุดเริ่มต้นของกฎหมายที่เริ่มจากกฎหมายลักษณะอักษร อิทธิพลของระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common law) ในประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่ปรากฏอยู่ในการพิจารณาคดีของศาล โดยที่ศาลนั้นจะอ้างอิงถึงคำพิพากษาเก่าๆ ในคดีที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งแนวทางปฏิบัติ

³ Christine N. Halili, *Philippine History*, (Manila: Rex Book Store Inc., 2004), p. 187. อ้างถึงใน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการข้อมูลกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์และข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พฤศจิกายน 2559, น. 4.

⁴ Ralph Bernard Smith and Chad J. Mitcham, *Changing Visions of East Asia, 1943-93: Transformations and Continuities* (Oxon: Routledge, 2007), p. 22. อ้างถึงใน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการข้อมูลกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์และข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, พฤศจิกายน 2559, น. 5.

⁵ Proclamation No. 1081, s 1972, 68 OG 7624 (September 1972). อ้างถึงใน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการข้อมูลกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์และข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พฤศจิกายน 2559, น. 5.

ดังกล่าวนี้เรียกว่า “doctrine of stare decisis” และอำนาจการออกกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ยังมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์คือ ภายใต้ Article VIII Section 5 (5) ของรัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจของศาลฎีกาในการออกกฎหมายเพื่อปกป้องและเพื่อการบังคับสิทธิตามรัฐธรรมนูญกระบวนการของศาล การปฏิบัติตามกฎหมาย และการให้ความช่วยเหลือ ด้านกฎหมายแก่ผู้ค้อยโอกาส⁶ บทบัญญัติดังกล่าวนี้จึงทำให้ศาลฎีกามีอำนาจในการออกกฎหมายตามที่ระบุไว้

เนื่องจากกฎหมายของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์นั้นออกโดยรัฐสภา บางครั้งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงถูกจัดอยู่ในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งแตกต่างจากระบบกฎหมายจารีตประเพณีที่กฎหมายมาจากคำพิพากษาของศาล อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนว่าระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นแบบใด กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์นั้นเรียกว่า “Republic Acts” ตามด้วยหมายเลข ซึ่งในสมัยของประธานาธิบดี Marcos กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาถูกเรียกว่า “Batas Pambansa” ส่วนกฎหมายที่ออกโดยประธานาธิบดีจะถูกเรียกว่า “Presidential Decree” ซึ่งในขณะนั้นประธานาธิบดี Marcos ใช้อำนาจการออกกฎหมายอย่างเต็มที่และก่อนหน้ารัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2530 (รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน) จะมีผลบังคับใช้ประธานาธิบดี Aquino เป็นผู้เดียวที่ใช้อำนาจในการออกกฎหมาย โดยกฎหมายดังกล่าวนี้เรียกว่า “Executive Order” ตัวอย่างกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถเห็นได้จากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน สัญญา และกฎหมายอาญา

โดยสรุประบบกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เริ่มจากกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งเป็นอิทธิพลจากเจ้าอาณานิคมทั้งสเปนและสหรัฐอเมริกา เมื่อประเทศได้พัฒนามาเป็นสาธารณรัฐอิสระ ระบบกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรก็เข้ามามีอิทธิพลต่อระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ด้วยเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ระบบกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในปัจจุบันเป็นรูปแบบผสมระหว่างระบบกฎหมายจารีตประเพณี และระบบกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการแก้ไขประมวล

⁶ Constitution of the Philippines.

Article VIII Section 5 (5) ระบุไว้ว่า “Promulgate rules concerning the protection and enforcement of constitutional rights, pleading, practice, and procedure in all courts, the admission to the practice of law, the integrated bar, and legal assistance to the under-privileged. Such rules shall provide a simplified and inexpensive procedure for the speedy disposition of cases, shall be uniform for all courts of the same grade, and shall not diminish, increase, or modify substantive rights. Rules of procedure of special courts and quasi-judicial bodies shall remain effective unless disapproved by the Supreme Court”.

กฎหมายอาญาที่มีการประกาศใช้ครั้งแรกในปี 2473 ที่มีผลบังคับใช้ถึงปัจจุบันก็ยังคงมีการแก้ไขโดยการตราขึ้นเป็นพระราชบัญญัติ ฉบับที่ 3815 ที่เป็นการตรากฎหมายที่แยกออกจากประมวลกฎหมายในรูปแบบของพระราชบัญญัติสาธารณรัฐนั่นเอง ประมวลกฎหมายอาญฉบับแก้ไข (Revised Penal Code) แบ่งเป็น 2 เล่ม โดยเล่มที่ 1 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2475 มีจำนวน 5 บทได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดทางอาญาและความรับผิดชอบทางอาญา บทลงโทษและความรับผิดชอบทางแพ่ง ส่วนในประมวลกฎหมายอาญฉบับแก้ไขเล่มที่ 2 มีจำนวน 15 บท เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับอาชญากรรมต่อประโยชน์สาธารณะ การก่ออาชญากรรมต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน อาชญากรรมต่อความมั่นคงของชาติและกฎหมายของประเทศ อาชญากรรมต่อเสรีภาพและความปลอดภัยของบุคคล อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมทางเพศ อาชญากรรมต่อสถานะทางแพ่งของบุคคล และอาชญากรรมต่อเกียรติ เป็นต้น

ประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Criminal Code of the Philippines) ได้มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการกระทำที่ถือเป็นความผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญฉบับแก้ไข (Revised Penal Code) ไว้ในเล่มที่ 2 (Book 2) แบ่งประเภทการก่ออาชญากรรมเป็นชื่อเรื่องที่แตกต่างกันในแต่ละบท ซึ่งในบทที่ 3 กำหนดเรื่องการก่ออาชญากรรมต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน บทที่ 4 เรื่องอาชญากรรมต่อผลประโยชน์สาธารณะ และในบทที่ 10 บัญญัติเกี่ยวกับอาชญากรรมต่อทรัพย์สิน โดยในมาตรา 320 ถึง 326 (B) บัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สิน ความผิดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

3.1.2 ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สิน

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีการแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา (Penal Code) หลายครั้งโดยการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญคือการแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของประเทศและเพื่อการป้องกันการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

3.1.2.1) ประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ฉบับแก้ไข (The Revised Penal Code , Act No.3815)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงไว้ในบทที่ 8 เรื่องการวางเพลิงและอาชญากรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำลายล้างซึ่งเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน

และก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินจำนวนมาก ไว้ในมาตรา 320 ถึงมาตรา 326 (B) ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา 320⁷ กล่าวถึงการวางเพลิงหรือการเผาทำลายสิ่งทรัพย์สินดังต่อไปนี้

1. คลังแสง ตู้ต่อเรือ ดินปืน หรือโรงงานดอกไม้ไฟ เอกสารทางกฎหมาย คำพิพากษาของศาล หรืออาคารเก็บหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2. รถไฟโดยสาร หรือยานยนต์ใด ๆ ที่เคลื่อนที่ หรือเรือที่ออกจากท่าเรือ

3. สถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่ในโกดัง หรือโรงงานใด ๆ ที่มีวัสดุติดไฟได้หรือระเบิดได้ ต้องได้รับโทษสูงสุดคือประหารชีวิตและในบทบัญญัติมาตรา 321⁸ กล่าวถึงบทเพิ่มโทษของความผิดฐาน

⁷ The Revised Penal Code.

Article 320. Destructive arson.

The penalty of reclusion temporal in its maximum period to reclusion perpetua shall be imposed upon any person who shall burn:

1. Any arsenal, shipyard, storehouse or military powder or fireworks factory, ordinance, storehouse, archives or general museum of the Government.
2. Any passenger train or motor vehicle in motion or vessel out of port.
3. In an inhabited place, any storehouse or factory of inflammable or explosive materials.

⁸ The Revised Penal Code.

Article 321. Other forms of arson.

When the arson consists in the burning of other property and under the circumstances given here under, the offender shall be punishable:

1. By reclusion temporal or reclusion perpetua:

(a) if the offender shall set fire to any building, farmhouse, warehouse, hut, shelter, or vessel in port, knowing it to be occupied at the time by one or more persons;

(b) If the building burned is a public building and value of the damage caused exceeds 6,000 pesos;

(c) If the building burned is a public building and the purpose is to destroy evidence kept therein to be used in instituting prosecution for the punishment of violators of the law, irrespective of the amount of the damage;

(d) If the building burned is a public building and the purpose is to destroy evidence kept therein to be used in legislative, judicial or administrative proceedings, irrespective of the amount of the damage; Provided, however, That if the evidence destroyed is to be used against the defendant for the prosecution of any crime punishable under existing laws, the penalty shall be reclusion perpetua;

การลอบวางเพลิงในรูปแบบอื่น ๆ อันหมายความถึงการเผาทรัพย์สินอื่นและภายใต้กรณีที่กำหนดไว้ ผู้กระทำจะต้องได้รับโทษจำคุกชั่วคราวหรือการจำคุกตลอดชีวิตหาก

(a) ผู้กระทำความผิดจะจุดไฟเผาอาคารบ้าน ไร่ โคกคัง กระท่อม ที่พักหรือเรือใดๆ ในท่าเทียบเรือโดยรู้ว่ามีบุคคลหนึ่งคนหรือหลายคนอาศัยอยู่ในเวลานั้น

(b) หากอาคารที่ถูกไฟไหม้เป็นอาคารสาธารณะและมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเกิน 6,000 เปโซ

(c) หากอาคารที่ถูกไฟไหม้เป็นอาคารสาธารณะและผู้กระทำมีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายหลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาคดีที่เก็บไว้ในนั้น โดยไม่คำนึงถึงมูลค่าความเสียหาย

(d) หากอาคารที่ถูกไฟไหม้เป็นอาคารสาธารณะและผู้กระทำมีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายหลักฐานที่เก็บไว้ในนั้นเพื่อใช้ในการพิจารณาคดีทางกฎหมายหรือการบริหาร โดยไม่คำนึงถึงมูลค่าของความเสียหาย ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่หากมีการนำหลักฐานที่ถูกทำลายไปใช้กับจำเลยในการดำเนินคดีกับอาชญากรรมใดๆ ให้ต้องรับโทษตามกฎหมายที่มีอยู่จะมีการยกเลิกบทลงโทษเป็นรายบุคคล

(e) หากการลอบวางเพลิงจะต้องกระทำโดยมีเจตนาที่จะหือ โกงประกันภัยความเสียหายจากไฟไหม้ ซึ่งบทบัญญัติเรื่องการลอบวางเพลิงพร้อมเหตุกรรจ์ให้ต้องรับโทษเพิ่มขึ้นในประมวลกฎหมายอาญาลบแก้ไขได้ถูกยกเลิกข้อความโดยการตราพระราชกฤษฎีกาของประธานาธิบดี FERDINAND E. Marcos ซึ่งได้มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ปรากฏในพระราชกฤษฎีกาลบปีที่ 1613⁹ (Presidential Decree No.1613, Amending The law on ARSON)

3.1.2.2) พระราชกฤษฎีกาลบปีที่ 1613¹⁰ (Presidential Decree No.1613, Amending The law on ARSON)

พระราชกฤษฎีกาที่แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการวางเพลิงที่ให้ผู้กระทำต้องได้รับโทษที่หนักขึ้นเนื่องจากการลอบวางเพลิงคือการก่ออาชญากรรมที่ได้รับความเดือดร้อนและเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืน

(e) If the arson shall have been committed with the intention of collecting under an insurance policy against loss or damage by fire.

⁹ Chanrobles, “Presidential Decree No.1613, Amending the law on Arson,” สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2564, จาก <https://www.chanrobles.com/presidentialdecrees/presidentialdecreeno1613.html#.YEXUgmgzaM8>.

¹⁰ *Ibid.*

ต่อบทบัญญัติของกฎหมาย ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญในการตราพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ขึ้นเพื่อป้องกันและขัดขวางอาชญากรรมและป้องกันการทำลายระบบเศรษฐกิจ รักษาเสถียรภาพทางสังคม การเมืองและการปกครองของประเทศ ซึ่งในบทบัญญัติมาตรา 9¹¹ ได้ยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 320 ถึง 326 (B) ของประมวลกฎหมายอาญาฉบับแก้ไข (The Revised Penal Code, Act No.3815) และกฎหมายหรือคำสั่งของผู้บริหารและข้อบังคับบางส่วนที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชกำหนดนี้ โดยในพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 1613 (Presidential Decree No.1613, Amending The law on ARSON) นี้แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการวางเพลิงไว้ในมาตรา 1 ได้ให้ความหมายของการวางเพลิง¹² ว่าหมายถึง การที่ผู้ใดเผาหรือจุดไฟเผาทรัพย์สินของผู้อื่นต้องถูกลงโทษโดยนายกเทศมนตรี (Prision Mayor) ซึ่งมีโทษเช่นเดียวกับการที่บุคคลจุดไฟเผาทรัพย์สินของตนเองที่เป็น การก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น

นอกจากนี้ในบทบัญญัติในมาตรา 2¹³ ยังได้บัญญัติถึงการลอบวางเพลิง การทำลายล้างทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เช่น

¹¹ Presidential Decree NO. 1613, Amending the law on arson, Section 9.

¹² Presidential Decree NO. 1613, Amending the law on arson, Section 1.

¹³ Presidential Decree NO. 1613, Amending the law on arson.

Section 2. Destructive Arson.

The penalty of Reclusion Temporal in its maximum period to Reclusion Perpetua shall be imposed if the property burned is any of the following:

1. Any ammunition factory and other establishment where explosives, inflammable or combustible materials are stored.
2. Any archive, museum, whether public or private, or any edifice devoted to culture, education or social services.
3. Any church or place of worship or other building where people usually assemble.
4. Any train, airplane or any aircraft, vessel or watercraft, or conveyance for transportation of persons or property
5. Any building where evidence is kept for use in any legislative, judicial, administrative or other official proceedings.
6. Any hospital, hotel, dormitory, lodging house, housing tenement, shopping center, public or private market, theater or movie house or any similar place or building.

(1) โรงงานผลิตกระสุนและสถานประกอบการอื่นใดที่เก็บวัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ หรือวัสดุที่ติดไฟได้

(2) พิพิธภัณฑสถานไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน หรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ที่มีไว้เพื่อวัฒนธรรม การศึกษาหรือบริการสังคม

(3) โบสถ์หรือสถานที่สักการะบูชาหรืออาคารอื่น ๆ ที่ผู้คนมักมารวมตัวกัน

(4) รถไฟ เครื่องบิน หรือเรือบรรทุกสินค้าใด ๆ หรือยานพาหนะสำหรับการขนส่งบุคคล หรือทรัพย์สิน

(5) อาคารใด ๆ ที่เก็บหลักฐานไว้เพื่อใช้ในกระบวนการทางกฎหมาย ตุลาการ การบริหาร หรือทางการอื่น ๆ

(6) โรงพยาบาล โรงแรม หอพัก บ้านพัก อาคาร ตึกแถว ศูนย์การค้า ตลาดของรัฐหรือเอกชน โรงละครหรือโรงภาพยนตร์ หรือสถานที่ที่มีอาคารคล้ายกัน

(7) อาคารใด ๆ ไม่ว่าจะใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือไม่ก็ตาม ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีประชากรแออัด ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษคือการกักขังชั่วคราวและโทษสูงสุดคือจำคุกตลอดชีวิต

ทั้งนี้ในบทบัญญัติมาตรา 3 กล่าวถึงการลอบวางเพลิงกรณีอื่น ๆ¹⁴ ซึ่งมีบทกำหนดโทษคือจำคุกชั่วคราวหรือจำคุกตลอดชีวิต ได้แก่

(1) อาคารที่ใช้เป็นสำนักงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานใด ๆ

(2) บ้านหรือที่อยู่อาศัยใด ๆ

7. Any building, whether used as a dwelling or not, situated in a populated or congested area.

¹⁴ Presidential Decree NO. 1613, Amending the law on arson.

Section 3. Other Cases of Arson.

The penalty of Reclusion Temporal to Reclusion Perpetua shall be imposed if the property burned is any of the following:

1. Any building used as offices of the government or any of its agencies;
2. Any inhabited house or dwelling;
3. Any industrial establishment, shipyard, oil well or mine shaft, platform or tunnel;
4. Any plantation, farm, pastureland, growing crop, grain field, orchard, bamboo grove or forest;
5. Any rice mill, sugar mill, cane mill or mill central; and
6. Any railway or bus station, airport, wharf or warehouse.

(3) สถานประกอบการอุตสาหกรรม อุ้มต่อเรือ บ่อน้ำมัน หรือเหมือง แทนจุดเจาะ หรือ อุโมงค์ใดๆ

(4) โรงสีข้าว โรงสีน้ำตาล โรงสีอ้อยหรือโรงสีกลาง และ

(5) สถานีรถไฟหรือสถานีขนส่ง สนามบิน ท่าเทียบเรือหรือคลังสินค้า

ส่วนมาตรา 4¹⁵ เป็นเหตุฉกรรจ์ที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นโดยในบทบัญญัติ มาตรานี้มุ่งลงโทษผู้ที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายที่มีความรุนแรงเป็นพิเศษ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนา วางเพลิงเผาทรัพย์เพื่อประโยชน์อื่นๆ ซึ่งผู้กระทำความผิดได้มีแรงจูงใจมาจากความเกลียดชัง ความ อาฆาตเค้นต่อเจ้าของทรัพย์ที่ถูกเผาไหม้และเป็นการก่ออาชญากรรมโดยองค์กรหรือการรวมกลุ่มกันซึ่ง มีการวางแผนเตรียมการร่วมกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ต้องได้รับโทษสูงสุดคือประหารชีวิต และหากผล การลอบวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษประหารชีวิตตามบทบัญญัติใน มาตรา 5¹⁶

3.1.2.3) พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 1744¹⁷ (Presidential Decree No.1744, Amending Article 320 of the Revised Penal Code Provision on ARSON)

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 1744¹⁸ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องการลอบวางเพลิงมี ผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 1980 ตามความในมาตรา 3¹⁹ ซึ่งพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้กล่าวถึง

¹⁵ Presidential Decree NO. 1613, Amending the law on arson.

Section 4. Special Aggravating Circumstances in Arson.

The penalty in any case of arson shall be imposed in its maximum period;

1. If committed with intent to gain;

2. If committed for the benefit of another;

3. If the offender is motivated by spite or hatred towards the owner or occupant of the property burned;

4. If committed by a syndicate. The offense is committed by a syndicate if its is planned or carried out by a group of three (3) or more persons.

¹⁶ Presidential Decree NO. 1613, Amending the law on arson.

Section 5. Where Death Results from Arson. If by reason of or on the occasion of the arson death results, the penalty of Reclusion Perpetua to death shall be imposed.

¹⁷ Chanrobles. "Presidential Decree No.1744, Amending the law on Arson.", จกท

<https://www.chanrobles.com/presidentialdecrees/presidentialdecreeno1613.html#.YEXUgmgzaM8>, 10 กุมภาพันธ์ 2564.

กรณีที่มีการเผาที่อยู่อาศัย อาคารสาธารณะ ตลาด โรงแรม สถานประกอบการเชิงพาณิชย์อื่นๆ โดยพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 1744 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมการลอบวางเพลิงส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินและปกป้องชีวิตของประชาชน รวมถึงการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 1744 เป็นการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 320 ของประมวลกฎหมายอาญาฉบับแก้ไขของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ดังนี้

มาตรา 1 ของประมวลกฎหมายอาญาฉบับแก้ไขให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้²⁰

"มาตรา 320²¹ การลอบวางเพลิงทำลายล้าง (Destructive Arson) จะถูกลงโทษกักขังชั่วคราวและโทษสูงสุดคือประหารชีวิตถ้าผู้ใดก็ตามมีการเผาดังต่อไปนี้

¹⁸ Presidential Decree No.1744, Amending Article three hundred and twenty of The Revised Penal Code Provision on Arson, จาก https://lawphil.net/statutes/presdecs/pd1980/pd_1744_1980.html , 10 กุมภาพันธ์ 2564.

¹⁹ Presidential Decree No.1744, Amending Article three hundred and twenty of The Revised Penal Code Provision on Arson, Section 3.

²⁰ Presidential Decree No.1744, Amending Article three hundred and twenty of The Revised Penal Code Provision on Arson, Section 1.

²¹ Penal Code of Phillippines.

Article 320 Destructive Arson.

The penalty of reclusion temporal in its maximum period to death shall be imposed upon any person who shall burn:

1. One (1) or more buildings or edifices, consequent to one single act of burning, or as result of simultaneous burnings, or committed on several or different occasions;

2. Any building of public or private ownership, devoted to the use of the public in general, or where people usually gather or congregated for a definite purpose such as but not limited to official governmental function or business, private transaction, commerce, trade, worship, meetings and conferences, or merely incidental to a definite purpose such as but not limited to hotels, motels, transient dwellings, public conveyance or stops or terminals, regardless of whether the offender had knowledge that there are persons in said building or edifice at the time it is set on fire, and regardless also of whether the building is actually inhabited or not.

3. Any train or locomotive, ship or vessel, airship or airplane, devoted to transportation or convenience, or public use, entertainment or leisure.

4. Any building, factory, warehouse installation and any appurtenances thereto, which are devoted to the service of public utilities.

1. อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างหนึ่งแห่งขึ้นไป อันเป็นผลมาจากการเผาเพียงครั้งเดียวหรือเป็นผลมาจากการเผาไหม้พร้อมกัน หรือกระทำหลายครั้งในสถานการณ์ที่ต่างกัน

2. อาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของภาครัฐหรือส่วนบุคคลใด ๆ ที่อุทิศให้กับการใช้งานของสาธารณชนโดยทั่วไป หรือที่ซึ่งผู้คนมักมารวมตัวกันหรือชุมนุมเพื่อจุดประสงค์ที่แน่นอน ไม่ได้จำกัดเฉพาะหน้าที่ราชการ ธุรกิจ ธุรกิจส่วนตัว การพาณิชย์ การค้า กิจกรรมทางศาสนา การประชุม หรือเป็นเพียงความบังเอิญของการรวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน โดยไม่จำกัดสถานที่เฉพาะ โรงแรม ห้องเช่า ที่พักอาศัยชั่วคราว ยานพาหนะสาธารณะหรือจุดแวะพัก หรืออาคารผู้โดยสาร ไม่ว่าจะผู้กระทำความผิดจะรู้หรือไม่ ว่ามีบุคคลอยู่ในอาคารดังกล่าว หรือขณะเวลาที่ถูกจุดไฟและไม่ว่าอาคารนั้นจะมีคนอาศัยอยู่จริงหรือไม่ก็ตาม

3. รถไฟ หรือหัวรถจักร เรือ หรือเครื่องบินใด ๆ ที่ใช้ประโยชน์ในการขนส่งหรืออำนวยความสะดวก หรือการใช้งานเพื่อสาธารณะ เพื่อความบันเทิงหรือการพักผ่อน

4. อาคาร โรงงาน ที่เก็บสินค้า คลังสินค้า และที่เก็บอุปกรณ์ใดๆ ซึ่งมีไว้เพื่อการบริหารสาธารณูปโภค

5. Any building, the burning of which is for the purpose of concealing or destroying evidence of another violation of law, or for the purpose of concealing bankruptcy or defrauding creditors or to collect from insurance.

Irrespective of the application of the above enumerated qualifying circumstances, the penalty of death shall likewise be imposed when the arson is perpetrated or committed by two (2) or more persons or by a group of persons, regardless of whether their purpose is merely to burn or destroy the building or the edifice, or the burning merely constitutes an overt act in the commission or another violation of law.

The penalty of reclusion temporal in its maximum period to death shall also be imposed upon any person who shall burn:

(a) Any arsenal, shipyard, storehouse or military powder or fireworks factory, ordinance storehouse, archives or general museum of the government.

(b) In an inhabited place, any storehouse or factory of inflammable or explosive materials.

If as a consequence of the commission of any of the acts penalized under this Article, death or injury results, or any valuable documents, equipment, machineries, apparatus, or other valuable properties were burned or destroyed, the mandatory penalty of death shall be imposed.

5. อาคารใดๆ ที่มีการเผาไหม้เพื่อวัตถุประสงค์ในการปกปิดหรือทำลายหลักฐานแห่งการละเมิดกฎหมายอื่น หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการปกปิดการล้มละลายหรือนื้อ โกงเจ้าหนี้หรือเพื่อนื้อ โกงการประกัน

ไม่ว่าจะมีการกระทำความผิดตามสถานการณ์ตามที่ระบุไว้ข้างต้นหรือไม่ บทลงโทษประหารชีวิตจะถูกกำหนดเช่นเดียวกันเมื่อการลอบวางเพลิงเกิดขึ้นหรือกระทำโดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือโดยกลุ่มบุคคลไม่ว่าจุดประสงค์เพียงการเผา หรือทำลายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างหรือการเผาไหม้ที่เกินกว่าที่คาดหมายหรือการฝ่าฝืนกฎหมายอื่นๆ

โทษของการกระทำความผิดคือการกักขังชั่วคราวและโทษสูงสุดคือประหารชีวิตกำหนดไว้ใช้กับผู้ใดก็ตามที่จะเผา ดังต่อไปนี้

(a) คลังแสง ตู้ต่อเรือ คลัง หรือ โรงงานผลิตดอกไม้ไฟ สถานที่ประกอบศาสนพิธี หอจดหมายเหตุหรือพิพิธภัณฑ์ทั่วไปของรัฐบาล

(b) ในสถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่ไม่ว่าจะเป็น โกดัง หรือ โรงงานใดๆ ที่ทำด้วยวัสดุที่ติดไฟได้ หรือระเบิดได้หากเป็นผลมาจากการกระทำของการกระทำใดๆ ที่ถูกลงโทษภายใต้มาตรานี้และผลของการกระทำมีผู้เสียชีวิตหรือการบาดเจ็บ หรือเอกสาร อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือหรือทรัพย์สินมีค่าอื่นใดถูกเผาหรือทำลายจะมีโทษถึงประหารชีวิต

มาตรา 2²² กล่าวถึงบทบัญญัติของบทความ 320, 321 และ 322 ของประมวลกฎหมายอาญาลบับแก้ไขซึ่งมีหรืออาจไม่สอดคล้องกันในที่นี้ให้ยกเลิก

3.2 สหพันธรัฐรัสเซีย

ประมวลกฎหมายอาญาสหพันธรัฐรัสเซีย (The Criminal Code of the Russian Federation) ได้ให้ความหมายของคำว่าอาชญากรรมและแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมไว้ในบทที่ 3 เรื่องแนวคิดของอาชญากรรมและประเภทของอาชญากรรม มาตรา 14²³ ว่าอาชญากรรม หมายถึงการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคมซึ่งเป็นการกระทำที่มีความผิดตามกฎหมาย ต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายและเป็นการกระทำที่ต้องได้รับโทษ และประมวลกฎหมายอาญาสหพันธรัฐรัสเซียมีแนวคิดว่าการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายต่อสังคม เป็นการคุกคามผู้อื่นคือการก่ออาชญากรรมที่ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

²² Presidential Decree No.1744, Amending Article three hundred and twenty of The Revised Penal Code Provision on Arson, Section 2.

²³ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 14.

แต่หากการกระทำหรือการไม่กระทำการใดแม้จะมีบทบัญญัติในกฎหมายให้กระทำการหรือไม่กระทำการไว้ก็ตาม หากการกระทำนั้นไม่ก่อให้เกิดอันตรายทางสังคม ไม่ก่อให้เกิดอันตรายใดๆ ไม่เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือรัฐก็ไม่ถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรม ซึ่งพิจารณาได้ว่ากฎหมายอาญาสหพันธรัฐรัสเซียมุ่งคุ้มครองผลประโยชน์ของสาธารณะ และคำนึงถึงการก่ออันตรายต่อบุคคล สังคมและรัฐเป็นแนวคิดในการกำหนดบทบัญญัติกฎหมาย

เรื่องแนวคิดของอาชญากรรมและประเภทของอาชญากรรมปรากฏในบทที่ 3 มาตรา 15 กล่าวถึงประเภทของอาชญากรรมไว้ ดังนี้²⁴

1. อาชญากรรมขึ้นอยู่กับลักษณะและระดับของอันตรายทางสังคม การกระทำที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ แบ่งออกเป็นอาชญากรรมเล็กน้อย อาชญากรรมทั่วไป อาชญากรรมร้ายแรงและอาชญากรรมร้ายแรงที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ
2. การกระทำโดยเจตนาและประมาท สำหรับการกระทำซึ่งมีบทลงโทษสูงสุดที่กำหนดโดยประมวลกฎหมายนี้ไม่เกินสองปีในการลิดรอนเสรีภาพจะต้องได้รับการยอมรับว่าเป็นอาชญากรรมที่เล็กน้อย
3. มีคุณสมบัติเป็นอาชญากรรมที่มีความเสียหายปานกลางจะต้องเป็นการกระทำความผิดโดยเจตนา จะได้รับโทษสูงสุดที่กำหนดโดยประมวลกฎหมายปัจจุบันไม่เกินห้าปีของการลิดรอนเสรีภาพและการก่ออาชญากรรมที่ถือว่าประมาทต้องได้รับโทษสูงสุดที่ประมวลกฎหมายกำหนดไว้เกินกว่าสองปีแห่งการลิดรอนเสรีภาพ
4. การกระทำโดยเจตนาสำหรับการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ไม่เกินสิบปีเป็นการลิดรอนเสรีภาพให้ถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรง
5. การกระทำโดยเจตนาซึ่งประมวลกฎหมายนี้กำหนดโทษในรูปแบบของการลิดรอนเสรีภาพเป็นเวลาเกินสิบปีหรือการลงโทษที่รุนแรงกว่านั้นจะถือว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

3.2.1 บททั่วไป

ประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซีย²⁵ ประกาศใช้โดยสภาสหพันธ์เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2539 กฎหมายของรัฐบาลกลางหมายเลข 64-FZ เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2539 ว่าด้วยเรื่องการ

²⁴ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 15.

²⁵ The Criminal Code of The Russian Federation.

บังคับใช้กฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซียตามบทบัญญัติในมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซีย (The Criminal Code of the Russian Federation) เรื่องความรับผิดชอบทางอาญาซึ่งเป็นประมวลกฎหมายนี้บัญญัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซียและหลักบรรทัดฐานของกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นการยอมรับกันโดยทั่วไป²⁶ ซึ่งภารกิจของประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซียมี 2 ประการ คือ²⁷

1) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์และพลเมือง ทรัพย์สิน ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยสาธารณะ สิ่งแวดล้อม และระบบรัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐรัสเซียในการต่อต้านการบุกรุก การดูแลรักษาสันติภาพและความมั่นคงของมนุษยชาติและการป้องกันอาชญากรรมและ

2) การกำหนดพื้นฐานและหลักการของความรับผิดชอบทางอาญากำหนดว่าการกระทำใดได้รับการยอมรับว่าเป็นความผิดที่เป็นอันตรายต่อบุคคลสังคมหรือรัฐและกำหนดประเภทของการลงโทษและมาตรการลงโทษอื่น ๆ สำหรับการกระทำความผิด

ทั้งนี้ หลักกฎหมายของประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซีย²⁸ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดทางอาญา การกระทำใดต้องรับโทษการลงโทษและผลทางกฎหมายอื่นๆ จะถูกกำหนดโดยประมวลกฎหมายปัจจุบันเพียงอย่างเดียว และไม่อนุญาตให้ใช้กฎหมายอาญาโดยการเทียบเคียงและในมาตรา 5 บัญญัติถึงหลักแห่งความรับผิดชอบ²⁹ ว่าบุคคลจะต้องรับผิดชอบทางอาญาเฉพาะการกระทำหรือไม่กระทำการใดที่เป็นอันตรายต่อสังคมหรือการเพิกเฉย และผลที่เป็นอันตรายต่อสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้นด้วย และบุคคลใดจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อไม่ต้องรับผิดชอบไม่ได้

ส่วนในมาตรา 8³⁰ กำหนดเหตุแห่งความรับผิดชอบทางอาญาว่าต้องเป็นการกระทำที่มีองค์ประกอบของอาชญากรรมทั้งหมดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้จะเป็นเหตุแห่งความรับผิดชอบทางอาญาซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา 24 บุคคลต้องรับโทษเมื่อบุคคลนั้นที่ได้กระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาทจะถือว่ามีความผิดในอาชญากรรม³¹ และการกระทำที่กระทำโดยประมาทจะได้รับการยอมรับว่าเป็นอาชญากรรมเฉพาะในกรณีที่มีการบัญญัติไว้เป็นพิเศษโดยเฉพาะของประมวล

²⁶ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 1.

²⁷ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 2.

²⁸ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 3.

²⁹ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 5.

³⁰ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 8.

³¹ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 24.

กฎหมายนี้ นอกจากนั้นบทบัญญัติเรื่องการลงโทษในประมวลกฎหมายสหพันธรัฐรัสเซียอยู่ในบทที่ 9 เรื่องแนวคิดและจุดประสงค์ของการลงโทษและประเภทการลงโทษ ตามบทบัญญัติในมาตรา 43³² แนวคิดและวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อเป็นไปตามมาตรการบังคับการลงโทษของรัฐตามคำพิพากษาที่ผู้กระทำความผิดถูกตัดสินว่ามีความผิดในการก่ออาชญากรรม ประกอบด้วย การจำกัดสิทธิ เสรีภาพของบุคคล ซึ่งการลงโทษจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการรักษาความยุติธรรมในสังคมตามมาตรา 6³³ แห่งประมวลกฎหมายอาญาสหพันธรัฐรัสเซียกำหนดหลักแห่งความยุติธรรมไว้ว่าการลงโทษและมาตรการทางกฎหมายอื่นๆ ที่ใช้บังคับกับบุคคลที่กระทำความผิดจะต้องมีความยุติธรรม กล่าวคือต้องสอดคล้องกับลักษณะและระดับของอันตรายทางสังคมของการกระทำความผิด สถานการณ์ของการกระทำความผิดและลักษณะของบุคคลที่มีความผิด และไม่มีใครต้องรับผิดในความผิดเดิมซ้ำสองครั้งและเพื่อปฏิรูปผู้ต้องโทษและป้องกันการก่ออาชญากรรมต่อไป ซึ่งหลักในการลงโทษถูกบัญญัติไว้ในบทที่ 10 เรื่องการลงโทษในมาตรา 60³⁴ หลักการทั่วไปในการลงโทษของการกระทำความผิดทางอาญาของสหพันธรัฐรัสเซียมีดังนี้

1. ศาลจะกำหนดบทลงโทษเฉพาะกับบุคคลที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในการก่ออาชญากรรมภายในขอบเขตที่กำหนด โดยมาตราที่เกี่ยวข้องเฉพาะของประมวลกฎหมายนี้และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติทั่วไป การลงโทษผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดหลายกรรมให้ลงโทษบทหนัก

2. การลงโทษที่หนักขึ้นกว่าบทกำหนดโทษที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษของประมวลกฎหมายนี้ที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กระทำ อาจนำมาพิจารณาประกอบตามมาตรา 69 และ 70 ของประมวลกฎหมายนี้ เหตุผลในการกำหนดบทลงโทษที่เบาว่าที่กำหนดโดยมาตราที่เกี่ยวข้องของส่วนพิเศษของประมวลกฎหมายนี้สำหรับอาชญากรรมที่กระทำผิดจะถูกกำหนดโดยมาตรา 64 ของประมวลกฎหมายนี้

3. ในการกำหนดบทลงโทษศาลจะต้องคำนึงถึงลักษณะและระดับของอันตรายทางสังคมของอาชญากรรมและบุคลิกภาพของผู้ต้องโทษ รวมถึงสถานการณ์ที่บรรเทาหรือทำให้รุนแรงขึ้นและอิทธิพลของโทษที่กำหนดไว้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพของ ผู้ต้องโทษและสภาพชีวิตของครอบครัวของเขา

กฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซียมีการกำหนดถึงเหตุแห่งการลดโทษบัญญัติไว้ในมาตรา 61 กำหนดไว้ 3 กรณีคือ³⁵

³² The Criminal Code of The Russian Federation, Article 43.

³³ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 6.

³⁴ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 60.

³⁵ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 61.

1) สถานการณ์ต่อไปนี้จะถือว่าเป็นเหตุแห่งการลดโทษ เช่น หากการก่ออาชญากรรมเล็กน้อยอันเป็นผลมาจากเรื่องอายุของผู้กระทำความผิด การตั้งครรภ์ บิดามารดาที่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่เป็นทารก การก่ออาชญากรรมเป็นผลมาจากการประสบภัยส่วนตัวหรือจากความสงสาร การก่ออาชญากรรมอันเป็นผลมาจากการถูกขู่เข็ญ บีบบังคับทางร่างกายหรือจิตใจหรือด้วยเหตุผลต่าง ๆ การก่ออาชญากรรมโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการป้องกันที่จำเป็น การควบคุมตัวบุคคลที่กระทำความผิดความจำเป็นอย่างยิ่งความเสียหายที่สมเหตุสมผลหรือการดำเนินการตามคำสั่งหรือคำสั่งความผิดกฎหมายหรือความผิดศีลธรรมของพฤติกรรมของเหยื่อซึ่งเป็นข้ออ้างในการก่ออาชญากรรม อาชญากรรมยอมชดเชยผู้สมรู้ร่วมคิดคนอื่น ๆ การให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์หรืออื่น ๆ แก่เหยื่อ หลังจากการก่ออาชญากรรม การชดเชยโดยสมัครใจสำหรับการสูญเสียอวัยวะและการบาดเจ็บทางจิตใจอันเนื่องมาจากอาชญากรรมและการดำเนินการอื่น ๆ ที่มีผลต่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ

2) ในการกำหนดบทลงโทษศาลยุติธรรมอาจพิจารณาถึงเหตุผลโทษอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในกรณีแรกก็ได้

3) หากมีการบัญญัติบทลงโทษไว้ในบทบัญญัติอื่นเป็นการเฉพาะสำหรับความผิดนั้นแล้วไม่เป็นเหตุให้ลดโทษอีก

3.2.2 การกระทำความผิดที่ถือเป็นการก่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สิน

สหพันธรัฐรัสเซียมีบัญญัติไว้ในบทที่ 21 มาตรา 158 ถึงมาตรา 168 ได้แก่ การโจรกรรม การฉ้อโกง การขโมยออกทรัพย์ การปล้น การโจรกรรมด้วยความรุนแรง การกรรโชกทรัพย์ การขโมยวัตถุที่มีค่าพิเศษ การทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินโดยเจตนาและการทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินโดยประมาท ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาสหพันธรัฐรัสเซียไม่ได้บัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้ในบทบัญญัติที่ 21 เรื่องการก่ออาชญากรรมต่อทรัพย์สินแต่ไปบัญญัติเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้ในบทที่ 24 เรื่องอาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะในมาตรา 205³⁶ และในบทบัญญัติบทที่ 27 เรื่องอาชญากรรมต่อความปลอดภัยในการจราจรและการใช้งาน

³⁶ The Criminal Code of The Russian Federation.

Article 205.

1. Terrorism, that is, the perpetration of an explosion, arson, or any other action endangering the lives of people, causing sizable property damage, or entailing other socially dangerous consequences, if these actions have been committed for the purpose of violating public security, frightening the population, or exerting influence on

ยานพาหนะขนส่งในมาตรา 281³⁷ รวมถึงบทที่ 24 เรื่องอาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะในมาตรา 212³⁸ ด้วย ซึ่งจากการศึกษาถึงการบัญญัติกฎหมายของสหพันธรัฐรัสเซียพบว่า การบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ไม่มีบทบัญญัติเฉพาะในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นการทั่วไป แต่เป็นการบัญญัติตามความร้ายแรงของความเสียหายและภัยอันตรายที่เกิดขึ้นต่อความมั่นคงของสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งเป็นการบัญญัติถึงความรับผิดชอบในการวางเพลิงที่มีผลกระทบต่อทั้งเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่แตกต่างจากบทบัญญัติของประเทศอื่น ๆ ที่มีการบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้เป็นการเฉพาะรายละเอียดดังนี้

1) การวางเพลิงเผาทรัพย์ตามบทบัญญัติในบทที่ 24 อาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะในมาตรา 205³⁹ ซึ่งในบทบัญญัตินี้บัญญัติถึงการก่อการร้ายซึ่งหมายความรวมถึงการระเบิด การลอบ

decision-making by governmental bodies, and also the threat of committing said actions for the same ends, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of five to ten years.

³⁷ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 281.

³⁸ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 212.

³⁹ The Criminal Code of The Russian Federation.

Article 205.

1. Terrorism, that is, the perpetration of an explosion, arson, or any other action endangering the lives of people, causing sizable property damage, or entailing other socially dangerous consequences, if these actions have been committed for the purpose of violating public security, frightening the population, or exerting influence on decision-making by governmental bodies, and also the threat of committing said actions for the same ends, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of five to ten years.

2. The same deeds committed:

a) by a group of persons in a preliminary conspiracy;

b) repeatedly;

c) with the use of firearms

shall be punishable by deprivation of liberty for a term of eight to fifteen years.

3. Deeds stipulated in the first or second part of this Article, if they have been committed by an organized group or have involved by negligence the death of a person, or any other grave consequences, and also are associated with infringement on objects of the use of atomic energy or with the use of nuclear materials, radioactive substances or sources of radioactive radiation, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of 10 to 20 years.

วางเพลิงหรือการกระทำอื่นใดที่เป็นการทำลายชีวิตของผู้คน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินจำนวนมากหรือก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสังคมอื่นๆ หากการกระทำเหล่านี้เกิดขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการละเมิดความมั่นคงสาธารณะ สร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชนหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐและการชู่ว่าจะกระทำการดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันจะได้รับโทษโดยการจำกัดเสรีภาพเป็นระยะเวลาห้าถึงสิบปี

2) การกระทำเดียวกันหากกระทำโดยกลุ่มบุคคลสมรู้ร่วมคิดกัน โดยการใช้อาวุธปืนจะมีโทษถึงขั้นลิดรอนเสรีภาพมีกำหนดแปดถึงสิบห้าปี

3) การกระทำที่ระบุไว้ในส่วนแรกหรือส่วนที่สองของมาตรา 205 นี้หากได้กระทำโดยกลุ่มองค์กรหรือมีส่วนเกี่ยวข้องโดยประมาทเลินเล่อต่อการตายของบุคคลหรือผลร้ายแรงอื่นใดและยังเกี่ยวข้องกับการละเมิดของวัตถุ การใช้พลังงานปรมาณู หรือด้วยการใช้วัสดุนิวเคลียร์ สารกัมมันตภาพรังสีหรือแหล่งที่มาของรังสีกัมมันตภาพรังสี โทษคือการลิดรอนเสรีภาพเป็นระยะเวลาสิบถึงยี่สิบปี ทั้งนี้บุคคลที่มีส่วนร่วมในการเตรียมการก่อการร้ายไม่ต้องรับผิดทางอาญา หากเขาอำนวยความสะดวกในการป้องกันการก่อการร้ายโดยการแจ้งเตือนหน่วยงานของรัฐอย่างทันที่หรือด้วยวิธีการอื่นใดก็ตาม

3.2.3 การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในบทที่ 29 อาชญากรรมต่อระบบรัฐธรรมนูญพื้นฐานและความปลอดภัยของรัฐ

การวางเพลิงเผาทรัพย์สินของสหพันธรัฐรัสเซียที่เป็นการก่ออาชญากรรมต่อระบบรัฐธรรมนูญพื้นฐานและความปลอดภัยของรัฐปรากฏในมาตรา 281⁴⁰ เรื่องการก่อวินาศกรรมซึ่งมาตรานี้ได้ให้ความหมายว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับการระเบิด การลอบวางเพลิงหรือการกระทำอื่นใดที่มุ่งทำลายหรือสร้างความเสียหายให้กับองค์กร โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารหรือสิ่ง

⁴⁰ The Criminal Code of The Russian Federation.

Article 281, Sabotage

1. Perpetration of an explosion, arson, or of any other action aimed at the destruction or damage of enterprises, structures, communications and communication facilities, or vital supply facilities for the population, with the aim of subverting the economic security or the defence capacity of the Russian Federation, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of ten to 15 years.

2. The same deeds, committed by an organized group, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of 12 to 20 years.

อำนวยความสะดวกที่สำคัญสำหรับประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือขีดความสามารถในการป้องกันของสหพันธรัฐรัสเซียจะได้รับโทษโดยการลิดรอนเสรีภาพเป็นระยะเวลาสิบถึง 15 ปี สำหรับเหตุเพิ่มโทษของการกระทำความผิดฐานนี้คือการกระทำเดียวกันซึ่งกระทำโดยกลุ่มจัดตั้งจะมีโทษถึงการลิดรอนเสรีภาพเป็นระยะเวลาสิบสองปีถึงยี่สิบปี

3.2.4 การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในบทที่ 24 อาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะ

สหพันธรัฐรัสเซียการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะไว้ในมาตรา 212⁴¹ บัญญัติถึงการก่อจลาจลคือการที่คนจำนวนมากร่วมกันโดยใช้ความรุนแรงในการก่อวิน การลอบวางเพลิง การทำลายทรัพย์สิน การใช้อาวุธปืน วัตถุระเบิดหรืออุปกรณ์ระเบิดและการต่อสู้ด้วยอาวุธต่อเจ้าหน้าที่รัฐเป็นการกระทำเพื่อเรียกร้องให้ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายจะได้รับโทษโดยการลิดรอนเสรีภาพเป็นระยะเวลาสี่ปีถึงสิบปี หากผู้ใดเข้าร่วมในการจลาจลจะได้รับโทษโดยการลิดรอนเสรีภาพเป็นระยะเวลาสามถึงแปดปี

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สหพันธรัฐรัสเซียมีการบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่แตกต่างจากกฎหมายประเทศอื่น กล่าวคือเป็นการบัญญัติฐานความผิดที่พิจารณาถึงการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม เป็นการก่ออาชญากรรมที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสังคม เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือรัฐโดยมุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะซึ่งพิจารณาได้จากการบัญญัติกฎหมายเฉพาะเจาะจงถึงการกระทำความผิดที่เป็นการก่อความเสียหายที่ร้ายแรง โดยแบ่งตามประเภทของอาชญากรรมที่มี

⁴¹ The Criminal Code of The Russian Federation.

Article 212. Mass Riots

1. Organization of mass riots attended by violence, pogroms, arson, the destruction of property, the use of firearms, explosives, or explosive devices, and also armed resistance to government representatives, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of four to ten years.

2. Participation in mass riots, as provided for by the first part of this Article, shall be punishable by deprivation of liberty for a term of three to eight years.

3. Calls to active insubordination of the lawful requirements of the representatives of the authorities, and to mass riots, and likewise calls for violence against persons, shall be punishable by restraint of liberty for a term of up to two years, or by arrest for a term of two to four months, or by deprivation of liberty for a term of up to three years.

ความร้ายแรงแตกต่างกันไป เช่น อาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน อาชญากรรมต่อระบบเศรษฐกิจ อาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะ เป็นต้น

3.3 สาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) หรือเกาหลีใต้มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ประมุขของประเทศคือประธานาธิบดีซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ระบบกฎหมายของประเทศเกาหลีใต้เริ่มมีรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีและมีการประกาศให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นรัฐเอกราช ตั้งแต่มีการสถาปนาสาธารณรัฐเกาหลีขึ้นจนถึงปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติม และถูกยกกร่างขึ้นใหม่หลายครั้งด้วยกัน ซึ่งครั้งล่าสุดที่มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่คือปี พ.ศ. 2530 ในระยะเริ่มแรกของยุคสาธารณรัฐที่หก (Sixth Republic) รัฐบัญญัติจัดตั้งศาลแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2492

3.3.1 บททั่วไป

ประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐเกาหลี (Korean Criminal Act)⁴² บัญญัติเรื่องการบังคับใช้กฎหมายอาญาไว้ในมาตรา 1⁴³ เรื่องความผิดทางอาญาและการลงโทษมีหลักดังนี้

(1) ความผิดทางอาญาและความสามารถในการลงโทษของการกระทำจะถูกกำหนดโดยกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในขณะที่มีการกระทำนั้น

(2) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายหลังจากการกระทำความผิด ไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายใหม่อีกต่อไปและให้ใช้เฉพาะในส่วนที่เป็นคุณ และ

(3) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายหลังจากลงโทษผู้กระทำความผิดแล้วให้ถือเป็นที่สุดและการกระทำความผิดกล่าวไม่ถือเป็นความผิดอีกต่อไป ทั้งรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้มีการออกกฎหมายที่มีย้อนหลังเป็นโทษและบทบัญญัติที่ขัดต่อกระบวนการอันควรแห่งกฎหมาย (due process)

กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐเกาหลีส่วนใหญ่แล้วได้รับการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาที่ได้ประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2496 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย นอกจากประมวลกฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐเกาหลีแล้ว การกระทำที่มีลักษณะเป็นความผิดอาญานั้นอาจเป็นความผิด

⁴² Sherlock UNODC, “Korean Criminal Act,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564 จาก https://sherloc.unodc.org/cld/document/kor/1953/korean_criminal_act.html.

⁴³ Korean Criminal Act, Article 1.

ตามรัฐธรรมนูญซึ่งตราขึ้นเป็นพิเศษนอกเหนือจากที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาก็ได้ หรืออาจเป็นรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงโทษทางอาญาที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาก็ได้ และในกรณีที่บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญเช่นว่านั้น โดยหลักแล้วการใช้กฎหมายดังกล่าวให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญพิเศษ

ส่วนการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขตามบทบัญญัติในมาตรา 51⁴⁴ โดยให้พิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้ 1) อายุ ลักษณะและความประพฤติ สติปัญญาและสภาพแวดล้อมของผู้กระทำความผิด 2) ความสัมพันธ์ของผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ 3) แรงจูงใจในการก่ออาชญากรรมวิธีการและผลลัพธ์ และ 4) สถานการณ์หลังการก่ออาชญากรรมซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้กระทำความผิด เพื่อใช้ในการพิจารณาก่อนจะลงโทษผู้กระทำความผิดให้มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิด

3.3.2 การวางเพลิงเผาทรัพย์

สาธารณรัฐเกาหลีบัญญัติความผิดฐานการวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอยู่ในหมวดที่ 13 เรื่องอาชญากรรมวางเพลิงและอัคคีภัยที่เกิดจากความประมาทในมาตรา 164 ถึงมาตรา 176 ได้แก่ การวางเพลิงสถานที่ที่คนอยู่อาศัย การวางเพลิงโครงสร้างสาธารณะการวางเพลิงโครงสร้างอื่นๆ ที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ การวางเพลิงเผาสินค้าทั่วไปที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา 164⁴⁵ คือบทบัญญัติเรื่องการวางเพลิงสถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่ หากผู้ใดจุดไฟและเผาอาคารใด ๆ ที่บุคคลใดใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรืออาคาร ทางรถไฟ ถนน รถยนต์ รถยนต์ไฟฟ้า เรือ เครื่องบิน หรือทุ่นระเบิด ที่มีบุคคลใด ๆ อาศัยอยู่ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกกระยะเวลาสามปีขึ้นไป และหากบุคคลใดกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 164

⁴⁴ Korean Criminal Act, Article 51.

⁴⁵ Korean Criminal Act.

Article 164. Setting Fire to Present Living Building, etc.

(1) Any person who sets fire to and burns any building which any person uses as a residence, or any building train, street car, automobile, ship, aircraft or mine serving in which any person exists, shall be punished by imprisonment for life or definite term of three or more years.

(2) If a person commits the crime as referred to in paragraph (1) to injure another person, he shall be punished by imprisonment for life or definite term of five or more years. If it results in death, he shall be punished by death, imprisonment for life or for seven or more years.

วรรคหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำร้ายร่างกายผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุก ระยะเวลาห้าปีขึ้นไป ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีขึ้นไป

3.3.3 การวางเพลิงเผาทรัพย์สินชนิดพิเศษที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ

สาธารณรัฐเกาหลีมีกรบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะซึ่งเป็นบทบัญญัติพิเศษเฉพาะไว้ในบทบัญญัติมาตรา 165 กล่าวถึง การจุดไฟเผาโครงสร้างสาธารณะ⁴⁶ เป็นบทกำหนดโทษผู้ที่วางเพลิงและเผาโครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า เรือ เครื่องบิน หรือเหมืองซึ่งใช้เพื่อธุรกิจของรัฐหรือเพื่อสาธารณะประโยชน์ ต้องรับ โทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกไม่น้อยกว่าสามปี และในมาตรา 166 กล่าวถึงการจุดไฟเผาโครงสร้าง อื่นๆ⁴⁷ ที่มีลักษณะดังนี้

(1) บุคคลที่ทำการจุดไฟและเผาโครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เรือ เครื่องบิน หรือ เหมือง นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในสองข้อก่อนหน้านี้นี้ จะต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสองปี

(2) ผู้จุดไฟเผาวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ซึ่งตนเป็นเจ้าของและก่อให้เกิด อันตรายต่อสาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินสิบล้านวอน

⁴⁶ Korean Criminal Act.

Article 165 (Setting Fire to Public Structures, etc.)

A person who sets fire to and burns a structure, train, electric car, automobile, ship, aircraft or mine which is used for official business or the public interest, shall be punished by imprisonment for life or not less than three years.

⁴⁷ Korean Criminal Act.

Article 166. Setting Fire to Other Structures, etc.

(1) A person who sets fire to and burns a structure, train, electric car, automobile, vessel, aircraft or mine other than those mentioned in the preceding two Articles, shall be punished by imprisonment for not less than two years.

(2) A person who sets fire to and burns one of the objects mentioned in paragraph (1) which he owns and thereby causes public danger, shall be punished by imprisonment for not more than seven years or by a fine not exceeding ten million won.

คดีตัวอย่างเช่นกรณีการเผาประตูประวัติศาสตร์ศตวรรษที่ 14 Sungnyemun หรือ Gate of Exalted Ceremony หรืออีกชื่อคือ Namdaemun⁴⁸ ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ซึ่งถือเป็นสมบัติประจำชาติที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ตั้งอยู่ในกรุงโซลเมืองหลวงของเกาหลีใต้ เหตุจากการลอบวางเพลิงทำให้โครงสร้างไม้พังทลายลงเหลือเพียงฐานหินเท่านั้น ถือเป็น การวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมเกาหลีใต้ที่สร้างความสูญเสียยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ มูลค่าในการซ่อมแซมประตูมีมูลค่าถึง 21 ล้านดอลลาร์

กรณีการวางเพลิงเผารถไฟใต้ดินที่เมืองแทกู สถานี Jungangno ของ Daegu Metropolitan ประเทศเกาหลีใต้⁴⁹ ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 เป็นการวางเพลิงจุดไฟเผารถไฟที่สร้างความเสียหายอย่างรุนแรง รถไฟเหลือเพียงเศษซากรถที่ไหม้เกรียม เหลือถูกไฟเผาจนเหลือแต่กระดูก ผลของการลอบวางเพลิงมีผู้เสียชีวิตจำนวน 192 คน และบาดเจ็บจำนวน 151 คน ซึ่งกลายเป็นโศกนาฏกรรมที่ถือเป็นความอัปยศของชาติที่ส่งผลให้รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องพิจารณาถึงการปรับปรุงกฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัย และปรับปรุงมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของรถไฟใต้ดินยิ่งขึ้น ซึ่งโทษของผู้วางเพลิงคือโทษประหารชีวิต แต่เนื่องจากผู้กระทำความผิดสำนึกผิดจึงลดโทษเหลือเพียงจำคุกตลอดชีวิต

และบทบัญญัติในมาตรา 167 ได้ให้ความสำคัญถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจ ถือเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการจุดไฟเผาสินค้าทั่วไป⁵⁰ ที่ผลของการกระทำก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ โดยกำหนดรายละเอียดของการกระทำความผิดไว้ 2 กรณี ดังนี้

⁴⁸ BBCNews, "Fire ravages South Korea landmark," สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7238210.stm>.

⁴⁹ BBCNews, "Anger mounts over Korean fire," สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/2782981.stm>.

⁵⁰ Korean Criminal Act.

Article 167. Setting Fire to General Goods

(1) A person who sets fire to and burns an object other than those objects mentioned in the preceding three Articles and thereby causes public danger, shall be punished by imprisonment for not less than one year nor more than ten years.

(2) If any object mentioned in paragraph is the offender's own property, he shall be punished by imprisonment for not more than three years or by a fine not exceeding seven million won.

(1) ผู้ที่จุดไฟเผาวัตถุอื่น นอกเหนือจากการจุดไฟเผาอาคารที่มีคนอาศัยอยู่ การจุดไฟเผาโครงสร้างสาธารณะ หรือการจุดไฟเผาโครงสร้างอื่น ๆ และเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือมากกว่าสิบปี

(2) หากเป็นทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินเจ็ดล้านบาท

สำหรับความผิดฐานพยายามวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในมาตรา 164 (1) การจุดไฟเผาสถานที่มีคนอาศัยอยู่ตามมาตรา 165 การเผาโครงสร้างสาธารณะ เช่น รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เหมือง หรือทุ่นระเบิดที่ใช้สำหรับธุรกิจในเชิงพาณิชย์หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ และการจุดไฟเผาโครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เรือ เครื่องบิน หรือเหมือง ตามมาตรา 166 (1) จะต้องถูกลงโทษฐานพยายามกระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรา 25⁵¹

3.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นการก่ออาชญากรรมประเภทหนึ่งซึ่งถือเป็นการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรง เช่น การเผาบ้านเรือน อาคารเพื่อการพาณิชย์และทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์สินให้ทันต่อสภาวะการณ์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามสมัย โดยมีการแก้ไของค์ประกอบของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละมลรัฐแตกต่างกันไปตามความเสียหาย ความเสี่ยง และคำนึงถึงลักษณะความร้ายแรงของการกระทำซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

3.4.1 บททั่วไป

ระบบกฎหมายของอเมริกาเป็นระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) ซึ่งมีรากฐานและแนวคิดมาจากประเทศอังกฤษ เน้นความยุติธรรมเฉพาะคดีมากกว่าที่จะสร้างกฎเกณฑ์สำหรับใช้ในอนาคต คำพิพากษาของศาลในคดีหนึ่งจะเป็นบรรทัดฐานมัดศาลในคดีต่อไปในอนาคต โดยนำเอาหลักเกณฑ์ที่เกิดขึ้นในคดีก่อนที่เคยเกิดขึ้นแล้วมาใช้ และเน้นให้ความสำคัญในเรื่องวิธีพิจารณามากกว่าเนื้อหาในทางสารบัญญัติ เพราะเชื่อว่าความยุติธรรมส่วนใหญ่อยู่ที่ระบบวิธีการพิจารณาพิพากษาคดี จึงทำให้เกิดระบบคณะลูกขุนหรือจюри (Jury) ซึ่งเป็นราษฎรด้วยกัน นอกจากนั้นยังมีการใช้ระบบหมายเข้ามาให้ความสะดวกแก่การดำเนินคดี กฎหมายอาญาในระบบกฎหมายของ

⁵¹ Korean Criminal Act, Article 25.

สหรัฐอเมริกาที่มีทั้งส่วนที่เป็นกฎหมาย Common Law และส่วนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้แก่ด้วยบทกฎหมายของรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกา และกฎหมายของมลรัฐต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่ากฎหมายอาญาสารบัญญัติส่วนใหญ่ที่ใช้อยู่ในมลรัฐต่างๆ เกิดจากหลักคอมมอนลอว์แต่ก็มีแนวโน้มว่าเริ่มนิยมใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรมากขึ้น โดยคำนึงถึงหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ไม่ขัดต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ต้องกำหนดความผิดและโทษไว้แน่นอนไม่เคลือบคลุม (void-for-vagueness) และไม่มีผลบังคับย้อนหลัง (Expost factor Law)

กฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทยคือ กฎหมายอาญาภาคสารบัญญัติ (Substantive Criminal Law) เป็นกฎหมายซึ่งครอบคลุมบทบัญญัติว่าการกระทำใดเป็นการกระทำความผิดและมีบทลงโทษสถานใดและกฎหมายอาญาภาควิธีบัญญัติ (Procedural Criminal Law) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความผิด การจัดระเบียบบริหารงานยุติธรรมทางอาญา การอภัยโทษ การลดโทษ เป็นต้น

ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายอาญาประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Code) บัญญัติเรื่องอาชญากรรมและกระบวนการทางอาญาไว้ในหมวด 18 ส่วนที่ 1 เรื่องอาชญากรรม มาตรา 16 ได้กำหนดความหมายของคำว่าอาชญากรรมที่มีความรุนแรง⁵²ว่าหมายถึง การกระทำความผิดที่ครบองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นการพยายาม การข่มขู่ว่าจะใช้กำลังต่อบุคคลหรือต่อทรัพย์สินของผู้อื่น⁵³ หรือการกระทำความผิดใดที่เป็นความผิดทางอาญาและผลของการกระทำเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้นซึ่งเป็นการก่อกวนตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นในการกระทำความผิด⁵⁴ และการควบคุมอาชญากรรมที่รุนแรงและการบังคับใช้กฎหมายถูกบัญญัติไว้ในหมวดที่ 34 บทที่ 121 ส่วนย่อยที่ 2 การป้องกันอาชญากรรม

3.4.2 การวางเพลิงเผาทรัพย์

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติความผิดฐานวางเพลิงไว้ในบทที่ 5 มาตรา 81⁵⁵ ความว่าใครก็ตามที่อยู่ในเขตอำนาจศาลของสหรัฐอเมริกาโดยมีเจตนาและมุ่งร้ายจะจุดไฟหรือเผาอาคาร

⁵² U.S.Code, Article 16.

⁵³ U.S.Code, Article 16(1).

⁵⁴ U.S.Code, Article 16(2).

⁵⁵ U.S.Code.

Article 81.

Whoever, within the special maritime and territorial jurisdiction of the United States, willfully and maliciously sets fire to or burns any building, structure or vessel, any machinery or building materials or supplies,

โครงสร้าง เรือ เครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง เสาบึงใดๆ ร้านค้าทางทหารหรือทางเรืออาวุธสงคราม หรือ อุปกรณ์ช่วยเหลือด้านโครงสร้างใดๆ หรือเครื่องใช้ในการเดินเรือหรือขนส่งรวมถึงความพยายามหรือ การสมรู้ร่วมคิดที่จะกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบห้าปีพร้อมค่าปรับค่าที่สูงขึ้น ตามประเภทของทรัพย์สินหรือค่าซ่อมแซมหรือเปลี่ยนทรัพย์สินใดๆ ที่เสียหายหรือถูกทำลาย หรือทั้งปรับ และจำคุก แต่ถ้าอาคารนั้นเป็นที่อยู่อาศัย⁵⁶ หรือผลของการลอบวางเพลิงนั้นส่งผลให้ชีวิตของบุคคลใด ตกอยู่ในอันตรายผู้กระทำความผิดนั้นจะถูกลงโทษคือการปรับหรือการจำคุกเป็นเวลาหลายปีหรือ ตลอดชีวิตหรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนบทบัญญัติในมาตรา 844 (i)⁵⁷ กล่าวถึงการกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดเจตนาสร้างความเสียหายหรือทำลาย หรือพยายามทำให้เสียหายหรือทำลายด้วยไฟหรือวัตถุระเบิด ต่ออาคาร ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่เป็นของรัฐหรือของส่วนตัว ที่ใช้ในการพาณิชย์ระหว่างรัฐ หรือต่างประเทศ หรือในกิจกรรมใดๆ ที่มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างรัฐหรือการค้าต่างประเทศต้อง ระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าห้าปีและไม่เกินยี่สิบปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากส่งผลให้บุคคลใดได้รับ

military or naval stores, munitions of war, or any structural aids or appliances for navigation or shipping, or attempts or conspires to do such an act, shall be imprisoned for not more than 25 years, fined the greater of the fine under this title or the cost of repairing or replacing any property that is damaged or destroyed, or both.

If the building be a dwelling or if the life of any person be placed in jeopardy, he shall be fined under this title or imprisoned for any term of years or for life, or both.

⁵⁶ U.S. Code Article 81 (1).

⁵⁷ U.S. Code.

Article 844(i)

Whoever maliciously damages or destroys, or attempts to damage or destroy, by means of fire or an explosive, any building, vehicle, or other real or personal property used in interstate or foreign commerce or in any activity affecting interstate or foreign commerce shall be imprisoned for not less than 5 years and not more than 20 years, fined under this title, or both; and if personal injury results to any person, including any public safety officer performing duties as a direct or proximate result of conduct prohibited by this subsection, shall be imprisoned for not less than 7 years and not more than 40 years, fined under this title, or both; and if death results to any person, including any public safety officer performing duties as a direct or proximate result of conduct prohibited by this subsection, shall also be subject to imprisonment for any term of years, or to the death penalty or to life imprisonment.

บาดเจ็บรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผลโดยตรงหรือใกล้เคียงกับการกระทำที่ห้ามตามอนุมาณานี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าเจ็ดปีและไม่เกินสี่สิบปีและหากส่งผลให้บุคคลใดเสียชีวิต หากเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสาธารณะที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นเป็นผลโดยตรงหรือใกล้เคียงกับการกระทำที่ถูกห้ามโดยอนุมาณานี้ ผู้กระทำจะต้องรับโทษจำคุกเป็นเวลาหลายปีหรือถึงขั้นประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

จากการศึกษาบทบัญญัติเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ของกฎหมายต่างประเทศ ผู้เขียนทราบว่ากฎหมายต่างประเทศมีการแก้ไข ปรับปรุงบทบัญญัติเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์ให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยที่มีความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมหรือเทคโนโลยี เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษ โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ การรักษาความมั่นคงของรัฐ รวมถึงการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในกรณีที่มีการวางเพลิงที่มีความร้ายแรงที่ถือเป็นการก่อภัยอันตรายที่มีความร้ายแรงและเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ รวมถึงความสงบสุขของประชาชน เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการก่ออาชญากรรม

บทที่ 4

วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ที่มีความสำคัญพิเศษตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

ในบทนี้จะกล่าวถึงการเปรียบเทียบบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญพิเศษตามกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับบทบัญญัติเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์เปรียบเทียบกับความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์การกำหนดขอบเขตความผิดฐานการวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษ รวมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเหตุการณ์ให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ในปัจจุบันให้ทันต่อสถานการณ์ต่อไป

4.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษตามมาตรา 218

บทบัญญัติเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218¹ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดทรัพย์ที่มีความสำคัญกรณีพิเศษในการกำหนดโทษให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเป็นทรัพย์กรณีพิเศษที่เกิดความเสียหายจำนวนมากเป็นการก่อกวนอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากซึ่งถือเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการ

¹ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ดังต่อไปนี้

- 1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า
- (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา
- (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ
- (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี

ก่ออันตรายต่อประชาชนได้โดยทั่วไป² กล่าวคือ การกระทำที่มีลักษณะเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชนเป็นการกระทำที่ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกตกใจ³ ก่อให้เกิดความเสียหายจากการวางเพลิงที่มีมูลค่าสูง การกระทำความผิดตามมาตรานี้ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาในการวางเพลิงเผาทรัพย์สิน และรู้ข้อเท็จจริงว่าทรัพย์สินที่ตนวางเพลิงเผา นั้นเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญ พิเศษ และการวางเพลิงนั้นต้องก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน หรือเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่ระบุไว้ในมาตรา 218 ด้วยการใช้ไฟเผา ศาสตราจารย์ คณิต ฌ นคร⁴ ได้ให้ความเห็นว่าความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในมาตรา 217 และมาตรา 218 เป็น “ความคิดที่เป็นการก่ออันตราย” เป็นความคิดที่คุ้มครอง “ภัยอันตรายต่อประชาชน” มิใช่คุ้มครองกรรมสิทธิ์ ดังนั้นแล้วการวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 แม้ทรัพย์สินที่ถูกวางเพลิงนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดเองผู้กระทำความผิดก็ต้องรับผิดชอบบทบัญญัติในมาตรา 218 เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนักขึ้นเพราะเป็นการกระทำความผิดไปโดยไม่สนใจสังคมหรือประโยชน์ส่วนรวม เป็นการกระทำความผิดที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง เพราะทรัพย์สินที่ถูกวางเพลิงเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ สรุปได้ว่า ขอบเขตของความรับผิดชอบตามมาตรานี้ผู้กระทำความผิดต้องรู้ข้อเท็จจริงว่าทรัพย์สินที่ตนวางเพลิงเผา นั้นเป็นทรัพย์สินตามมาตรา 218 เช่น (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ โดยโทษของการกระทำความผิดคือประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี การจะพิจารณาว่าเป็นความผิดตามมาตรานี้ต้องเป็นความผิดสำเร็จที่เป็น การก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน นอกจากจะพิจารณาถึงทรัพย์สินที่ถูกวางเพลิงต้องไหม้แล้วต้องพิจารณาถึงการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและมีความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายของประชาชนด้วย ดังนั้น หากเป็นเพียงการเตรียมการ ไม่ถือว่าเป็นความผิดตามมาตรานี้ เพราะยังไม่เกิดความเสียหาย และยังไม่ถือเป็นการก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน เพราะวัตถุประสงค์ของมาตรา 218 มุ่งคุ้มครอง

² หุตุ แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิบูลกิจ, 2497), น. 840.

³ คณิต ฌ นคร, กฎหมายอาญาภาคความคิด, พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535), น. 248.

⁴ คณิต ฌ นคร, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 9, น. 95.

ความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชน อันเกิดความเสียหายที่มีมูลค่าเป็นจำนวนมาก เป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญเป็นพิเศษและภัยอันตรายที่เกิดขึ้นต้องเป็นภัยอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก เป็นการสร้างความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน เนื่องจากทรัพย์สินที่ระบุไว้ตาม 218 (1) ถึง (6) เป็นทรัพย์สินที่มีไว้หรือใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์จึงมีประชาชนจำนวนมากไปรวมตัวกันเพื่อดำเนินการใดๆ อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ ไม่ว่าจะป็นกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ หรือกิจกรรมที่เป็น ไปเพื่อการค้า การพาณิชย์ การบริการสาธารณะรวมถึงสาธารณูปโภคต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อเกิดภัยอันตรายขึ้นจึงเกิดความเสียหายจำนวนมากและส่งผลกระทบในวงกว้าง อีกทั้งทรัพย์สินที่กล่าวมานั้นหมายความรวมถึงสถานที่ที่ประชาชนจำนวนมากไปใช้ประโยชน์เพื่อการสาธารณะต่าง ๆ เมื่อมีการวางเพลิงในสถานที่ดังกล่าว จึงเป็นการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสาธารณะซึ่งขอบเขตของการวางเพลิงมีความเสียหายเพิ่มขึ้น เป็นการก่อภัยอันตรายที่ประชาชนได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง เกิดความเสียหายมีมูลค่าสูง ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีลักษณะร้ายแรงและผู้กระทำความผิดสมควรได้รับโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงกับการก่ออาชญากรรมที่เป็นการก่อภัยอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาที่เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 218⁵ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1412/2504⁶ จำเลยวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น มีผู้เข้าไปช่วยดับเพลิงแล้วถูกไฟลวกถึงแก่ความตาย การเข้าไปช่วยดับเพลิงเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตายเอง หาใช่การวางเพลิงของจำเลยเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายไม่ จำเลยจึงไม่ผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 224 ห้องที่จำเลยวางเพลิงเป็นตึกแถว จำเลยเช่าเปิดเป็นร้านขายยาและตรวจรักษาโรคในตอนกลางวัน ส่วนในตอนกลางคืนจำเลยกับครอบครัวไปนอนที่อื่น ไม่มีคนอยู่อาศัยในห้องนั้นแต่มีห้องติดกันซึ่งเป็นตึกแถวเดียวกันมีคนเช่าอยู่อาศัยหลับนอน ดังนี้ ตึกแถวที่จำเลยวางเพลิงย่อมเป็นตึกแถวที่มีคนอยู่อาศัย จำเลยย่อมมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218(1) คำพิพากษาฎีกาที่ 605/2521⁷ ห้องแถว 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นร้านขายของ ชั้นบนเป็นห้องนอนถือได้ว่าใช้อยู่อาศัยทั้งชั้นบนชั้นล่าง จำเลยขวางระเบิดทำให้ฝ้ายบ้าน ประตูบ้าน กระจกช่องลมชั้นล่างเสียหาย เป็นความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 222 และมาตรา 218 คำพิพากษาฎีกาที่ 114/2531⁸ การที่จำเลยจุดไฟเผาที่นอนในห้องของโรงน้ำชา ย่อมถึงเห็นผลได้

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218

⁶ คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ 1412/2504

⁷ คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ 605/2521

⁸ คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ 114/2531

ว่าเมื่อที่นอนถูกเผาไหม้แล้ว อาจจะถูกกลามไหม้เตียงนอน ผาผนัง เพดาน จนกระทั่งไหม้โรงน้ำชาแห่งนั้นทั้งหมดได้ โรงน้ำชานั้นมีคนอยู่อาศัยด้วยถือเป็นการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา 218 (1)

ผู้เขียนเห็นว่าขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามบทบัญญัติในมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ก้าวทันต่อสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมที่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านการคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ การสื่อสารโทรคมนาคม ตัวอย่างเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การสื่อสารโทรคมนาคม อินเทอร์เน็ตสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งเป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเพิ่มเติมเพื่อให้การคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น สถานผลิตและจัดเก็บกระสุน วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ คลังแสง อาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามมาตรา 218 ทั้ง (1) – (6) ในปัจจุบันเป็นบทบัญญัติที่มีความล้าสมัย ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขขอบเขตความรับผิดชอบของทรัพย์ให้ครอบคลุมทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง มีความเสียหายจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศจึงควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ เนื่องจากเป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญเมื่อเกิดการวางเพลิงต่อทรัพย์ประเภทนี้ทำให้สาธารณูปโภคที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานของประชาชนเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง มูลค่าของความเสียหายประเมินค่าไม่ได้ จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมกับความเสียหายและความร้ายแรงที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเลือกที่จะก่ออาชญากรรมต่อทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศให้ได้รับโทษที่สูงขึ้นกว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์ต่อทรัพย์ทั่ว ๆ ไปซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม (prevention of crime) ที่เป็นการป้องกันอาชญากรรมเพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกและสอดคล้องกับทฤษฎีอรรถประโยชน์ที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการออกกฎหมายให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและเป็นการป้องกันการก่อภัยอันตรายแก่ประชาชนเพื่อรักษาความสงบสุขของประชาชนในสังคม

4.2 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ในปัจจุบันเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ใน (1) ถึง (6) ที่บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ต้องได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากประเภทของทรัพย์นั้น กล่าวคือ มาตรา 218 นั้นเป็นการกำหนดขอบเขตของความรับผิดตามลักษณะพิเศษของทรัพย์ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะให้ความคุ้มครองประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากวางเพลิงเผาทรัพย์ชนิดพิเศษที่เรียกว่า การก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ประชาชน ได้แก่ (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ (6) เรือกลไฟ หรือรถยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนไม่ให้ผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมอันเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมายของความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ที่เป็นการก่อภัยอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ และสร้างความเสียหายแก่ประชาชนจำนวนมาก

จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวพิจารณาได้ว่าขอบเขตความรับผิดของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตาม มาตรา 218 มีจุดมุ่งหมายในการให้ความคุ้มครองประชาชนจากการก่อภัยอันตรายต่อประชาชนทั้งที่เป็นทรัพย์ สถานที่ที่คนจำนวนมากอาศัยอยู่ หรือเป็นสถานที่ที่คนจำนวนมากรวมตัวกันเพื่อประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้คนหมายกันเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันหรือไม่ได้นัดหมายกัน แต่เป็นการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมใดๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ พิธีกรรมทางศาสนา โดยให้ความสำคัญกับทรัพย์ที่มีคนอาศัยอยู่ให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษที่หนักขึ้นเนื่องจากความเสียหายของทรัพย์ตาม มาตรา 218 ก่อภัยอันตรายต่อประชาชนไม่ว่าจะเป็นทรัพย์ที่เป็นที่อยู่อาศัยหรืออาจจะมีผู้เสียชีวิตจากการวางเพลิงเผาที่อยู่อาศัย ซึ่งถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญชนิดพิเศษที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ รวมถึงทรัพย์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่มีขอบเขตครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญพิเศษที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศนอกเหนือจากบทบัญญัติที่กำหนดไว้ใน มาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ทันต่อสภาพการณ์ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ตลอดจนการ

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศที่เป็นการกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้ความคุ้มครองภัยอันตรายที่จะเกิดต่อประชาชนจำนวนมากต่อระบบเศรษฐกิจที่จะได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าวและความมั่นคงของประเทศยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ก้าวทันต่อสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมที่มีขอบเขตครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคม ทางราง ทางอากาศ ทางบก ทางน้ำ ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม อินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร โทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข ปลอดภัยต่าง ๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่าง ๆ ที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรม เพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ ส่วนด้านความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้การคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิงเผาทรัพย์สินหรือสถานที่ สถานที่ที่เป็นที่ผลิตและจัดเก็บกระสุน วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ คลังแสง อาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เป็นต้น นอกจากนี้ ขอบเขตความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินในบทบัญญัติในมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่เป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่าทางทางวัฒนธรรมของชาติที่ถือเป็นสมบัติประจำชาติที่มีคุณค่ามหาศาลยากต่อการประเมินเป็นมูลค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ เช่น โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน อาคารเก็บหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สิ่งปลูกสร้างใด ๆ ที่มีไว้เพื่อวัฒนธรรม การศึกษาของชาติ เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง มีความเสียหายจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการกำหนดขอบเขตลักษณะและประเภทของทรัพย์สินให้สอดคล้องกับบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดเพื่อเป็นการคุ้มครองภัยอันตรายต่อประชาชนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันต่อไป

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักกฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะกล่าวถึงกรณีความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

ประการแรกการกำหนดขอบเขตความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เป็นบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 (1) – (6) ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศซึ่ง บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการบัญญัติให้ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับรูปแบบ ลักษณะการทำความผิดของอาชญากรรมที่เท่าทันต่อสถานการณ์เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการก่ออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคมได้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษา วิเคราะห์และเปรียบเทียบถึงการทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 และบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของต่างประเทศ จากการศึกษพบว่าบทบัญญัติในมาตรา 218 ไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคม ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม สาธารณูปโภคที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนซึ่งรัฐมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 56 บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่จัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึง โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ⁹ เพราะหัวใจของการพัฒนาประเทศให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 56 รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

และเติบโตทันต่างประเทศนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องมีการลงทุนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ สาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ ไฟฟ้า ปะปา โครงข่ายด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม การขนส่งทางราง ทางบก ทางน้ำและทางอากาศ ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตและการเกิดขึ้นของนิคมอุตสาหกรรม ที่เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้มีความพร้อมในการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐตามบทบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 65¹⁰ ที่กำหนดให้รัฐจัดให้มี ยุทธศาสตร์ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศซึ่งความผิควานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศที่สอดคล้องกับแนวทางในการบัญญัติความผิควานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญของกฎหมายต่างประเทศ เรื่องความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในมาตรา 320 ข้อ 2 กล่าวถึงการลอบวางเพลิงอาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐหรือที่ส่วนบุคคลใด ๆ ที่อุทิสให้เพื่อการใช้งานของสาธารณชนโดยทั่วไป¹¹ ที่ผู้คนมักมารวมตัวกันหรือชุมนุมเพื่อจุดประสงค์ที่แน่นอนหรือด้วยความบังเอิญ ได้แก่ โรงแรม ห้องเช่า ที่พักอาศัยชั่วคราว ยานพาหนะสาธารณะและในมาตรา 320 ข้อ 3 กล่าวถึงรถไฟหรือเครื่องบินใด ๆ ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการขนส่งหรืออำนวยความสะดวกหรือใช้งานเพื่อสาธารณะ เพื่อความ

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต้องดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำได้ด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ

กำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

¹¹ Penal Code of Phillipines, Article 320 (2)

บันเทิงหรือพักผ่อนรวมถึงข้อ 5 ที่เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ เพื่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่เห็นได้ชัดว่าอาคาร โรงงาน ที่เก็บสินค้า และที่เก็บอุปกรณ์ใดๆ ซึ่งมีไว้เพื่อการบริการสาธารณูปโภค¹² และในบทบัญญัติของสหพันธรัฐรัสเซียได้มีการบัญญัติว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินในมาตรา 281 และสาธารณรัฐเกาหลีก็มีบทบัญญัติไปในทางเดียวกันในมาตรา 165 ได้แก่ การลอบวางเพลิงโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสาร หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของประชาชนที่เป็นการกระทำที่มุ่งหวังทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจถือเป็นการก่ออาชญากรรมต่อระบบรัฐธรรมนูญพื้นฐานและความปลอดภัยของรัฐ¹³ ซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินที่มีความสำคัญในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมไปถึงการก่ออาชญากรรมต่อระบบเศรษฐกิจด้วย

ประการที่สองขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศที่ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพราะเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากมหาศาลในการจัดหาหรือจัดให้มีไว้เพื่อความมั่นคงของประเทศ หากเกิดความเสียหายจากการวางเพลิงจะส่งผลกระทบต่อรัฐในการใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดหาหรือฟื้นฟูรวมถึงการซ่อมแซมเพื่อให้ทรัพย์สินที่มีความสำคัญด้านความมั่นคงของประเทศกลับมามีความสามารถได้ตามเดิมโดยพิจารณาทรัพย์สินประเภทที่มีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น โรงงานเก็บวัตถุระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์ หรืออาวุธยุทธโปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เป็นต้น เพราะฉะนั้นทรัพย์สินที่มีความสำคัญด้านความมั่นคงของประเทศที่มีไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศหากเกิดความเสียหายโดยการวางเพลิงเผาทรัพย์สินก็ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ กระทบต่อความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยรวมถึงด้านความมั่นคงของประเทศ และความเสียหายที่เกิดจากการก่ออาชญากรรมนอกจากจะมีมูลค่ามหาศาลแล้วยังส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากได้รับผลกระทบทั้งต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินและความ

¹² The Criminal Code of The Russian Federation, Article 281.

¹³ Korean Criminal Act, Article 165.

สงบสุขของสังคมอันเนื่องมาจากความรุนแรงในความสามารถในการทำลายล้างของทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศไม่ว่าจะเป็นคลังแสง อาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร วัตถุระเบิด ล้วนแล้วแต่มีอุปทานในการทำลายล้างที่สร้างความเสียหายในวงกว้างซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะได้ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่กำหนดเหตุการณ์ในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินว่าผู้ใดวางเพลิงคลังแสง อยู่ต่อเรือ โกดังหรือโรงงานใด ๆ ที่ทำด้วยวัสดุติดไฟได้หรือระเบิดได้ต้องได้รับโทษประหารชีวิต รวมถึงสหรัฐอเมริกาที่มีบทบัญญัติในมาตรา 844 (i) ที่กล่าวถึงการลอบวางเพลิงเครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง เสาบียงใด ๆ ร้านค้าทางทหารหรือทางเรืออาวุธสงคราม¹⁴ หรืออุปกรณ์ช่วยเหลือด้านโครงสร้างใด ๆ หรือเครื่องใช้ในการเดินเรือหรือขนส่งหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่เป็นของรัฐหรือของส่วนตัว ที่ใช้ในการพาณิชย์ระหว่างรัฐหรือต่างประเทศหรือในกิจกรรมใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างรัฐหรือการค้าต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เปรียบเทียบขอบเขตของการกำหนดความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินเพื่อนำมาแก้ไขเพิ่มเติมความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษของประเทศไทยให้มีความทันต่อสภาพการณ์ เพราะบทบัญญัติเรื่องความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษของประเทศไทยที่มีความล้าสมัย ไม่มีความทันต่อสภาพการณ์ อีกทั้งยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สังคมและความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ต้องอาศัยความร่วมมือของต่างประเทศในการขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว และเป็นการนำบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ให้ทันต่อสภาพการณ์ต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่ถือเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชนในการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ที่เป็นการก่ออันตรายที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นกว่าการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามปกติในมาตรา 217 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินจำนวนมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงสาธารณะอันเกิดจากการก่ออันตรายที่มีความร้ายแรงที่มีจุดประสงค์ในการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่กระทบต่อความผาสุกและความสงบเรียบร้อยของสังคมซึ่งต้องได้รับโทษที่เหมาะสมกับการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงตาม

¹⁴ U.S. Code, Article 844 (i)

ทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยมที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในรัฐเป็นสำคัญเพราะเชื่อว่า ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรสักอย่างใดก็มีกฎธรรมชาติ 2 ประการ คือความพึงพอใจและความเจ็บปวด ดังนั้น การวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศซึ่งต้องได้รับโทษที่ได้ สักส่วนที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของอาชญากรรม และควรมีการนำขอบเขต ลักษณะการกระทำ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงมาเป็นองค์ประกอบในการกำหนด เหตุการณ์ของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์โดยยึดหลักของการลงโทษที่มีลักษณะเป็นการตอบแทน ความร้ายแรงของการกระทำความคิดที่สอดคล้องกับแนวความคิดของซีซาร์ เบ็คคาเรียที่ถือว่า ความหนักเบาแห่งการลงโทษจะต้องกำหนดตามความร้ายแรงแห่งอันตรายของผู้กระทำความผิด เมื่อมีการ บัญญัติเหตุการณ์ที่เหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งอาชญากรรมแล้วอาชญากรรมจะมีความยับยั้งชั่งใจ ไม่กล้าที่จะกระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวที่ต้องได้รับโทษที่มีความร้ายแรงตามทฤษฎีการลงโทษ เพื่อข่มขู่ยับยั้งของซีซาร์ เบ็คคาเรียและเจเรมี เบนธัม ที่เชื่อว่าโทษที่ร้ายแรงเป็นการข่มขู่ไม่ให้ ประชาชนเอาเยี่ยงอย่างและเป็นการยับยั้งไม่ให้ก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงซ้ำอีก ทำให้ผู้อื่นเกิด ความเกรงกลัว ไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่างและเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและสร้างความสงบสุข ให้กับสังคม

4.4 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดเหตุการณ์ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่มีผลกระทบต่อ เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

จากการศึกษาเปรียบเทียบการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมาย อาญามาตรา 218 และบทบัญญัติว่าด้วยการวางเพลิงเผาทรัพย์ของกฎหมายต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐ ฟิลิปปีนส์ สหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐเกาหลี และสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนมีความเห็นว่า ความผิดฐาน วางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตามบทบัญญัติในมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญามีเหตุผลและ ความจำเป็นควรมีการกำหนดบทเพิ่ม โทษของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์หรือเหตุการณ์ของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษให้ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญพิเศษที่ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศให้ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานใน การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อให้ความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศให้ครอบคลุมถึงทรัพย์ที่มีความสำคัญพิเศษที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศโดยพิจารณาถึงขอบเขตความสำคัญของทรัพย์ที่มีความสำคัญในการ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่เป็นทรัพย์ที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความ

มั่นคงของประเทศที่มีขอบเขตครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคม ทางราง ทางอากาศ ทางบก ทางน้ำ ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม อินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร โทรคมนาคมด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่าง ๆ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ ส่วนด้านความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้การคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิงเผาทรัพย์สินหรือสถานที่ที่เป็นที่ผลิตและจัดเก็บกระสุน วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ คลังแสง อาวุธ ยุทโธปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เป็นต้น นอกจากนี้ ขอบเขตความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินในบทบัญญัติในมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญายังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่เป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่าทางทางวัฒนธรรมของชาติที่ถือเป็นสมบัติประจำชาติที่มีคุณค่ามหาศาลยากต่อการประเมินเป็นมูลค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ เช่น โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน อาคารเก็บหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สิ่งปลูกสร้างใด ๆ ที่มีไว้เพื่อวัฒนธรรม การศึกษาของชาติ เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง มีความเสียหายจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการทำความผิดเพื่อเป็นการคุ้มครองภัยอันตรายต่อประชาชนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรม (deterrence) ให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวที่ต้องรับโทษจากการทำความผิดที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้น

ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อพิจารณาขอบเขตความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษมาตรา 218 (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นที่สาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ และ (6) เรือกลไฟ ท่าอากาศยาน หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะให้สอดคล้องกับสภาพการณ์โดยการบัญญัติให้การทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นความผิดอาญาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา 77 วรรคหนึ่ง ที่รัฐพึงจัดให้มีกฎหมาย

เพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ และนอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้นและเป็นการออกกฎหมายตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนและสังคม รวมทั้งเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ อาชญากรก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ถือเป็นการก่อกันตรายที่ร้ายแรงตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรม เพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้งการทำความผิด การลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อยับยั้งการทำความผิดซ้ำ เพื่อให้ผู้อื่น เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง เพราะการปกป้องคุ้มครองประชาชนจากอันตรายให้มีความ ปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน เป็นการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและสังคมอีกด้วย ซึ่งผู้เขียน ได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตาม มาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณชนกับความผิดที่เป็นการก่ออันตรายต่อ ปึงเจกชนและต่อสาธารณชนในการทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกับกฎหมายในต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อเป็นการป้องกันและยับยั้ง ไม่ให้อาชญากรรมการลอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินและปกป้อง ชีวิตของประชาชน โดยให้ความคุ้มครองถึงสถานประกอบการเชิงพาณิชย์อื่นๆ อาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ ของภาครัฐหรือส่วนบุคคลใดๆ ที่อุทิศให้กับการใช้งานของสาธารณชนโดยทั่วไปหรือที่ซึ่งผู้คนมักมา รวมตัวกันหรือชุมนุมเพื่อจุดประสงค์ที่แน่นอน ไม่ได้จำกัดเฉพาะหน้าที่ราชการ ธุรกิจ ธุรกิจรวมตัว รวมไปถึงขอบเขตความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดเรื่องเจตนาของผู้กระทำความผิดว่าในขั้นตอนการ จุดไฟเผาไม่ว่าสถานทีนั้นจะมีคนอาศัยอยู่จริงหรือไม่ก็ตามในกรณีที่เป็นการวางเพลิงเผาอาคาร โรงงาน ที่เก็บสินค้า คลังสินค้าและที่เก็บอุปกรณ์ใด ๆ ซึ่งมีไว้เพื่อการบริการสาธารณูปโภคซึ่งใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ไม่ได้มีการบัญญัติถึงทรัพย์สินส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความ มั่นคงของประเทศสถานที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความ มั่นคงของประเทศให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ทั้งนี้ตามกฎหมายสาธารณรัฐฟิลิปปินส์การ วางเพลิงเผาคลังแสง อู่ต่อเรือ คลังหรือโรงงานผลิตดอกไม้ไฟ สถานที่ประกอบศาสนพิธี หอจดหมายเหตุหรือพิพิธภัณฑท์ทั่วไปของรัฐบาล และในสถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่ไม่ว่าจะเป็นโกดัง หรือโรงงานใด ๆ ที่ทำด้วยวัสดุที่ติดไฟได้หรือระเบิดได้หากเป็นผลมาจากการกระทำของการกระทำใด ๆ ส่งผลให้มี ผู้เสียชีวิตหรือบาดเจ็บหรือเอกสาร อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือหรือทรัพย์สินมีค่าอื่นใดถูกเผาหรือ ทำลายจะมีโทษถึงประหารชีวิต ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญ

ต่อความมั่นคงของประเทศ หากเกิดความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก รวมถึงการกำหนดความผิดตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด เช่น การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในมาตรา 281¹⁵ ของสหพันธรัฐรัสเซียถือเป็นอาชญากรรมต่อระบบรัฐธรรมนูญพื้นฐานและความปลอดภัยของรัฐที่เป็นการกระทำที่มุ่งทำลายหรือสร้างความเสียหายให้กับองค์กร โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญสำหรับประชาชนการวางเพลิงถือเป็นการทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ส่วนการวางเพลิงที่ถือเป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะตามมาตรา 165 ของสาธารณรัฐเกาหลีมีบทบัญญัติขอบเขตการวางเพลิงเผาทรัพย์สินไว้เป็นการเฉพาะในกรณีการจุดไฟเผาโครงสร้างสาธารณะ¹⁶ การวางเพลิงและเผาโครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า เรือ เครื่องบิน หรือเหมืองซึ่งใช้เพื่อธุรกิจของรัฐหรือเพื่อสาธารณประโยชน์ การจุดไฟเผาโครงสร้างอื่นๆ¹⁷ โครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เรือ เครื่องบิน หรือเหมืองซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณะ และการจุดไฟเผาสินค้าทั่วไป¹⁸ ถือเป็น การกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากในบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศมีการกำหนดขอบเขตความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไว้อย่างชัดเจนในการให้ความคุ้มครองการก่อกวนอันตรายต่อประชาชนและเป็นการป้องกันการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

เมื่อพิจารณาถึงขอบเขตความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตามบทบัญญัติในมาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณะชนกับคุณธรรมทางกฎหมายของความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 เป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองชีวิต ร่างกาย ความปลอดภัยของร่างกายที่เป็นการป้องกันการก่อกวนอันตรายที่มีความร้ายแรงต่อประชาชนซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยจากการศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินของกฎหมายต่างประเทศในกรณีการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศนั้น

¹⁵ The Criminal Code of The Russian Federation, Article 281.

¹⁶ Korean Criminal Act, Article 165.

¹⁷ Korean Criminal Act, Article 166.

¹⁸ Korean Criminal Act, Article 167.

ผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของประเทศสหรัฐอเมริกามาตรา 81¹⁹ มีขอบเขตความรับผิดชอบที่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญและเป็นทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีขอบเขตความรับผิดชอบในกรณีการวางเพลิงเผาอาคาร โครงสร้าง เรือ เครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง เสาบึงใดๆ ร้านค้าทางทหารหรือทางเรือ อาวุธสงคราม หรืออุปกรณ์ช่วยเหลือด้านโครงสร้างใดๆ หรือเครื่องใช้ในการเดินเรือหรือขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบัญญัติมาตรา 844 (i)²⁰ มีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงระหว่างประเทศโดยการบัญญัติให้การวางเพลิงต่ออาคาร ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่เป็นของรัฐหรือของส่วนตัวที่ใช้ในการพาณิชย์ระหว่างรัฐหรือต่างประเทศ หรือในกิจกรรมใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างรัฐหรือการค้าต่างประเทศ ซึ่งเป็นบทบัญญัติให้ความคุ้มครองทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ หากเกิดความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมากซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยที่มีประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษแล้วพบว่าขอบเขตของความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามมาตรา 218 ไม่ครอบคลุมต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศที่ทันต่อสถานการณ์ในการป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อสาธารณะชนและประชาชนจึงเห็นควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นระบบโครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเพื่อเป็นการป้องกันการก่ออันตรายต่อประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษที่สูงขึ้น

ผู้เขียนเห็นว่า เหตุผลในการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตามมาตรา 218 ที่มุ่งคุ้มครองภัยอันตรายต่อประชาชนนั้น เมื่อพิจารณาขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษตามบทบัญญัติในมาตรา 218 ที่บัญญัติการเพิ่มโทษในกรณีที่มีการวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมที่มีขอบเขตความรับผิดชอบฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ครอบคลุมถึงด้านคมนาคมไม่ว่าจะเป็นทางราง ทาง

¹⁹ U.S. Code, Article 81.

²⁰ U.S. Code, Article 844(i)

อากาศ ทางบก ทางน้ำ ด้านพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม อินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การสื่อสารโทรคมนาคม ด้านสาธารณสุข โภคต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชน รวมไปถึงทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่าง ๆ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการ รวมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศที่ต้องมีการกำหนดบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเพื่อให้การคุ้มครองภัยอันตรายร้ายแรงที่จะเกิดจากการวางเพลิงเผาทรัพย์สินหรือสถานที่ที่เป็นที่ผลิตและจัดเก็บกระสุน วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ คลังแสง อาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร เป็นต้น นอกจากนี้ ขอบเขตความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษในบทบัญญัติในมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่เป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่าทางทางวัฒนธรรมของชาติที่ถือเป็นสมบัติประจำชาติที่มีคุณค่ามหาศาลยากต่อการประเมินเป็นมูลค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ เช่น โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน อาคารเก็บหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สิ่งปลูกสร้างใด ๆ ที่มีไว้เพื่อวัฒนธรรม การศึกษาของชาติ เป็นต้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง เพราะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนที่มีความร้ายแรง มีความเสียหายจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดเพื่อเป็นการคุ้มครองภัยอันตรายต่อประชาชนที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันต่อไป เพราะการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินจำนวนมากหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อสาธารณะเป็นการก่ออันตรายที่มีความร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงส่งผลกระทบต่อความผาสุกและความสงบเรียบร้อยของสังคมต้องได้รับโทษที่เหมาะสมกับการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงตามทฤษฎีอรรถประโยชน์นิยมถือประโยชน์สูงสุดของประชาชนในรัฐเป็นสิ่งสำคัญและต้องได้รับโทษที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงแห่งการกระทำ และควรมีการนำลักษณะของการกระทำหรือผลของการกระทำที่เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงมาเป็นองค์ประกอบในการกำหนดเหตุกฤษฎีของความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินโดยยึดหลักของการลงโทษที่มีลักษณะเป็นการตอบแทนความร้ายแรงของการกระทำความผิดที่สอดคล้องกับแนวความคิดของซีซาร์ เบ็คคาเรียที่ถือว่าความหนักเบาแห่งการลงโทษจะต้องกำหนดความร้ายแรงแห่งอันตรายของผู้กระทำความผิด เมื่อมีการบัญญัติเหตุกฤษฎีที่เหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งอาชญากรรมแล้วอาชญากรรมจะมีความยับยั้งชั่งใจ

ไม่กล้าที่จะกระทำความผิดที่ต้องได้รับโทษที่มีความร้ายแรงและเป็นการข่มขู่ไม่ให้ประชาชนเอา
เสียงอย่าง ยับยั้งไม่ให้ก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรงซ้ำอีก

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 เปรียบเทียบความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินของกฎหมายต่างประเทศ พบว่าขอบเขตความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 ที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณะชนเมื่อวิเคราะห์ตามแนวคำพิพากษาฎีกา คุณธรรมทางกฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษคือการคุ้มครองอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์สินพิเศษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 218 ได้แก่ (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถานหรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะและ (6) เรือกลไฟหรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากถือว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินต่อทรัพย์สินที่ระบุไว้ตาม (1) – (6) นั้นเป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนจำนวนมาก เป็นการมุ่งทำลายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูงและส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม

เมื่อพิจารณาถึงขอบเขตความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่เป็นการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ผู้เขียนมีความเห็นว่าบทบัญญัติในเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษตามมาตรา 218 (1) - (6) ตามประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่มีบทบัญญัติเป็นการเฉพาะที่มุ่งให้ความคุ้มครองต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ จึงต้องพิจารณาถึงเจตนารมณ์และขอบเขตในการออกกฎหมายเพื่อเป็นการปกป้องและคุ้มครองสังคมว่าการกระทำใดถือเป็นความผิดหรือไม่ หรือการกระทำใดควรต้องรับโทษหนักขึ้นจึงควรมีวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินของกฎหมายต่างประเทศที่มีขอบเขตความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่สำคัญเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทาง

ในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีบทบัญญัติเฉพาะความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินเพื่อเป็นการป้องกันและยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมการลอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินและปกป้องชีวิตของประชาชน โดยขอบเขตของบทบัญญัติในมาตรา 320 ให้ความคุ้มครองถึงสถานประกอบการเชิงพาณิชย์อื่นๆ อาคารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของภาครัฐหรือส่วนบุคคลใดๆ ที่อุทิศให้กับการใช้งานของสาธารณชนโดยทั่วไป หรือที่ซึ่งผู้คนมักมารวมตัวกันหรือชุมนุมเพื่อจุดประสงค์ที่แน่นอน ไม่ได้จำกัดเฉพาะหน้าที่ราชการ ธุรกิจ ธุรกิจส่วนตัว การพาณิชย์ การค้า หมายความว่ารวมถึงเจตนาของผู้กระทำความผิดว่าในขั้นตอนการจุดไฟเผา ไม่ว่าจะสถานที่ที่จะมีคนอาศัยอยู่จริงหรือไม่ก็ตาม และในมาตรา 320 (4) ยังให้ความคุ้มครองการก่อกวนอันตรายต่อประชาชนในการเพิ่มเติมบทบัญญัติการวางเพลิงอาคาร โรงงาน ที่เก็บสินค้า คลังสินค้า และที่เก็บอุปกรณ์ใดๆ ซึ่งมีไว้เพื่อให้บริการสาธารณูปโภค ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ความรับผิดชอบวางเพลิงเผาทรัพย์สินกรณีพิเศษไม่ได้มีการบัญญัติถึงทรัพย์สินส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่มีขอบเขตของบทบัญญัติที่หมายรวมถึงสถานที่ด้านการสาธารณูปโภค ด้านการอำนวยความสะดวกของประชาชนไว้นอกจากนี้ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ยังมีบทบัญญัติการวางเพลิงเผาคลังแสง วัตถุระเบิด คลังหรือโรงงานผลิตดอกไม้ไฟ สถานที่ประกอบศาสนพิธี หอจดหมายเหตุหรือพิพิธภัณฑ์ทั่วไปของรัฐบาล และในสถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่ไม่ว่าจะเป็น โกดัง หรือ โรงงานใด ๆ ที่ทำด้วยวัสดุที่ติดไฟได้หรือระเบิดได้ หากการวางเพลิงนั้นส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตหรือบาดเจ็บ หรือเอกสาร อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือ หรือทรัพย์สินมีค่าอื่นใดถูกเผาหรือทำลายผู้กระทำความผิดจะมีโทษถึงประหารชีวิต ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินหรือสถานที่ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ หากเกิดความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก

สหพันธรัฐรัสเซียมีการกำหนดประเภทอาชญากรรมตามความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด การวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติในมาตรา 281 ถือเป็นอาชญากรรมต่อระบบรัฐธรรมนูญ พื้นฐานและความปลอดภัยของรัฐที่มุ่งทำลายหรือสร้างความเสียหายให้กับองค์กร โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญสำหรับประชาชนที่ผู้กระทำความผิดมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และบทบัญญัติในมาตรา 212 มีขอบเขตรอบคลุมถึงอาชญากรรมต่อความมั่นคงสาธารณะที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษมากกว่าการวางเพลิงเผาทรัพย์สินทั่วไป

สาธารณรัฐเกาหลีมีบทบัญญัติการวางเพลิงเผาทรัพย์สินชนิดพิเศษที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณชนไว้ในมาตรา 165 กล่าวถึงการจุดไฟเผาโครงสร้างสาธารณะ การวางเพลิงและเผาโครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า เรือ เครื่องบิน หรือเหมืองซึ่งใช้เพื่อธุรกิจของรัฐหรือเพื่อสาธารณประโยชน์ ผู้วางเพลิงต้องรับโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกไม่น้อยกว่าสามปี และมาตรา 166 เป็นบทบัญญัติที่มีขอบเขตการกระทำความผิดในลักษณะการจุดไฟเผาโครงสร้างอื่น ๆ เช่น โครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เรือ เครื่องบิน หรือเหมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสองปี หรือจุดไฟเผาวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินสิบล้านวอน และบทบัญญัติในมาตรา 167 ได้ให้ความสำคัญถึงการวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจ กล่าวคือ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการจุดไฟเผาสินค้าทั่วไปที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสาธารณชน โดยกำหนดรายละเอียดของการกระทำความผิดไว้ 2 กรณี เช่น (1) ผู้ที่จุดไฟเผาวัตถุอื่นนอกเหนือจากการจุดไฟเผาอาคารที่มีคนอาศัยอยู่ การจุดไฟเผาโครงสร้างสาธารณะ หรือการจุดไฟเผาโครงสร้างอื่น ๆ และเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อสาธารณชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือมากกว่าสิบปี (2) หากเป็นทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินเจ็ดล้านวอน สำหรับความผิดฐานพยายามวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามบทบัญญัติมาตรา 164 (1) นั้นการจุดไฟเผาสถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่มาตรา 165 การเผาโครงสร้างสาธารณะ เช่น รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เหมือง หรือหุ่นระเบิดที่ใช้สำหรับธุรกิจในการพาณิชย์หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ และการจุดไฟเผาโครงสร้างรถไฟ รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ เรือ เครื่องบิน หรือเหมือง ตามมาตรา 166 (1) จะต้องถูกลงโทษฐานพยายามกระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตรา 25 ด้วย

ประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติขอบเขตของการวางเพลิงเผาทรัพย์สินไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 81 โดยพิจารณาจากเจตนาและความมุ่งร้ายของผู้กระทำความผิดที่จะจุดไฟหรือเผาอาคาร โครงสร้าง เรือ เครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง เบบียงใด ๆ ร้านค้าทางทหารหรือทางเรือ อาวุธสงครามหรืออุปกรณ์ช่วยเหลือด้านโครงสร้างใด ๆ หรือเครื่องใช้ในการเดินเรือหรือขนส่ง และบทบัญญัติมาตรา 844 (i) มีขอบเขตที่ครอบคลุมถึงการสร้างความเสียหายหรือทำลาย หรือพยายามทำให้เสียหายหรือทำลายด้วยไฟ หรือวัตถุระเบิดต่ออาคาร ยานพาหนะหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่เป็นของรัฐหรือของส่วนตัว ที่ใช้ในการพาณิชย์ระหว่างรัฐหรือต่างประเทศ หรือในกิจกรรมใดๆ ที่มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างรัฐหรือการค้าต่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าห้าปีและไม่เกินยี่สิบปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

เหตุผลความจำเป็นในการแก้ไขเพิ่มเติมความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ มาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่มีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยของสาธารณชนจากการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายต่อสาธารณชนที่มีผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดเป็นจำนวนมากซึ่งไม่เจาะจงตัวผู้เสียหาย ประชาชนจำนวนมากได้รับผลกระทบจากการก่ออันตรายและเป็นการวางเพลิงที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายที่มีมูลค่ามาก ซึ่งขอบเขตของบทบัญญัติในมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมบทบัญญัติในเรื่องการวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษที่มุ่งให้ความสำคัญคุ้มครองต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อเป็นการปกป้องและคุ้มครองสังคมว่าการกระทำใดถือเป็นความผิดหรือไม่ หรือการกระทำใดควรต้องรับโทษหนักขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษ มาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญาศึกษาเปรียบเทียบกับบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินของกฎหมายต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าขอบเขตความรับผิดชอบของบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินในมาตรา 218 ยังไม่ครอบคลุมหรือให้ความสำคัญคุ้มครองทรัพย์สินหรือทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งหากเกิดความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมากซึ่งเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบทบัญญัติความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินพิเศษของกฎหมายต่างประเทศ มาตรา 218 ไม่ครอบคลุมต่อทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ทันต่อสถานการณ์ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อสาธารณะชนและเป็นการป้องกันอันตรายต่อประชาชน ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงทรัพย์สินหรือทรัพย์สินที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ซึ่งเหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดเหตุกรรจ์ให้ครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่มีความสำคัญส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเพราะต้องการให้ความสำคัญคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเพิ่มเติมจากบทบัญญัติในมาตรา 218 เดิมที่บัญญัติว่า

“มาตรา 218 ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ดังต่อไปนี้

- (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า
- (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถานหรือเป็นที่สำหรับ

ประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

(5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ

(6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยานหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี ”

จากการศึกษา วิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบัญญัติความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของ มาตรา 218 ประมวลกฎหมายอาญาและบทบัญญัติความรับผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของกฎหมาย ต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐเกาหลี และสหรัฐอเมริกาแล้ว ผู้เขียนเห็นควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 218 การวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษที่เป็น การกระทำความผิดต่อทรัพย์หรือทรัพย์สินที่มีความสำคัญให้ครอบคลุมถึงทรัพย์หรือทรัพย์สินที่มี ความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มี ความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบันและเพื่อเป็น การข่มขู่หรือป้องกันอาชญากรรมให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวที่ต้องรับโทษจากการกระทำ ความผิดที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้น อีกทั้งยังเป็นการกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับ การก่ออาชญากรรมที่ถือเป็นการก่ออาชญากรรมที่มีความร้ายแรง โดยผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทาง ในการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 218 ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษโดยแบ่งกลุ่มตามประเภท ของทรัพย์และทรัพย์สินที่เป็นอันตรายต่อบุคคลรวมถึงทรัพย์สินของบุคคล ไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ทรัพย์หรือทรัพย์สินที่เป็นอันตรายต่อบุคคลที่มีการรวมตัวของประชาชนเป็นจำนวนมาก ได้แก่ สถานที่พักอาศัย เรือหรือแพที่คนอยู่อาศัย โรงแรม รีสอร์ท สถานที่พักผ่อน สถานที่ ท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานที่ทำงาน สถานที่ประกอบพิธีกรรมตามศาสนา สถานที่จัด ประชุม อบรมหรือสัมมนา สถานที่จัดนิทรรศการ ห้างสรรพสินค้า

กลุ่มที่ 2 ทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางวัฒนธรรม เช่น โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน สาธารณสถาน โรงเรือนที่เก็บหรือจัดแสดงโบราณวัตถุหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์

กลุ่มที่ 3 ทรัพย์สินที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ถนน สะพาน อุโมงค์ ท่าเรือ การขนส่งทางราง ทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ โรงงานไฟฟ้า โรงงานแก๊สธรรมชาติ คลังน้ำมัน แท่นขุดเจาะน้ำมัน เหมืองถ่านหิน โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ โรงงานผลิตน้ำปะปา โรงงานบำบัดน้ำเสีย โรงงานอุตสาหกรรม โรงงานกำจัดขยะ

กลุ่มที่ 4 ทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น โรงงานผลิตหรือเก็บ วัตถุระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร

โดยผู้เขียนขอเสนอแนะว่าประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ควรจะถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยมี ข้อความ ดังต่อไปนี้

“มาตรา 218 ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินดังต่อไปนี้

(1) สถานที่พักอาศัย เรือหรือแพที่คนอยู่อาศัย โรงแรม รีสอร์ท สถานที่พักผ่อน สถานที่ท่องเที่ยว โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานที่ทำงาน สถานที่ประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

(2) โรงเรือน เรือหรือแพอันเป็นที่เก็บหรือทำสินค้า โรงงานหรือคลังสินค้า หรือสถานที่ทำ หรือเก็บอุปกรณ์ที่มีไว้เพื่อสาธารณูปโภคหรืออุตสาหกรรม

(3) โรงมหรสพ สถานที่จัดประชุม อบรมหรือสัมมนา สถานที่จัดนิทรรศการ ห้างสรรพสินค้า

(4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สาธารณสถาน โรงเรือนที่เก็บหรือจัดแสดงโบราณวัตถุหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์

(5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ เรือยนต์ อากาศยานหรือ รถไฟฟ้า

(6) สะพาน อุโมงค์ ท่าเรือ อากาศยาน สนามบิน

(7) โรงงานไฟฟ้า โรงงานแก๊สธรรมชาติ คลังน้ำมัน แท่นขุดเจาะน้ำมัน เหมืองถ่านหิน โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ โรงงานผลิตน้ำปะปา โรงงานบำบัดน้ำเสีย โรงงานอุตสาหกรรม โรงงานกำจัดขยะ

(8) โรงเรือนอันเป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสาร ไปรษณีย์ โทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ต ดาวเทียม สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์

(9) โรงงานผลิตหรือจัดเก็บวัตถุระเบิด คลังแสง วัสดุหรืออุปกรณ์หรืออาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีทางทหาร ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี”

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยาม พับลิชชิ่ง, 2557.

คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์พลสยาม พรินต์ติ้ง (ประเทศไทย), 2551.

คณิต ฒ นคร. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563.

กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 11 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.

คณศ เต็งสุวรรณ. “ปัญหาการจัดระบบกฎหมายที่กำหนดความผิดอาญาในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558.

เชษฐภัทร พรหมชนะ. “การนำมาตราอื่นมาใช้บังคับค่าปรับนอกเหนือจากการกักขังแทนค่าปรับ.”

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 14.

กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2560.

ทวีพร คงแก้ว. “เหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ไทยรัฐออนไลน์. “ไฟไหม้คลังน้ำมันทำเสียหายหนัก ผวจ.นครปฐมชี้ วอดไม่ต่ำกว่า 200 ล้านบาท.”

<https://www.thairath.co.th/news/local/central/2075033.html>, 5 พฤษภาคม 2564.

ไทยรัฐออนไลน์. “ไฟไหม้บ้านสุขาวดี เผาถ้อยบ่ีวอดหมดประเดิมเปิดวันแรก.”

<https://www.thairath.co.th/news/local/east/1880672.html>, 5 พฤษภาคม 2564.

ปกป้อง ศรีสนิท. กฎหมายอาญาชั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

วิญญูชน, 2563.

ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. คณะกรรมการบริหารทางวิชาการ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

ปกป้อง ศรีสนิท. “หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย.” คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เอกสารประกอบการสัมมนาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 13 กันยายน 2560.

ผู้จัดการออนไลน์. “การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานกับรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน.”

<https://mgronline.com/mutualfund/detail/9620000052976.html>, 5 พฤษภาคม 2564.

มานิตย์ จุมปา. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย. โครงการตำราคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : บริษัทดานสุทธาการพิมพ์, 2544.

วสิน ฐ โนภาสรัตน์. “แนวทางการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตามมาตรา 217 และการวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตาม มาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มหามงกุฏ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2562.

สหรัฐ กิติ ศุภการ. หลักและคำพิพากษากฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2559.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. “ผลของการกระทำทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นการก่ออันตราย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. “รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการข้อมูลกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์และข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศฟิลิปปินส์.” พฤศจิกายน 2559.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. “ความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายตามกฎหมายอาญาเยอรมัน.” คูลพาน, ปีที่ 41. (กันยายน-ตุลาคม 2537).

สุนัย ทะคำสอน. “การกระทำความผิดเกี่ยวกับวางเพลิงเผาทรัพย์.” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 5. ฉบับที่ 2. (พฤษภาคม -สิงหาคม 2554).

เสฏฐวุฒิ ต่างท้วม. “เหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาเนื่องจากคามเกลียดชังทางศาสนา.” วารสารรัชตภาคย์ ที่ 14. ฉบับที่ 35. (กรกฎาคม – สิงหาคม 2563).

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12.”

https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue.html,

5 พฤษภาคม 2564.

- หยุด แสงอุทัย. คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิบูลกิจ, 2497.
กฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2537.
- อัจฉริยา ชูตินันท์. อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน,
 2563.
- อัจฉริยา ชูตินันท์. กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556.

ภาษาต่างประเทศ

- BBCNews. “Anger mounts over Korean fire.” <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/2782981.stm>,
 10 February 2021.
- BBCNews. “Fire ravages South Korea landmark.” <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7238210.stm>, 10 February 2021.
- Chan Robles Virtual Law Library. “Presidential Decree No.1613. Amending the law on Arson.”
<https://www.chanrobles.com/presidentialdecrees/presidentialdecreeno1613.html#.YEXUgmgzaM8>,
 10 February 2021.
- Elliot Spagat. “Navy Will Decommission Warship Damaged in Suspected Arson.”
<https://www.usnews.com/news/politics/articles/2020-11-30/navy-will-decommission-warship-damaged-in-suspected-arson>, 10 February 2021.
- Herbert L. Packer. The Limits of the Criminal Sanction. California: Stanford University Press, 1968.
- Mathieu Rosemain, Raphael Satter. “Millions of websites offline after fire at France cloud service firm.” <https://www.reuters.com/article/us-france-ovh-fire-idUSKBN2B20NU>, 20 March 2021.
- Pacqua Le Pestrigny. “Dzerzhinsk explosion: Blast at Russian explosives factory injures 79.”
<https://www.bbc.com/news/world-europe-48484682>, 10 February 2021.

Philippine Laws and Jurisprudence databank. Presidential Decree No.1613, Amending the law on Arson.” https://lawphil.net/statutes/presdecs/pd1979/pd_1613_1979.html, 10 February 2021.

UNODC. “Korean Criminal Act.”

https://sherloc.unodc.org/cld/document/kor/1953/korean_criminal_act.html, 10 February 2021.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวพัทตร์สุดา พิมพ์ไม้

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2553 นิติศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด

